

NOTRANJSKI ČASOPIS

PRVI TEDNIK ZA ZDRUŽENO NOTRANJSKO

stran 8

**Sejem bil je živ ...
kot vsako leto na Gregorjevo v Logatcu**

NOVO: BREZPLAČNI MALI OGLASI

Na strani 15 objavljamo kupon za brezplačni mali oglas do 10 besed.
Izpolnite ga in pošljite na naslov:
NOČ pp 28, 61370 LOGATEC

ILIRSKA BISTRICA:

SPREGOVORILI SO

Stran 7

VRHNIKA:

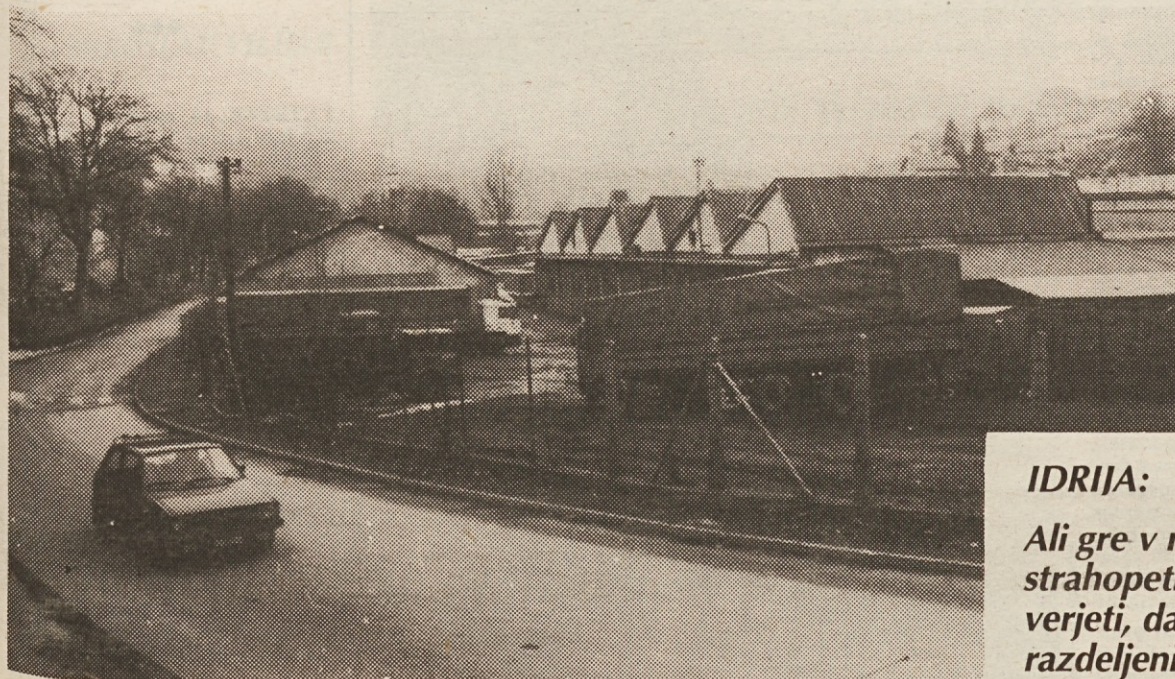
OH TA MLADINA...

Posebnosti Enajste šole pod bazenom ali kam naj se v prostem času dene vrhniška mladina!? Kratek prevoz z »marico«: avantura, zastoj vožnja do doma ali sramota?! Vprašanja, mnenja, ugotovitve, morje besed in za mlade konec obzorja – za njihove prostore in dejavnosti zopet ni denarja!

Stran 10

KAJ DELAJO LIBERALNI DEMOKRATI

CERKNICA: Stran 5

IDRIJA:

Stran 6

Ali gre v razdružitvenih prizadevanjih Avtoprevoza za del poslovne strahopetnosti pred še slabšimi pogoji poslovanja v prihodnje. Težko je verjeti, da bi ločeni podjetji poslovali bolje kot doslej, še težje, da se razdeljeni rešita zakonsko določenih stečajnih voda.

..... **razmere**

Tako kot je samo dogajanje v Jugoslaviji v zadnjih letih in predvsem tednih tragikomično, tako ali pa še bolj tragikomično delujejo glavne figure tega dogajanja. Nad kosovski dogajanj smo se zgražali, nad kninskimi jezili, pakraški so se nam zdeli skoraj komični. Toda – kako si razložiti beograjske dogodke, ko se Jović prek tajnika in po telefonu posvetoje o tem, da pošlje na beograjske ulice najbolj okorno in za ulice najbolj neprimerno orožje – tanke? Kako si razložiti, da se ti tanki začno umikati, še preden so odpravljeni vzroki, zaradi katerih so jih poslali uničevati mestni asfalt? Kako razumeti, da se vrhovni poveljnik sestane na zahtevo sebi podrejenega častnika in da o uvedbi izrednih razmer razpravlja v času, ko se srbska oblast omehča, začne izpolnjevati zahteve demonstrantov in ko se začne kazati konec demonstracij? Predsedstvo torej razmišlja o izrednih ukrepih v času, ko je na vidiku umirjanje razmer. In, ko poskus uvedbe izrednih razmer propade, je takoj napovedan drugi.

V vsem skupaj seveda ne gre iskati kakšne posebne logike; edina možna razlaga je, da Jovića, njegovega šefa Miloševića in somišljenike v generalštabu JLA daje panika. Zadeva z opozicijskimi demonstracijami se ni izšla kot so pričakovali ali celo načrtovali. Milošević je izgubil avtoriteto srbskega zedinitelja. Če bo padel Milošević, pa bo izgubila tudi armada; srbska opozicija prav nič ne skriva svoje odbojnosti do JLA. Milošević se lahko reši le tako, da notranje srbske napetosti prenese navzven, da zaneti ogenj v Bosni ali Hrvaški, oziroma da uresniči cilj, to je »vsi Srbi v eni državi«. Tega pa brez pomoči armade ne more. Gre torej za tesno medsebojno odvisnost in zdaj ni niti pomembno, kdo koga vzpodbuja k avanturističnim potezom. Obema partnerjema se tudi vse bolj mudi; zdaj, po beograjskih dogodkih še veliko bolj. Prav mogoče je, da se bo v prihodnje sestajal samo še vrhovni poveljnik, državnega predsedstva ne bo več, vsi skupaj pa bomo talci razmerja sil na vsaki njegovi seansi posebej. Prav gotovo pa o nadaljnji usodi Jugoslavije ne bo odločalo vrhovno poveljstvo v razširjeni sestavi.

Za Slovenijo naj bi bila čarobna formula v teh razmerah takojšnja razglasitev odcepitve. To pa je vprašljivo, saj so enote JLA še vedno tukaj, v Sloveniji, in če je komu do tega, da Slovenijo potegne v igro izrednih razmer, bo to tudi storil – morda bi prav v tem našel povod. Kaj nam torej preostane? Parafrazirajmo nekdanjega vrhovnega poveljnika: delajmo se, kot da bo v Beogradu vendarle zmagala pamet in pripravljajmo se, kot da bo zmagala norost.

Drago Balažič, Radio Slovenija

Knjiga **Vrhnika, prečuden kraj. Kraji v občini Vrhnika na starih razglednicah** obsega 228 strani v formatu 21,5 × 21,5 cm, natisnjena pa je na finem umetniškem brezlesnem papirju in vezana v barven platnin. V njej je objavljenih sto starih razglednic krajev iz sedanje občine Vrhnika, od tega kar tretjina v barvah.

Izvod stane **450,00 dinarjev**, ki jih je treba poravnati v enem obroku.

Čenjenim prednaročnikom, ki bodo knjige dobili na svoje naslove, garantiramo kljub inflaciji prvotno prednaročniško ceno, torej **380,00 din!**

Knjiga bo sicer naprodaj v Cankarjevi knjižnici na Vrhniki in v njeni podružnici v Borovnici ter po župnijskih uradih v vrhniški občini (razen v Podlipi). Mogoče pa jo je naročiti tudi s priloženo naročilnico, ki jo je treba izpolnjeno poslati na: UREDNIŠTVO NOTRANJSKEGA ČASOPISA, 61370 LOGATEC, Tržaška 15.

NAROČILNICA

Ime in priimek _____

Naslov _____

Reg. št. oseb. izkaznice in njen izdajatelj _____

nepreklicno naročam _____ izvodov knjige **Vrhnika, prečuden kraj. Kraji v občini Vrhnika na starih razglednicah** po ceni 450,00 dinarjev za izvod (oz. enakovreden znesek v primeru spremembe tečaja dinarja proti konvertibilnim valutam). Naročeno(e) knjigo(e) bom plačal v gotovini ob dostavi na zgornji naslov.

Datum _____ Podpis: _____

PREPEVANJE MED OBRTNIKI

Prvo marčevsko soboto je bila v Škofji Loki 9. revija obrtniških pevskih zborov Slovenije. Udeležil se je tudi mešani pevski zbor »Notranjska« pod vodstvom Janeza Gostiše. V zboru pojo pevke in pevci iz Cerknice, Idrije, Logatca in Vrhnike. Revija je bila vzorno orga-

nizirana, tekoča in dopadljiva. Posnela jo je televizija. Zbori so že pred revijo posneli kaseto, na kateri se je vsak predstavil s pesmijo ali dvema. Kaseta je služila tudi za vstopnico na prireditve, ki jo je obiskalo več kot štiri-sto poslušalcev.

J. G.

KUKALNICE V PRETEKLOST

Ob knjigi **Vrhnika, prečuden kraj. Kraji v občini Vrhnika na starih razglednicah**

Ljubka znanstveno-fantastična zgodba pripoveduje o tipičnem angleškem mestecu, ki so ga preplavili obiskovalci iz prihodnosti. Ti popotniki v preteklost sicer niso bili navzoči fizično, pač pa le nekako projicirani. Kljub temu so zaradi svojega velikega zanimanja za vse podrobnosti vsakdanjega življenja svojih prednikov povzročili zaspane vsakdanjosti navajenim meščanom obilo nevednosti. Ti so se jih znebili šele tako, da so privabili na njihov račun množico radovednih turistov, ki so si hoteli »v živo« ogledati ljudi iz bodočnosti.

Ta zgodba mi pride vedno na misel, kadar si ogledujem stare razglednice naših krajev. Fotografski aparati so strdili v posnetke utrinke nekdanjih »zlatih« in drugačnih časov, hiše, mesta, vasi, cerkve, mlince, tovarne, pokrajino in pred ter med njimi tudi ljudi, naše pradede in prababice. Odveč je najbrž govoriti, kako dragocen zgodovinski vir so razglednice. Postale so naše kukalnice v preteklost, brez znanstveno-fantastičnih zgodb nam omogočajo pogled v dobo, ki so nepovratno izzvele v neizprosni čas, za hip nam nudijo utvaro nesmrtnosti.

Mogoče se je prav zaradi tega med nami tako razmahnilo zbiranje starih razglednic in so doživele tako navdušen sprejem vseh njihovih knjižnih objav, od prvega kataloga Ljubljane na starih fotografijah, preko knjig **Pozdravi iz Ljubljane** in **Pozdravi iz slovenskih krajev**, do najnovejše **Vrhnika, prečuden kraj** s podnaslovom **Kraji v občini Vrhnika na starih razglednicah**.

Najzaslužnejša za to mikavno razgledniško predstavitev krajev v vrhniški občini sta urednik knjige Janez Šumrada ter Milan Skrabec, soavtor spremnega uvoda in pojasnil k razglednicam. Zgodovinarja in po svojih rodbinskih koreninah notranjska rojaka, sta leta 1990 skupaj s soavtorjem dr. Marijanom Slabotom pripravila skoraj razprodano knjigo **Dežela ob Cerkniškem jezeru**. Kraji v občini Cerknica na starih razglednicah (Društvo oblikovalcev Slovenije

Pozdrav iz Vrhnike

Stara cesta

ji je za opremo prisodilo priznanje »knjiga meseca«), in knjiga **Vrhnika, prečuden kraj** nič ne skriva, da je njena mlajša sestra. Kako tudi bi, ko jo je grafično uredila inž. arh. Cveta Stepančičeva, tako kot omenjeno cerkniško! Kot pri vseh knjigah razglednic tudi tokrat ne smemo mimo pomembnih sodelavcev: javnih ustanov in zasebnih zbiralcev, Vrhnican Janez Žitko, iz katerega zbirke je velika večina za objavo odbranih razglednic. Razglednice pa nam resnično spregovorijo šele, če so opremljene s potrebno razlago. Pri zbiranju podatkov na terenu in njihovem preverjanju in dopolnjevanju v ustreznih ustanovah, ki hranijo podatke o naši zgodovinski dediščini, so avtorjema pomagali tako številni prebivalci vrhniške občine, kot kolegi v omenjenih ustanovah (Zavodu R Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Slovenskem šolskem muzeju ter Zgodovinskem arhivu Ljubljane).

Avtorja sta posebno pozornost namenila seveda Vrhniki, ki je zastopana skoraj s polovico vseh objavljenih razglednic. Vnaprej sta se zavarovala proti morebitnim očitkom, da sta zanemarila najslavnejšega vrhniškega rojaka Ivana Cankarja, saj opozarjata na Cankarjev album iz leta 1972, ki temeljito predstavlja Vrhniko v njegovem času. Dolžnega poudarka so v knjigi deležni tudi izvir Ljubljance Močilnik; Borovnica in njen, žal že nekdanji tehnični spomenik najvišje vrednosti – železniški

viadukt, tudi v svoji razrušeni varianti ter s prizori obnavljanja med zadnjo vojno; Verd; v zadnjem času tako vikendaško popularna Zaplana; Podlipa; Bistra z nekdanjim kartuzijanskim samostanom; Bevke z zelo zanimivim ovekovečenjem rezanja šote ter priljubljena izletna točka, naravna znamenitost Pekel pri Borovnici.

S svojo posrečeno večjezično objavo uvoda in pojasnil k razglednicam sta dala avtorja svojima cerkniški in vrhniški knjigi resnično svetovljansko dimenzijo. V primerjavi s cerkniško štirjezičnostjo (slovenščina, angleščina, nemščina in italijanščina) je vrhniška knjiga žal izgubila italijanski tekst, še vedno pa nas dejstvo, da je slovenski tekst praviloma najkrajši prijetno prepriča o zgoščenosti izražanja našega jezika. Dejstvo, da je knjigo založila Skupščina občine Vrhnika, samo po sebi najlepše priča o naklonjenem odnosu vodilnih v njej, predvsem župan Franceta Kvaternika, do lastne zgodovinske dediščine.

Ob prelistavanju in prebiranju knjige **Vrhnika, prečuden kraj** sem brez pretirane previdnosti prepričan, da bo imela podoben uspeh kot njena cerkniška starejša sestra. Ker oba avtorja dovolj dobro poznam, si upam tudi trditi, da bosta naredila vse, kar je v njuni moči, da bi bil podobno razgledniško predstavljen tudi preostali del Notranjske.

Andrej Vovko

OSTANKI NEKEGA DREVOREDA

Logatec »slovi« po svojih drevoredih, ki so dandanes v takšnem ali drugačnem stanju. Če velja lipov drevored za urejenega, tega ne moremo trditi za ostanke drevoreda sadnih dreves ob cesti Logatec–Žiri (Rovtarski cesti), ki ima zelo zanimivo »zgodovino« nastanka.

Marsikdo bi pomislil, da je drevesa (jablane in hruške) zasadila Marija Terezija (seveda ne osebno ona), ki je za časa svoje vladavine ukazala zasajati sadna drevesa ob cestah. Menda zaradi tega, da so se popotniki okrepcali na svojih dolgih in prašnih popotovanjih (tako govorijo ljudsko izročilo). Vendar v primeru logaškega sadnega drevoreda temu ni tako. Drevored je nastal kasneje, za časa cesarja Franca Jožefa. To se je zgodilo 23. julija 1888 ob proslavljanju 40-letnice vladavine Franca Jožefa I. V knjigi z naslovom: Popis slavnosti..., ki jo je izdalo in založilo Društvo učiteljev in šolskih prijateljev logaškega šolskega okraja, uredil pa jo je Vojteh Ribnikar, nadučitelj v Dolenjem Logatcu in predsednik omenjenega društva.

V knjigi najdemo tudi podatek, da so isti dan zasadili prva drevesa drevoreda od Gornjega do Dolenjega Logatca (od katerega je danes ostalo bolj malo). Tako so 22. julija 1888 ob 11.30 zasadili prvi dve sadni drevesi ob cesti Logatec–Rovte, slavnostni govornik Fran Gerkmann pa je hotel v svojem govoru »obuditi veselje do sadjarstva zbranimu

občinstvu...« Iz govora je razvidno, da so imeli namen drevored povečati, kar se je v naslednjih letih res zgodilo. Toliko o tem viri. Kaj pa danes? Drevored je bolj podoben brezzobi čeljusti, ki je nihče že dolgo ne neguje. Sadej je prej v napoto

kot v korist. To velja še posebno za tisti del, ki je izven naselja. V naselju stanovalci to sicer sproti urejajo, vendar je ostali del, kolikor ga je še, zapuščen.

Vprašanje pa je tudi, če bo sploh kdaj podoben drevoredu ali ne?

MITR

Foto: S. Rančev

IN DAN...

SOBOTA, 9. marec

Policijske sile so v Beogradu skušale s silo preprečiti demonstracije srbske opozicije, ki so potem prerasle v krvav obračun med policijo in demonstranti. Predsednik predsedstva Jović je po telefonskem posvetu s člani predsedstva na ulice poslal tanke.

Zamajal se je lik Velikega vodje.

NEDELJA, 10. marec

Hrvaška in Slovenija sta obsodili brutalno ravnanje srbske policije in poseg vojske v Beogradu. Tanki so se medtem umaknili z beograjskih ulic.

V študentskem naselju so se začeli zbirati študentje. Jugoslavija je znova na naslovnih straneh svetovnega tiska.

PONEDELJEK, 11. marec

Beograjski študentje so prišli na ulice. Zahtevajo odstop srbskega notranjega ministra, izpustitev vseh aretiranih demonstrantov in glave vodilnih na TV Beograd, zaradi katerih se je v soboto vse skupaj začelo. Beograjskim študentom se pridružijo tudi kolegi iz Niša in Novoga Sada. Evropa in Amerika sta zaskrbljeni zaradi dogajanja v Jugoslaviji.

Slovenska opozicija se je zavezala za oblikovanje pokrajin kot upravnopolitičnih teritorialnih enot.

TOREK, 12. marec

Predsednik predsedstva Jović je napovedal uvedbo izrednih razmer iz česar potem ni bilo nič, ker so bili štirje člani predsedstva proti. Drnovska na seji ni bilo.

Študentje v Beogradu še vztrajajo.

SREDA, 13. marec

V Beogradu je zasedal Zbor republike in pokrajin, ki je od državnega predsedstva zahteval naj pripravi poročilo o svojem delu, povod za to pa je bil sklep predsedstva, da se v Beogradu angažira vojska.

V Beogradu študentje še naprej demonstrirajo, nov miting pa je v centru Beograda pripravila tudi opozicija. Neredov ni bilo.

ČETRTEK, 14. marec

V Ljubljani se je sestala Republiška skupščina. V Beogradu je zasedalo Zvezno predsedstvo skupaj z vojaškimi poveljniki. Zvezna vlada je pocenila naftne derivate. V Beogradu so se končale študentske demonstracije.

Predsednik Predsedstva Slovenije Milan Kučan je na obisku v Avstriji.

PETEK, 15. marec

Za marsikoga je bil ta dan v zadnjem tednu najpomembnejši, ker je bil plačilni.

V Beogradu se nadaljuje seja Zveznega predsedstva.

OBDAVČENA TUDI DOBIČEK IN PREMOŽENJE

In kdo bo plačeval davek od dobička iz kapitala? Zavezanec za ta davek je fizična oseba s stalnim bivališčem v republiki Sloveniji, ki dosega dobiček s prodajo:

- nepremičnin, ne glede na to ali so bile prodane v spremenjenem ali nespremenjenem stanju, če je bila prodaja izvršena pred potekom desetih let od dneva, ko je bilo nepremičninsko premoženje pridobljeno. Razen v primerih, ko se od prodaje ne plača davek na promet z nepremičninami.

- od premetnih predmetov, katerih posamična vrednost presega povprečni letni osebni dohodek zaposlenih v Republiki Sloveniji v preteklem letu, če med pridobitvijo in prodajo ni poteklo dve leti.

- od vrednostnih papirjev ter drugih deležev v kapitalu. Zavezanec za davek iz kapitala je tudi fizična oseba, ki je rezident Republike Slovenije, če na njenem območju dosega dobiček iz zgoraj navedenih prodaj.

Osnova za izračun davka od dobička iz kapitala je razlika med prodajno ceno in valorizirano vrednostjo v času pridobitve kapitala. Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva tudi valorizirana vrednost investicij in izdatkov investicijskega vzdrževanja. Stopnja davka je za vse enotna in znaša 15 odstotkov.

DAVEK OD DOHODKOV IZ PREMOŽENJA

Davek od dohodkov iz premoženja se plačuje od:

- dohodkov, doseženih z udeležbo pri dobičku

- od dohodkov iz obresti na posojila, dana fizičnim in pravnim osebam

- od dohodkov, doseženih z oddajo zemljišč, stanovanjskih ali poslovnih prostorov, garaž in prostorov za počitek ali rekreacijo, opreme, prevoznih sredstev in drugega premoženja v najem. Osnova za davek od dohodkov, doseženih z udeležbo pri dobičku, je vsak posamezen prejemek. Osnova za davek od obresti na posojila je razlika med prejetimi obrestmi in eskontno stopnjo Narodne banke. Osnova za davek iz dohodkov, ki jih lastnik doseže z oddajo stanovanjskih ali poslovnih prostorov, garaž ali počitniških prostorov, je znesek najemnine, prejet v letu, za katero se odmerja davek, zmanjšan za stroške obratovanja, če te stroške plačuje lastnik sam. Stroški, ki smo jih navedli, se priznajo v višini 40 odstotkov od najemnine. Če davčni zavezanec predloži dokazila o višjih stroških od normiranih, se priznajo dejanski stroški in amortizacija.

Pri ugotavljanju dohodka, doseženega z oddajo stavb in prostorov, se upošteva tudi vrednost vseh obveznosti in storitev, za katere se je zavezal najemnik oziroma podnajemnik.

Obdavčeno je tudi oddajanje opremljenih sob, pri tem se kot strošek upošteva najemnina, ki se plačuje od oddanih prostorov in obraba opreme. Stroški se priznajo v višini 60 odstotkov, če pa so izkazani višji stroški, se priznajo realni stroški. V primerih, ko je najemnina plačana za več let v naprej, se davek plačuje toliko let, za kolikor je bila najemnina plačana. Davčna osnova za posamezno leto tvori sorazmerni del najemnine.

Osnova za davek od dohodkov, doseženih z oddajanjem opreme, prevoznih sredstev in drugega premoženja, je prejeta najemnina, zmanjšana za stroške investicijskega in tekočega vzdrževanja premoženja in druge stroške, ki jih zavezanec dokaže z računi ter davek, ki se odmerja od teh dohodkov po drugih predpisih.

Davek od dohodkov od premoženja se plačuje od vsakega posameznega prejema, razen od prejemkov doseženih z oddajo premoženja v najem, ki po pogodbi traja najmanj eno leto in se odmerja od letne osnove. Stopnja davka na davek od dohodkov iz premoženja je 15 odstotna.

KARMEN ŠTRANCAR

V četrtek, 21. marca, ob 18. uri bo v prostorih Vzgojnega zavoda v Gorenjem Logatcu predstavitev internega glasila gojencev in vzgojiteljev z naslovom Naša resnica. Gost na predstavitvi bo kantavtor Tomaž Pengov.

Davek na telefonski impulz

Pred dnevi so v skupščini republike Slovenije potrdili in sprejeli predlog o 20 % prometnem davku, ki ga bomo poslej plačevali na telefonski impulz. V prvi vrsti je davek namenjen realizaciji srednjeročnega programa PTT Slovenije in sicer področju telekomunikacije: magistralnih, mednarodnih in medkrajevnih.

Prvi izmed načrtovanih projektov letos, ki se bodo financirali iz tega denarja, so: optični kabel iz Kranja do avstrijskega tunela, optični kabel Ljubljana – Novo mesto – Zagreb, ter radiorelejni sistemi, ki bi povezovali celotno Slovenijo. Pri PTT organizaciji Slovenije namreč pričakujejo, da bi lahko s tem davkom omo-

gočili hitrejši razvoj PTT, ter s tem tudi hitrejšo vključevanje v informacijski sistem sveta ali Evrope. Znano je, da ima vsaka republika svoj sistem zagotavljanja sredstev za hitrejši razvoj. V Sloveniji se je slovenska vlada pač odločila za prometni davek, čeprav slovenski poštni delavci menijo, da bi bilo bolje preko rednih cen PTT storitev zagotavljati sredstva za akumulacijo in hitrejši razvoj. Prometni davek je po njihovih besedah oblika, ki ni prisotna ne v Evropi, ne v svetu, saj obdavčenje infrastrukturnih storitev v svetu in Evropi ni normalen pojav. Ob tem se pojavlja tudi bojazen, da se bo denar, ki se bo zbral s pomočjo novega davka,

koristil za druge proračunske potrebe republike in bo postala uresničitev programov PTT organizacije Slovenije vprašljiva. Prometni davek je namreč proračunski dohodek, s katerim razpolaga vlada republike Slovenije, ter se kot tak koristi tako kot bodo zahtevale prioritete.

Seveda pa nam ne bo prizanesla tudi skupnost jugoslovanskih PTT organizacij, ki z mesecem aprilom načrtuje nove cene poštinskih storitev, s katerimi bi se približali tako željeni Evropi.

Zanimivo pri tem je dejstvo, da se prav vsi želijo približevati Evropi s cenami storitev, kvaliteta le teh pa vsekoli ostaja ista.

Robert Bogataj

TURISTI, JUGOSLAVIJA VAS PRIČAKUJE!

Gospod Hans je v glavni turistični poslovalnici brskal po perspektivah.

»Vam lahko pomagam pri izbiri?« je prijazno vprašala uslužbenka.

Zaželeno bi bilo. Ne morem najti primerne destinacije.

Same že videne stvari.

»Vas zanimajo klasične turistične dežele?«

»Bolj malo. Azurna obala je eno samo pokopališče jaht in umetnih lepotic. Francija mi preseda zaradi bližine, Španija je polna bikov, Italijo pa si lahko privoščim vsak smrkevec.«

»Morebiti bi vas zanimala Grčija...?«

»Nikakor. Arheologi so jo tako prekopali, da na vsakem koraku lahko padeš v kakšno razvalino. Buzuki pa je razglašen kot podzemna železnica v Londonu.«

»Kaj pa Tunis, Egipt?«

»Da bi ves dan pesek stresal iz čevljev in žvečil ovčetino? Ni govora. Sploh pa piramide niso več tisto, kar so bile za časa Keopsa. Želim kaj novega, vendar spokojno mirnega!«

Uslužbenka je bila zaprepadana. Tako zahtevne stranke še ni imela. Obdelala sta vse znane in neznane dežele, celo Madžarsko in Bolgarijo. Gospod Hans ni bil z ničemer zadovoljen. Nik-

jer se mu ni zdelo dovolj mirno in varno. Od bruhajočih vulkanov, cestnih tollovajev do nevarnosti državljanskih vojn in drugih strahov.

Izčrpana mu je obotavljaje predlaga edino državo, ki je še ostala.

»Bi preživel dopust v Jugoslaviji?«

»Saj se vam vendarle meša! Saj piše, da je tam vojna. Mimgrede me lahko ubijejo. Adijo moj dopust po-tem.«

To je slučajno slišal generalni zastopnik turistične agencije Srbotrana, gospod Milo Šević. Obrnil se je k njima in žarečega obraza nagovoril gospoda Hansa:

»Spoštovani gospod. Neverjetno, kaj vse naredi sovražna konkurenca, samo da bi nas izrinila. Nikar ne nasedajte časopisnim racam in televizijskim poročilom. Komentatorji so podkupljeni in napačno poročajo o dogodkih v Jugoslaviji.«

»Ne verjamem vam. Lani so mi znanci pripovedovali, da še po glavnih cestah ni varno. Barikade, ljudje s puškami...« Predstavnik Srbotrana ga je prekinil. »Narobe. Močno narobe. Vidite, kaj naredi sovražna propaganda. Takrat se je v nekaterih krajih pri nas snemal akcijski film po scenariju Srbijastudio.

Pisec pa se bo potegoval celo za Nobelovo nagrado za mir.«

Gospod Hans ga je presenečeno gledal.

»Tudi naše mitinge napačno razumete. Mi smo zelo temperamentni in radi pokažemo svoja čustva. Na mitinge nas je gnalo veselje nad našo enotnostjo.

Tam smo si znova in znova dopovedovali, da moramo tako enako misliti tudi v bodoče. Vlada nam je vsakič dala celo žepnino, da nismo bili žejni.

Z zadnjimi dogodki v Beogradu pa smo vsemu svetu pokazali, da imamo tanke in gasilne avtomobile, ki so vedno pripravljeni ščititi imovino, demokracijo in vse človekove pravice ter varnost. Ves svet je bil priča, kako humano in korektno, a vendarle energično smo nastopili proti razbijaškimi navijačem različnih klubov. Vse te ideje so naši športni navdušenci prevzeli od zahodnoevropskih klubov. Tako, dragi gospod Hans. Mirno lahko pridete k nam na dopust. Tudi v Beograd. Če pa boste videli množico statistik in policijske kaskaderje ter televizijske snemalce, bodite potolaženi. Scenarij naših iger še ni posnet do konca!«

SAGITTARIUS

OBIŠČITE JUGOSLAVIJO
VISIT YUGOSLAVIA
BESUCHEN SIE JUGOSLAWIEN

Neznani znani Notranjci

MIROSLAV VILHAR

pesnik, skladatelj, politik

Rodil se je 7. septembra, 1818 v Planini, v družini premožnih posestnikov. Njegov oče je bil lastnik gradu Kalc pri Zagorju, bil pa je tudi poštar v Planini.

Miroslav je imel kot sin bogatih staršev možnost šolanja. Osnovno šolo je obiskoval v Postojni, gimnazijo pa v St. Pavlu na Koroškem. Po gimnaziji se je odločil za študij prava, toda med svojimi študentskimi tovariši je slovel kot gostoljuben veseljak; sloves pa je baje užival tudi med dekleti. Študija ni dokončal, ker je brezskrbnim »študentskim letom« kmalu napravil konec Miroslavov oče. Sina je poklical domov, ter mu v upravljanje prepustil Kalc. Miroslav se je kmalu oženil s hčerko bogatega posestnika iz Senožeč.

Miroslav je svoje brezskrbno življenje nadaljeval tudi doma. Okrog sebe je zbiral prijatelje, jim bral in prepeval svoje pesmi ter jih navduševal za slovenstvo. Veliko je prispeval k organizaciji tabora na Kalcu (1869), bil je tudi eden od ustanoviteljev čitalnice na Razdrtem in v Zagorju, vendar je zagorska zaživelja šele po njegovi smrti.

M. Vilhar se je nekaj časa aktivno ukvarjal s politiko – bil je namreč deželni poslanec v Ljubljani. V tem času je izdal list Naprej, ki ga je urejal Fran Levstik. Z Levstikom sta se spoznala na

Kalcu, kjer je le-ta služboval kot domači učitelj in poučeval Vilharjevih osem otrok.

Toda njegov list Naprej je imel precej kratko življenje – izhajal ni niti eno leto. Zaradi nenehnih »tiskovnih pravad« je Vilharju zmanjkalo energije za nadaljevanje tega dela. Zaradi nekega članka o mednarodnih mejah pa je bil celo obsojen na šest tednov ječe, zaradi česar je izgubil mesto deželnega poslanca. Po teh dogodkih se je iz Ljubljane vrnil na Kalc.

Spregovorimo še o njegovem literarnem delu! Kot pesnik je začel objavljati v Bleiweisovih Novicah, kjer se je predstavil predvsem kot pesnik domoljubnih pesmi. Veliko svojih pesmi je tudi sam uglasbil. Precej jih poznamo še danes kot ponarodele (Po jezeru, Rožic ne bom trgala, Zagorski zvonovi, predvsem pa je poznana njegova Lipa zelenela je). Leta 1860 je izdal zbirko Pesmi, literarni kritiki pa opozarjajo na Levstikov vpliv.

Vilhar je z navdušenjem sodeloval tudi pri odboru za ustanovitev slovenskega gledališča. V zvezi s to dejavnostjo je najbrž tudi njegovo pisanje, oziroma prevajanje dramskih del. Znane so številne njegove igre: Jamska Ivanka, Župan, Poštena deklica, Servus Petelinček, Igra pike, Detelja. Njegove igre so uprizarjali predvsem v čitalniških sredinah.

Miroslav Vilhar svojih rojakov ni le navduševal za slovenstvo, temveč jih je učil sodobnega kmetovanja, veliko časa pe je bil tudi župan v Knežaku.

Umril je 6. avgusta 1871, pokopan je v Knežaku.

V ROVTAH KMALU SPET OSEMLETKA?

Po nalogu občinskega Izvršnega sveta logaške šolske oblasti preučujejo možnosti za ponovno uvedbo popolne osemletke v Rovtah, ki bi jo obiskovali tudi otroci iz okoliških zaselkov.

Ideja o obnovitvi osemletnega osnovnega izobraževanja v Rovtah je stara že dobrih trideset let. Takrat je bila popolna osnovna šola ukinjena, tovrstna razmišljanja pa so spet postala aktualna pred leti, ko se je v Logatcu veliko gradilo in je število prebivalcev naglo naraščalo. Toda pričakovane povečanja števila rojstev, ki bi povzročila pomanjkanje prostora v dole-

bi popolno osemletko obiskovalo najmanj 140 otrok, če pa bi se jim pridružili še tisti iz ostalih krajevnih skupnosti, bi bilo njihovo število temu primerno večje.

Že sedaj pa lahko trdim, da je to vsebinsko in strokovno zelo zahteven projekt, saj se bodo težave verjetno pojavile predvsem pri vzgojnih in umetniških pred-

in hrane, kar bi se dalo urediti, poseben problem pa bi imeli z nastanitvijo učiteljev, saj v Rovtah stanovanj ni, kljub temu, da je bil zanje zgrajen stanovanjski blok, v katerem danes živijo drugi stanovalci.

Med najglasnejšimi zagovorniki ponovne uvedbe popolne osemletke v Rovtah so predvsem starši, katerih predstavnik JANEZ JEREB razmišlja takole:

bi rada še enkrat poudarila, da bo treba najprej prenoviti šolsko stavbo, saj nima skoraj nobene izolacije, zato skozi streho zamaka že odkar je bila šola zgrajena, ob hudih zimah s strehe visijo ledene sveče, ki segajo do tal, skozi okna zamaka, pa tudi

omet s pročelja je vseskozi odpadal...«

Ob koncu našega obiska je JAKOB KOKALJ strnil še nekaj svojih misli, ki jih bo ob sprejemanju odločitev vsekakor treba upoštevati. »Šola v Rovtah v teh razmerah stane štirikrat manj, kot bi po uvedbi popolne osemletke. Pri novih zaposlitvah učiteljev ne gre za preprosto seštevane; za razredni pouk potrebujemo le po enega učitelja, za predmetnega pa po več. Pomemben dejavnik pri končni odločitvi bo tudi študija o nataliteti, ki jo pripravlja Zavod za statistiko. Vsekakor bo treba imeti na voljo toliko denarja, da ne bi kdaj v prihodnosti morali spet razmišljati o krčenju oddelkov. Opozorjam tudi na dejstvo, da se bodo učitelji, če na naci-

onalni ravni pride do zmanjševanja sredstev za šolstvo, vprašali, ali je smiselno, da po eni strani širimo programe, po drugi pa ni denarja niti za plače. Sicer pa po tem, ko je občinski Izvršni svet naročil projekt o uvedbi osemletke v Rovtah, v dosedanjih pogovorih do finančnih zadev sploh še nismo prišli. Zato menim, da bi lahko zamisel uresničili šele do leta 1995, kar pomeni, da bi imeli vsako leto po eno stopnjo več in bi tako v štirih letih prišli do popolne osemletke. Osebo se torej za takšno rešitev ogrevam, opozarjam pa na dejstvo, da moramo o vseh naštetih vprašanjih pred dokončno odločitvijo temeljito razmisliti.«

Marko Škrli
Foto: S. Rančov

njelogaški osnovni šoli, ni bilo, zato tudi ni prišlo do intenzivnejših priprav na ponovno uvedbo osemletke v Rovtah.

V zadnjem času so to vprašanje vse pogostejše načenjali predvsem starši, zato je občinski Izvršni svet naročil vodstvu dole-njelogaške osnovne šole in pristojnim občinskim službam, da pripravijo študijo, ki bo lahko dala odgovor na vprašanje: Osemletka v Rovtah – da ali ne? Že na začetku naj poudarimo, da gre za enkrat le za razmišljanja, ki bodo morala po opravljeni študiji dobiti tudi stvarno podlago.

Med tistimi, ki sodelujejo pri pripravi strokovnih podlag za dokončno odločitev, ima ta čas precej dela predvsem JAKOB KOKALJ, ravnatelj Osnovne šole 8. talcev iz Dolenjega Logatca, ki je ob našem obisku v Rovtah razmišljal takole: »Pri razmišljanju o ponovni uvedbi osemletke v Rovtah se odpira veliko vprašanj, na katera je ta hip težko odgovoriti. Če se na začetku dotaknem samo obnove in dograditve sedanje šolske stavbe, lahko rečem, da bo to zahteven projekt, saj zaenkrat ne vemo niti tega, ali bi jo lahko nadzidali. Nikjer namreč ni mogoče dobiti gradbene dokumentacije, ki so jo potrebovali pri gradnji obstoječe šolske stavbe; o njej ni ne duha ne sluha niti v šoli niti na občini, kaj šele na Gradniku, ki je bil takrat izvajalec del. To je le eno izmed vprašanj, ostala pa so predvsem strokovne narave.

Med drugim je za to, da ni že prej prišlo do uresničevanja te zamisli, kriva tudi dosedanja šolska zakonodaja, katere spremembe čakamo, saj naj bi predpisovala oblikovanje šolskih okolišev. Spet drug problem pa je oblikovanje samih oddelkov, z ustreznim številom otrok. Idealno število otrok vpisanih v osnovno šolo bi bilo od 400 do 500, ne pa 1000 kot doslej, zato menimo, da bi morali združiti šolske okoliše Vrha, Medvedjega Brda, Petkovca in Zavratca. Na ta način bi rovtarsko šolo, če se bo kraj normalno razvijal naprej, obiskovalo od 150 do 200 otrok. Po nekaterih kazalcih bi že sedaj na šoli, samo na razredni stopnji, imeli 71 otrok, če bi jo obiskovali vsi učenci s Petkovca in iz Rovt. To pomeni, da

metih, medtem ko bi pouk na razredni stopnji potekal dosti lažje. Najprej bi morali dobiti tudi zagotovilo, da bi vsi starši s tega območja otroke zares vpisovali na rovtarsko šolo, saj jih sedaj na primer s Petkovca vozijo v Logatec. Nasploh pa menim, da bo lažje priti do vsebinskih in veliko težje do finančnih rešitev. Kot primer lahko omenim podobno šolo na Črnem vrhu nad Idrijo, ki ima tudi podobno število učencev, torej 140, njeno delovanje pa letno stane kar 5 milijonov din. Takšno vsoto bi torej potrebovali tudi v Rovtah, saj bi logaška občina namesto dosedanjih 25 morala za šolstvo letno zagotoviti 30 milijonov din, če bi hoteli v Rovtah imeti popolno osemletko.

Poseben problem pomeni tudi kadrovska zasedba takšne šole, saj bi morali najmanj pet učiteljev zaposliti na novo, nekaj pa bi se jih moralo voziti iz Logatca v Rovte, saj jim zaradi manjšega števila ur ne bi mogli zagotoviti polne zaposlitve. To velja pred-

»Našim otrokom res ni lahko. Kar pogledate na primer enajstletnika, ki ga moraš zbuditi zelo zgodaj in ga peljati v šolo v Logatec. Od tam se že ob enih z avtobusom vrne domov, kar pomeni, da ne more sodelovati v popoldanskih dejavnostih. Zato je prikrajšan za marsikaj, česar so njegovi vrstniki iz Logatca sicer deležni. In to se mi zdi eden izmed glavnih argumentov za uvedbo osemletke v domačem kraju.«

Tudi na Krajevni skupnosti razmišljajo podobno, njen predsednik ALOJZ ČUK pa meni, da se stvari odvijajo prepočasi. »Že pred petimi leti smo se v takratni Samoupravni interesni skupnosti pogovarjali o tem vprašanju, pa se doslej ni še prav nič spremenilo, čeprav število rojstev v tem okolju narašča.«

Strinjamo se lahko tudi z vodjo podružnične šole Rovte, Zofko Zagorčnikovo, ki razmišlja predvsem o otrocih: »Na takšni, manjši šoli ima učenec lahko več od učitelja, ki lažje

vsem za nekatere strokovne predmete, kakršna sta na primer biologija in kemija, ki pa poleg vsega zahtevata še primerno opremljeni učilnici, česar doslej niti v Logatcu še nismo povsem uredili. Pri tem bi se lahko pojavilo tudi vprašanje kakovosti pouka, kar bi nam lahko starši kaj kmalu očitali.

Po finančni plati velja omeniti tudi organizacijo prevoza otrok

spremlja otrokov razvoj, bolj se mu lahko posveča, zato je vzdušje bolj domače kot na velikih šolah. Po drugi strani pa je v primeru naših otrok marsikdaj lažje vstopiti v avtobus, ki ustavi pred domačo hišo, kot pa se po nekaj kilometrov dolgi poti podati peš v šolo. To slišim tudi v stikih s starši, ki pa se kljub vsemu ogrevajo za uvedbo osemletke v Rovtah. Tudi jaz pa

POŠTNI PREDAL

Spoštovani g. odgovorni urednik,

v prilogi Vam pošiljam moj drugi (in zadnji) odgovor g. mm-ju, oziroma, kot se je pokazalo, g. Matjažu Mišiču. Ali smem skromno pričakovati, da boste, upoštevaje izjemno pozornost, ki jo je uredništvo namenilo objavi Mišičevega odgovora meni (prim. naslovnico štev. 11 z dne 9. 3.), mojo repliko lahko objavili?

ODGOVOR NA ODGOVOR MATJAŽA MIŠIČA

o podelitvi nagrad Sklada Jožeta Udoviča

Pri g. mm-ju, ki si je mojo kritiko vzel k srcu in se pojavil v NOČi z imenom in priimkom Matjaž Mišič, obenem pa nonšalantno navrgel, da bi bili bralci (in jaz) tako in tako lahko sami ugotovili – »kar niti ni tako težko« (?) – da gre vendarle zanj, opažam, da se nekoliko spreneveda. Kajti v svojem odgovoru na moje pisanje sicer res napol dopušča, »da je bil anonimni članek povod za razna sumničenja o verodostojnosti napisanih kritik«, po drugi strani pa skuša bralcem vsiliti misel, da sem prav zaradi njegovega skrivanja v anonimnosti »brezkompromisno skritiziral celotno stvar.« To bi kazalo, da bodisi ne razume tistega, kar sem zapisal, ali pa mi zavestno preobrača besede. V svojem besedilu sem namreč dopustil možnost, da ima prav okrog vabljenja udeležencev natečaja in sem zapisal dobesedno: »Če so izjave anonimnega mm točne, se njegovi kritiki po tej plati pridružujem, v odboru sklada pa se bom zavzel, da se ta neobzirnost odpravi.« Pri tej izjavi vztrajam še danes in bom na naslednji seji odbora Udovičevega sklada zahteval poročilo o problemu, na katerega opozarja g. Mišič. Vsakdo pa lahko že zdaj presodi, ali je iz mojih besed res moč sklepati, da sem g. Mišiča »brezkompromisno skritiziral«, ali ne.

Vztrajam tudi pri svoji drugi trditvi, da morajo ljudje, ki pišejo za javna občila, to početi z imenom in priimkom in ne z nekakšnimi kraticami, saj javnosti in zakonu odgovarjajo za vsebino svojega pisanja; še posebej takrat, ko lahko pričakujemo, da bo njihovo pisanje vzbudilo odzive bralcev. G. Mišič naj me torej nikar ne uči, da moram pozorneje prebirati članke, ki jih piše; bolje bo, če bo najprej poskrbel, da bodo napisani nedvoumno, saj v tem primeru ni bilo tako. Še nekaj: če g. Mišič o tej tematiki nima povedati kaj novega, se na njegov morebitni odgovor ne bom več odzval.

Janez Šumrada
Ljubljana

Narodni dom Logatec – javna kulturna ustanova – II.

... LE VEDETI JE TREBA, KDO JE KDO IN ZAKAJ JE KDO, PA TUDI ČE JE »ZKO« ... ali Gospod Marjan Geohelli... V jubilejni 10. št. tednika »NOČ« je bil na strani 8 objav-

ljen intervju z g. Marjanom Geohellijem napisan izpod peresa Ingrid Kovač (podpis sestavka z inicijalkami J. K. – za kar smatram, da je lapsus).

Kot občina Logatec in kot ljubiteljskega kiparja se z intervjujem takim, kot je bil predstavljen širši javnosti »združene Notranjske«, ne morem strinjati. Predvsem v tistem delu konteksta, ko se govori o ZKO in na vprašanje novinarke: »ZKO potem ne bo več?« G. Marjan Geohelli odgovarja: »Take kot je sedaj ne rabimo. V bistvu je nikoli ni bilo. To je bila le občasna delitev sredstev po uravnilovki in cvetja nastopajočim«. Konec citata.

Gospod Geohelli – nikoli se nisva vikala, pa se tudi sedaj ne bova, rad pa bi ti povedal sledeče:

– Mislim, da nimaš nobene moralne pravice poniževati s svojo prepotentnostjo tistih anonimnih kulturnih delavcev, ki so s svojim nesebičnim delom pomagali, da je kultura v Logatcu živela naprej. Za svoj trud pa dobili – čeprav samo šopek, ki jih je notranje pomirjal. Nikoli prej in nikoli pozneje ni žive kultura tako živo (priporočam ti uro branja kulturnega zgodovinskega) – saj so kulturni dnevi bili tisti, ki so občanom vračali tisto hvaležnost, s katero so odvajali svoj dinar v obliki samoprispevkov.

Malo se ozri po občini Logatec. Prav s tem denarjem je bila zgrajena med drugim tudi knjižnica, katere v. d. direktor (samo 4 ure) si ti. Ko v nadaljevanju govoriš, naj bo kulturna ustanova organizirana tako, da se bo knjižnica ukvarjala s svojo osnovno funkcijo, ne pa – kot »mašilo« kulturni neorganiziranosti, bi te rad spomnil na dejstva, ta pa so:

– Ko si se »boril« za mesto »šefa maticne knjižnice«, si bil prav ti tisti, ko si na veliko »fraziral« o neizkoriščenosti na novo pridobljenih kulturnih prostorov (saj poznaš tisto – le čevlje sodi naj kopitar...). Množili so se pamfleti podobni v tem intervjuju. Samo napredoval si, to ti je treba priznati (tako mnenje ni osamljeno), ko razvrednoteno govoriš o minulem delu in vse, kar je povezano s tem. DA SE RAZUMEVA – GOVORIM O KULTURI IN KULTURI DI-ALOGA.

Če je temu tako, zakaj potem objavljaš vabilo MATIČNE knjižnice – Logatec, »VABILO NA KAVO«, ki je bilo objavljeno v tedniku »NOČ« dne, 19. 1. 91 na strani 2. Po »tvojem« je eno izmed kulturnih »mašil« tudi vabilo knjižnice na shod tvoje »strankarske pripadnosti«, samo lepše se sliši – čisto gostinško – turistično »Vabilo na kavo«.

Po dobrem 42-dnevu pa že jadicuješ, koliko vas mora biti zaposlenih. Seveda – treba je vedeti, kdo je kdo in zakaj je kdo – tako temu praviš ti. Mimogrede: vsaj opravičil, ali pojasnil bi lahko, zakaj se ne izpelje »Vabilo na kavo«. Če si to znal pojasniti občanom v zvezi Tereze Kesovije in agencije BOSS – bi lahko to storil tudi v primeru neizpolnjene (preko časopisa pozvanih bralcev) – obljube, ne pa, da v rubriki – »BRDAVS« povzema v 10. št. NOČ-i na stran 16 – svojo »ZAFRKANT-SKO« na tvojem zelniku – zraslo pobudo.

V nadaljevanju govoriš, da je treba v najkrajšem času stvari predebatirati. Osebo mislim, da ste jih že! S tem, ko po eni strani priznavaš, da ZKO ni imela ne prostorov ne opreme za svoje delo, v isti sapi govoriš s prezirom o ZKO ko praviš: »V bistvu je nikoli ni bilo«, oziroma »take kot je sedaj ne rabimo«.

V tvoji izjavi se kar lesketajo ugotovitve (da bi vsaj navedel argumente v pakušino), ki pa so identične tvojemu razmišljanju in dejanjem – tvoji lastni miselnosti, oziroma filozofiji...

Odbor – oziroma ekspertna skupina bo spremljala prehod v javno ustanovo – ND Logatec poveš, – ne poveš pa, da programski svet po tvoji izjavi so-deč že obstaja, ki pa je še v »ilegali«. Če je temu tako, zakaj v javni raziskavi: Občina Logatec, kulturna ponudba danes in jutri; na 3. strani v 15. vpraš. sprašujete pod rubriko b: Kaj predlagate za izboljšanje materialnega položaja in vsebinske raznovrstnosti občinske kulture – kot možen odgovor: Ustanovitev osrednje občinske kulturne ustanove s strokovnim programskim svetom...?

To je samo dokaz, da občane zavajaš, jih »farbaš« – (vedi, da je pustno rajanje že mimo, 1. april pa še pred nami), ko ponujaš soodločanje s predlogi v boljši kvalitetnejši jutri. Odloča pa kot vedno pešiča »KULTURNIH« strokovnjakov, kamor se sedaj prištevaš, saj se odpira novo delovno mesto, tega pa potrebuješ za uresničitev tvojih strankarskih hotenj itd....

Saj poznaš tisto »kulturno« misel:

Kranje, ti samo dobička iščeš, bratov tvojih – ni ti mar, kaj ti bereš, kaj ti pišeš, samo, da je gotov (g) dnar...

Zadržujte (po)smeh – prijatelji – RISUM TENEATE AMICI?... Pa brez zamere...

Viktor Premk-Viki

Odgovor na mnenje uredništva NOČ-i o našem pismu.

Spoštovani!

Ponovno se oglašamo v zvezi z odgovorom vašega uredništva, ki je žal nezadosten ter neprimeren. Dozdeva se nam, da našega pisma niste v celoti in dovolj natančno prebrali! Z našim pismom smo hoteli opozoriti na dejstvo, ki ga vaša sodelavka pri oblikovanju svojega članka o – usodi logaškega kina ni upoštevala. V članku je šlo za enostranskost in neprofesionalnost. Upoštevati mnenje samo enega v tem primeru Marjana Koširja, upravnika kina na Vrhniki in na podlagi njegovih izjav graditi in ustvarjati podobo, kot da je za vse kriv operater in njegova družina, je skrajno nepošteno. Šlo nam je, in nam gre, za to, da se pove resnica ne pa samo malenkosti. Vaš odgovor pa je ponovno ustvaril vtis, kot da po nepotrebnem širimo zadevo v zvezi s člankom vaše sodelavke ter, da govorimo o stvari, ki je za vaše bralce nepomembna. Če je nepomembna za vas nikakor ni za nas, saj smo v članku omenjeni na način, ki ne odkriva vse problematike v zvezi z dogajanjem v kinu – za katere pa gotovo ni kriv operater, temveč ravno obratno. Zahtevamo celovit članek o dogajanju v kinu, za vse ostalo pa vemo, kje so prava mesta za dogovore in vse ostalo. Lepo pozdravljeni!

Družina Jereb

Kaj delajo cerkniški liberalni

demokrati?

Bodo pomladne vode prebudile dremajoče strankarsko življenje? O tem in še o čem **Maksimijan Turšič-Mile**, poslanec liberalno-demokratske stranke v družbenopolitičnem zboru in podpredsednik Izvršnega sveta, ter **Boris Nabergoj**, poslanec LDS v zboru krajevnih skupnosti, predsednik LDS.

Na listi liberalcev so bili tudi zeleni in socialdemokrati. Govorilo se je tudi o koaliciji z Demosom.

Boris: Mi smo samostojna stranka. Koalicije z Demosom ni nikdar bilo in je nikdar ne bo. Koalicija z zelenimi – to so ljudje iz naših bivših mladinskih vrst. Tudi naš program je usmerjen v ekologijo. Prav je, da so zraven, če se strinjajo, da so pod LDS. Zeleni nismo hoteli nastopati samostojno, zato so šli v koalicijo.

LDS po volitvah, če sem samokritična, ni vplivala na kvaliteto življenja. Ali se motim?

Mile: Mislim, da je to več ali manj resnica.

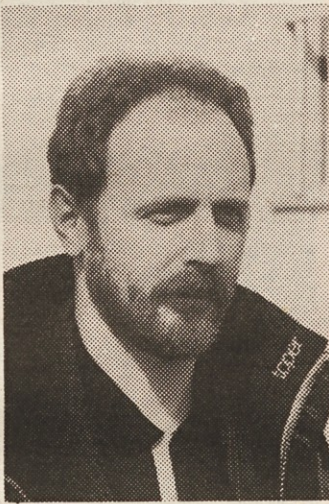
Boris: Ze prejšna mladinska organizacija, čeprav naj to ne bi bil izgovor, je delala dokaj slabo, če smo kritični. Dolgo časa smo potrebovali, da smo se organizacijsko »poslihtali«. To je vplivalo na to, da stranka ni kaj več pokazala. Treba je bilo najti koncept, v kaj se bomo sploh usmerili, kaj bomo sploh delali...

Cerkniška občina je strankarsko mrtva, torej tudi ne more imeti demokratičnega parlamenta. Kako potem poteka delo v skupščini? So poslanci, če se sploh udeležijo skupščine, predhodno informirani o problemih? Če niso, se pač z njimi lahko manipulira.

Mile: Govorim lahko za svojo stranko, ker drugih ne morem ocenjevati. Moram pa povedati, da smo z gradivom skupščine seznanjeni. Liberalni demokrati dobimo gradivo sedem dni pred skupščino in ga obravnavamo skupaj pred sejo. Vsi poslanci dobijo gradivo, s tem da ima vsaka stranka svoje interese znotraj teh problemov. Se pa problemi pojavljajo tudi na sami skupščini. Je pa tako, da približno 25 do 30% poslancev ni prisotnih.

Boris: Ker se tiče dela v skupščini, same procedure, niti ne bi imel kakšnih pripomb. So pa tudi napake kakor povsod. Učimo se demokracije. Je pa res nekaj: vsi skupaj smo še

malo naivni. Oblastna struktura nas lahko kdaj pripelje tudi žejne čez vodo. Mi, poslanci, dobimo skupščinsko gradivo, ki ga pripravlja IS. Liberalni demokrati mislimo sedaj zahtevati tudi zapisnike sej IS. Drugje na zahtevo to dobivajo. Pri nas je na tej osnovi opaziti malo samovolje. Sam sem zadosti informiran, ker se sam pozanimam.

Kakšno je sodelovanje med IS in SO?

Mile: Delovno. Skupščina nam nalaga delo, IS pa si prizadeva to delo izpeljati.

Boris: Pobude pridejo do IS. Sam sem zelo razočaran – dal sem pobudo zaradi smetišča na Rakeku, potem sem pa prebral še direktorjev članek v Notranjskem časopisu. Že od IS ni bilo fer, ker se ni takoj poglobil v problem, čakali so dva meseca in šele potem dali odgovor. Sem v zboru krajevnih skupnosti: dali smo par pobud na sestanku z izvršnikom in podpredsednikom. Naše pobude so bile sprejete.

Mile, s čim se trenutno ukvarjate na IS?

S proračunom – dela nam dosti preglavic. Glede proračuna smo omejeni z republiške strani.

To bo tudi glavna točka na prihodnji skupščini. Velik problem so družbene dejavnosti, kako jih razreševati po novem. Kaj gre na republiko, kaj ne gre. Ukvarjamo se tudi z drobnim gospodarstvom in obrtjo; kako privabiti kapital, poslovno življenje v občino Cerknica, zagotoviti pogoje, ki jih sedaj ni.

Gospodarstvo je izmučeno, kje vidita prihodnost?

Mile: Strinjam se, da je gospodarstvo izmučeno. Gospodarske pogoje pa diktira republiška skupščina, ki je premalo naredila za dobro gospodarjenje – gospodarstvo je še zmeraj preobremenjeno. Koliko lahko naredi Občina? Mi lahko poskušamo pripeljati raznorazne finančne in poslovne tokove v naše kraje in z njimi seznaniti podjetja. Večjega vpliva na gospodarstvo nimamo. Politika naj bi se ločila od gospodarstva in tega se mi držimo. Socialni problemi seveda ostajajo.

Boris: Prihodnost vidim po eni strani v turizmu. Se pa ne strinjam s takim postopkom, ki smo ga zavzeli. Cerkniško jezero, grad Snežnik – če mislimo tako delati, ne vem, če bomo kaj rešili. Samo govorimo o nekkih projektih, realiziramo pa nič.

Druga stvar je v razširjanju male obrti, to je treba spodbujati. Pa kmetijstvo, ki je zelo padlo.

Ali občni zbor LDS pomeni prelomnico – prehod v konkretne akcije?

Mile: Mislim, da pomeni prelomnico. Izvolili smo občinsko vodstvo, predsednika... Konkretne akcije so: seznanjanje ljudi s predlogi, ki jih pripravlja republiška skupščina. Pripravljamo tudi na področju delovanja mladih; v Cerknici bi radi odprli klub mladih, ki bi bil nestransko obarvan – bil bi na Gerbičevi 32, stavbo bi adaptirala skupina mladih.

Boris: Dolgo časa smo se postavljali na noge, sedaj smo se končno postavili. Dobili smo vodstvo, izvršni odbor, ki naj bi skrbel za delovanje stranke: na pohodu so že konkretne stvari. Liberalni demokrati imamo v republiški skupščini poslance, ki predstavljajo enega izmed najmočnejših možganskih trustov; torej čim več okroglih miz o določenih problemih, saj ljudje o stvareh, ki jih konkretno prizadevajo, ne vedo nič. V načrtu imamo tudi tenis igrišče – cerkniška šola nam je pripravljena odstopiti prostor.

Mile: Stranka mora dobiti svoj obraz in se obrniti na lokalne probleme. Tako se bo lahko pokazala in izkazala.

Pogovor vodila: Marija Hribar

SNEŽNIK

Največji angleški park v Sloveniji

Piše: JANEZ KANDARE

Iz prejšnjega nadaljevanja: Večina izvajalcev v graščinskem kompleksu Snežnik želi ustvariti nekaj svojega, novega, namesto da bi se posvetovala z nekdanjimi grajskimi uslužbenci in ga poskušala rekonstruirati po prvotnem stanju.

Upam, da novi izvajalci napače ne bodo ponovili in bodo mogoče že spomladi začeli urejati bajer.

Veliko razburjenje je pred leti povzročila akcija urejanja drevoredov in gajev v neposredni bližini gradu. Izvajalec je hotel okolično prenoviti po nekdanji podobi, zato je posekal vse samosevno drevje, pred gradom pa zaradi boljšega razgleda temeljito obrezal nekaj dreves in požagal tudi vse suhe veje na stari smreki tik pod gradom.

Ne strinjam se z očitki tistih, ki pravijo, da ne bi smeli posekati samosevnih smrek in drugih dreves med drevoredi, češ da s tem prekinjajo naravno izmenjavo sestojev, saj parkovnih dreves ne moremo izenačevati

z avtohtonim gozdom. Smreko pa je najbrž bilo kar potrebno očistiti, saj bi se tudi princ Herman težko sprijaznil s tem, da bi kdaj pa kdaj kakšna suha veja padla na glavo kakšnemu obiskovalcu...

Vendar pa delo le ni bilo opravljeno tako, kot bi bilo treba. Dreves in grmičevja, ki so ga posekali, namreč niso izkoreninili, tako da je grmovje začelo ponovno poganjati. Stori posekanih dreves pa so v napoto pri čiščenju. V prihodnje bi morali posekana samosevna drevesa izkoreniniti, tla pod parkovnimi drevesi in v gajih očistiti in zasejati s travno mešanico, primerno za senčne trate, in seveda redno kositi in grabiti odpadlo listje.

Pa se iz neposredne bližine gradu za nekaj časa preselimo na zagradnje njive, kjer bo jeseni že deseta polharska noč. Zaradi najbolj množične ljudske prireditve v Loški dolini sta zrasli tudi dve brunarici in betonsko plesišče na obrobju par-

kovne livade.

Graditelji omenjenih objektov trdijo, da so dobili potrebna dovoljenja od pristojnega zavoda, sam pa se vračam na občinski odlok, ki pravi, da so prepovedane vse gradnje, ki niso v skladu s spomeniško in naravovarstvenimi kriteriji. Če bi imeli graditelji vsaj malo odnosa do parka in zgodovine, bi namesto neokusnega betonskega plesišča postavili kakšne priprave za razgibavanje, ki so za časa Schönburgov tam že stale in rekonstruirali uto na prostem, ki je stala nad potokom v smeri Smarate, kjer le še zidan obok priča, da je bil na tistem mestu prijeten kotiček za klepet po dolgem sprehodu.

Ljudje, ki so poznali snežniški park kot svoj žep, še živijo in bi bili gotovo v veliko pomoč tistim, ki bi želeli park obnoviti po nekdanji podobi. Med drugim vedo povedati, da za časa zadnjega lastnika Hermana po parku ni bila dovoljena niti vožnja s kolesom.

Kdo za koga?

Sindikikat proti sindikalizmu

Od ustanovnega zbora Iverkinega sindikata je minilo že nekaj tednov. In kako je v tem času zaživelo sindikalno gibanje v tej Brestovi hčeri? Ne kdove kako prepričljivo.

Krepke besede starega in novega predsednika Jožeta Kebe, da si bodo morali delavci pravice, ki so jim sicer dopuščene v zakonih, priboriti sami, so ostale v Restavraciji. Ne vsak zase, ampak organizirano. Ker je tako lažje in so možnosti, da se kaj zgodi, večje. In za delavce se je od nekdanj potegoval sindikat, tako nekako je bilo razumeti to odločnost.

Toda trije problemi – majhni osebni dohodki, tehnološki višek delovne sile in likvidnost – ki jih je v svojem poročilu posebej omenil in analiziral Kebe, doslej sami od sebe niso izpuhteli, neodvisni, samostojni in samozavestni sindikat pa, kot je videti, se jih doslej ni lotil ne odspredaj ne odzadaj.

Razen desetine vprašanj, ki so bila postavljena na občnem zboru in na katera ni znal popolnoma odgovoriti niti direktor

Iverke, Franc Hvala, se članom sindikata ni utrnilo nič.

Delavce seveda najbolj zanima, ali bodo v doglednem času plačani po delu. Sindikat je preprčan, da so osebni dohodki tako majhna postavka v celotni strukturi stroškov, da se podjetju ne bi bistveno poznalo niti, če si bi se vsi odpovedali plačam, direktor pa je dokazoval, da plače pravzaprav niso tako zanemarljive, saj v ceni ivernih plošč predstavljal »kar« od 6 do 12 odstotkov.

O preostalih 88 do 94 odstotkih ni bilo nikakršne debate. Niti sindikat ni vprašal, kaj je tisto, kar poleg plač požre največ denarja, kje bi lahko proizvodnjo pocenili in koliko lesa na leto obdela en Iverkin delavec – kajti direktor je dal za primerjavo evropskega delavca, ki na leto povprečno obdela in predela 1000 kubikov lesa.

Z vprašanji kot so tehnološki viški, astronomske plače direktorjev, zlasti direktorja Bresta, Darka Lesarja, (ki se mu že nekaj časa pripisuje kar 140.000 din plače, vendar podatka niti

predsednik cerkniškega IS, Peter Hribar ne zna komentirati, ker nima podatkov, kot pravi) in skrivnostno izginotje Iverkinega denarja oziroma izdelkov – se igrajo Iverkin direktor, premalo pripravljen sindikat in drugi, ki bi morali odgovarjati, slepe miši. Direktorja Darka Lesarja na ustanovni sindikalni občni zbor ni bilo. Bil je bolan. Sindikat mu je nameraval napisati odprto pismo. Pa ga ni. In ga verjetno ne bo. In četudi ga bo, direktor najbrž ne bo odgovoril – kajti sindikat Iverke, kakršen je, pač ni zadosti vpliven in pomemben pogajalec, da bi direktor zanj tratil svoj dragoceni – ali »dragoceni« – čas. Vsi sindikati po svetu, ki so hoteli resnično vplivati na delavsko usodo, so vzeli stvari v roke drugače. Prepovedovanje osmomarčevskih večerj in obramba delavcev, ki v zemljo zlivajo olje in mazut – kar je pred kratkim v Iverki odkrila inšpekcija – gotovo niso akcije, ki bi jim lahko ploskali.

Danica Petrovič

PEVSKI VEČER V CERKNICI

Na večer 8. marca je bil v Cerkniškem vrtcu, kjer je večnamenski prostor prav uporaben za manjše koncertne prireditve, glasbeni večer. Oblikovali so ga gostitelji, mladinski pevski zbor **Fran Gerbič** pod vodstvom Janca Gostiše, gostje Mešani pevski zbor **Heroj Izток** z Rakeka in

dve gojenki glasbene šole **Fran Gerbič** iz Cerknice.

Zbora sta predstavila svojo letno bero, mladi pianistki pa svoje dosežke v tekočem glasbenem letu. Program je zaoblegel tudi letošnjega slavljenca, **J. P. Gallusa**, sicer pa zvečine narodne pesmi in njihove priredbe.

Pevci so se spomnili tudi pred 50. leti umrlega Unčana Ferda Juvanca s pesmijo Spomin na zimski večer.

Poslušalcem je bil program, po aplavzu sodeč, všeč. Morda bo prihodnjic še kak več v dvorani.

J. G.

Zimska liga v malem nogometu

Da pozimi Slovenci ne le smučajo, je dokaz zimska liga v malem nogometu, ki jo je letos že trinajstič organiziral NK Cerknica. Sodelovalo je 12 ekip z dobrim nogometnim znanjem. Novo pravilo igre (4 igralci in vratar) je omogočilo kvalitetnejši nogomet, veliko zadetkov (skoraj 7 na srečanje) in razburljive igre. Razplet tekmovanja je potrdil kakovost ekipe **PINK PANTER**, ki je naslov prvaka osvojila že osmič, tokrat celo brez izgubljene točke. V svoji ekipi imajo najboljšega strelca

turnirja (Štefan Samo 28 golov) in vratarja (Šubic Roman s 14 prejetimi zadetki).

Tekmovanje se je zaključilo s turnirjem za prehodni pokal NK Cerknice, ki ga je osvojila ekipa Vikingi.

Končna lestvica

1. Pink pan.	11 110	076:1422 +63
2. Vikingi	11 91	143:2319 +20
3. Junaki n.k.	11 82	176:2518 +51
4. Stoletni	11 62	358:2514 +33
5. Disko	11 61	449:3313 +16
6. Sovica 1	11 61	434:2013 +14

7. Javornik	11 33	533:39 9 -6
8. Sovica	11 33	524:43 9 -19
9. Daltoni	11 32	621:39 8 -18
10. Joker-vid.	11 12	818:71 4 -53
11. Sovica 2	11 10	1012:62 2 -50
12. Zorro	11 01	1010:60 1 -50

STRELCI:
28 golov **ŠTEFAN S. (PINK PANTER)**
25 golov **MATAK R. (J.N.K.)**
23. golov **MELE M. (STOLETNIK)**
VRATARJI:
ŠUBIC R. 11-14
ŠUBIC T. 11-25

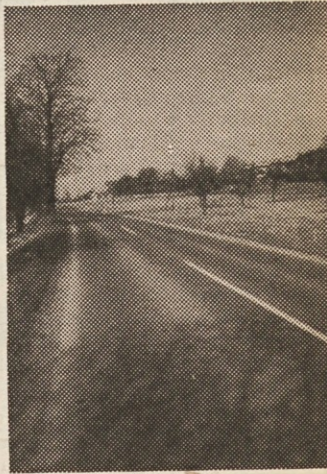
ČRTKANA ČRTA

Očitno odgovorni v Cerknici zaupajo svojim voznikom, še bolj pa tujim, da o tistih, ki iščejo sredino ceste, ne govorim. Končno so označili sredino ceste in to kar na častitljivi razdalji od Cerknice do Bloške police. A označili so jo le s črtkano črto, strokovno – s prekinjeno črto. Skozi vse ovinke, čez vse klance, skozi vsa naselja, ki jih ni ravno malo, mimo vseh šol in prehodov. Torej – prehitetvanj po mili volji, samo da se držiš omejitev

hitrosti, ki jih je na tem delu precej. In ko bo prišlo do nesreče, bo kriv edino voznik. Bog ne daj, da bo še pijan, oprostite, vinjen.

Najbrž je le zanj označba na sredini. Pa da bi se mu od cele črte ne zmešalo, so jo naredili kar črtkano. Žena mu bo rekla doma: »72 črt od doma si domā.« Ni vrag, da bo našel pot domov. Samo v pravo smer mora iti.

KRAS

Smetišče namesto parka?

Med Taborom in Vidmom v Cerknici je bil pred tremi leti še predviden park. Tudi načrte zanj je občina že imela. Izdelal jih je Miran Vatovec.

Takšna pa je sedanja podoba »parka«. Kdo ve, od kod veter – ali hudobni škrtatje – nanosijo toliko papirjev in smeti. Spet denar? Ureditev parka gotovo ne bi bila tako strahotno draga investicija, da je občina – ali krajevna skupnost ali zbor krajanov... ne bi zmogli. Ali pa nam je svinjarija vsem tako všeč?

(Danica Petrovič)

Foto: L. Vukelič

Ali bo Avtoprevozova pobuda pomenila vzvratno prestavo

Včeraj je potekel rok za ugotovitev premoženja in obveznosti med tolminskim in idrijskim delom Avtoprevozove prevozniške dejavnosti. Začelo se je torej razdružitveno obdobje, v katerem se bodo idrijski šoferji dokončno postavili na lastna »kolesa«. Upajmo, da jim bo ob pomoči občinske vlade, na katero računajo in si je njim v pomoč omislila celo posebno komisijo, to tudi uspelo. Kljub temu pa obstaja vrsta pomislekov, ki jih bomo strnili v naslednji vrstici. Nanizali jih bomo samo nekaj, ki še niso bili predmet pisanja ne razprav, bodisi v skupščinskih klopek ali v kolektivu samem. Že v obdobju prisilne uprave v idrijskem TOZD-u Promet je bilo jasno, da ta ne more postati samostojno podjetje, ker za to ni imel nujno potrebnih strokovnjakov, ne svoje komercialne mreže. Po ustanovitvi enotnega podjetja s sedežem v Tolminu se je izkazalo, da idrijski del firme razen splošno-kadrovske funkcije ne more prevzeti nobenega od ostalih opravil, brez angažiranja

strokovnjakov izven podjetja. Avtoprevoz ima kot enovito podjetje v tujini odprtih nekaj deviznih računov, predvsem pri različnih bankah v Italiji in Nemčiji, kar mu omogoča nemoteno poslovanje. V primeru odcepitve je treba te račune razdeliti in se o tem dogovoriti z vodstvi tujih bank in Narodno banko Jugoslavije. Z razdružitvijo ostane idrijski del firme praznih rok v joint venture pogodbi o nakupu tridesetih najsoodnejših Mercedesovih vozil, ki bi pripadla matičnemu podjetju s sedežem v Tolminu, ki bi obenem postal tudi plačnik vseh sprejetih petletnih obveznosti. Pravkar podpisano pogodbo z avstrijsko špedicijo Franz Welz, ki Avtoprevozu omogoča pridobitev prevoza povratnih tovorov iz Zahodne Evrope za 6 milijonov mark v dveh letih, bi bilo treba s separatnimi pogoji obnoviti samo za svoje potrebe ali se ji odreči. Pravkar prekinjena pogodba z nemško špedicijo Sebert bo povzročila enake težave obema razdruženima prevoznikoma.

Ne gre zanemariti zmanjševanja ugleda podjetja Avtoprevoz Tolmin, v času najgloblje gospodarske in družbene krize in nepremišljene zaletavosti, ki je podprta z zunanjimi evforičnimi kvazi delavsko eksistenčnimi pogledi na stvarnost. Nastali prazni prostor na področju javnega cestnega tovarnega prometa v tem koncu bodo zapolnila druga sorodna slovenska podjetja in povzročila tudi medsebojno konkuriranje obeh delov podjetja. Delitev premoženja in obveznosti je dolgotrajen in mukotrpen posel, poln nejasnih vprašanj in podvajanj, ki strokovnemu kadru trati energijo v obliki jalovega in nepotrebnega dela.

Morda gre v dani pobudi tudi za del poslovne strahopetnosti pred še slabšimi pogoji poslovanja v prihodnje. Težko pa je verjeti, da bi ločeni podjetji poslovali bolje kot doslej, še težje, da se z razdružitvijo rešita zakonsko določenih stečajnih voda.

ŠE-F

Moževanje o resničnosti

Na sestanku predstavnikov 18 krajevnih skupnosti z idrijskim občinskim vodstvom so obravnavali osnutek proračuna občine, ki znaša dobrih 174 milijonov dinarjev in ga bo treba na priporočilo republiške vlade še znižati za dobro desetino. Že predlagani proračun je zelo mačehovski do krajevnih skupnosti, saj je zanje predvidenih le 84 odstotkov lanskega obsega sredstev. Ugotovili so, da je ta odstotek dejansko še nižji, komaj 65 odstoten, če lanko in letošnje proračunsko pogačo preračunamo po prejšnjem in zdajšnjem tečaju nemške marke.

Ob tako skromnih sredstvih po mnenju predstavnikov večine krajevnih skupnosti v občini ne bo mogoče normalno vzdrževati komunalne infrastrukture, kaj jo šele urejati in dograjevati. Večino namreč pestijo slabe ali nedokončane ceste in vodooskrba, za vse pa zagotovo denarja ne bo dovolj in bo zato treba ponekod tudi počakati, da bi vsaj sosedje lahko kaj naredili. Na sploh pa bi kazalo obdržati vsaj minimalno kontinuiteto dela, kajti prispevki firm se zmanjšujejo in tudi delež krajanov zaradi slabih gospodarskih razmer usiha. Menili so, da bi morali v občinskih

vrhovih preučiti možnost razpisa novega samopriskevka, saj se bo tekoči, že peti zapored, iztekel sredi prihodnjega leta. Nasprotno utegne propasti še tisto, kar je bilo s sedanjimi narejeno, prav v vseh krajevnih skupnostih.

Ker je cestna problematika v občini najbolj pereča, bodo tej temi namenili poseben sestanek. Posebnega bodo pripravili tudi o demografsko ogroženih območjih in odpravljanju posledic lanskih poplav, saj pomlad že trka na vrata in z njo tudi gradbena sezona.

ŠE-F

JUBILEJ IDRIJSKIH RAZGLEDOV

Leta 1956 je Mestni muzej Idrije pričel izdajati trimesečnik »Idrijski razgledi«. Uredništvo je v uvodniku ob začetku izhajanja naglasilo, da bo časopis, ki ima pravzaprav revijalno obliko, obravnaval predvsem politično, zgodovinsko, geografsko, prosvetno, socialno in gospodarsko problematiko v idrijski občini. Danes po petintridesetletnem nepretrganem izhajanju »Idrijske razgledi« uvrščamo med najstarejše aktivne revije na Primorskem in Notranjskem. V teh treh desetletjih in pol se je dogajalo marsikaj, vendar so prizadevni uredniki vedno uspeli ohranjati revijo in ji iz leta v leto dvigovati kvaliteto. Opozorili bi na nekaj pomembnih prelomnic. Prav gotovo je to leto 1956 kot leto rojstva revije, ki jo je prvih 12 let vodil Srečko Logar. Sledi leto 1969, ko so spremenili koncept in se revija posodobila, pridobi nove sodelavce in urednika Jurija Bavdaža, ki je ostal na tem mestu kar 16 let. Leto 1976 je bilo nadvse kritično, ker je prišlo do nasilnega združevanja primorskih revij v Primorska sračanja, a so se Idrijski razgledi kot zbornik ohranili. Toda žal so do leta 1985 izšli le štirje zvezki zbornika. Leta 1986 je bil imenovan nov uredniški odbor, glavni urednik je tako postal Jože Čar, odgovorni Samo Bevk in literarni Joško Janež, za likovno podobo, tehnično urejanje in tiskanje pa skrbita Rudi Skočir in Franjo Jereb. To je čas nove grafične in likovne podobe revije ter številnih vsebinskih premikov. Reviji so se pridružili številni novi in nekateri mlajši sodelavci. Revija se je organizacijsko okrepila, obnovila se je naročniška mreža in uvedene so bile številne nove rubrike, od uvodnikov, glavnih člankov, (kar 27 integralnih objav iz ciklusa Muzejske večeri) literature, ekologije, razmišljanj, zapisov, predstavitev, raziskav, informacij do likovnih prilog. Edina večja težava, ki se tu in tam pojavi, je zamuda pri izidu

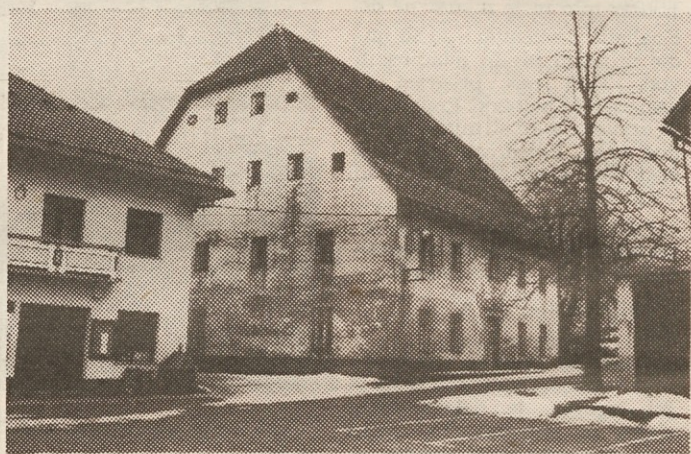
posameznih števil. Tako je lanskega jubilejna številka žal izšla šele konec februarja letos, a kljub temu prinaša zanimivo branje.

Zadnji Idrijski razgledi (XXXV, 1990/1-2), ki so prišli med bralce v teh dneh, prinašajo razmišljanje prof. Janeza Kavčiča in dr. Ivana Mlakarja ob poltisočletnem jubileju idrijskega rudnika in mesta Idrije. Etnologinja Ivana Leskovec piše o Zakojci – rojstnem kraju pisatelja Franceta Bevka. Niko Jerreb razmišlja o prvih idrijskih znamenjih, zgodovinarica Ana Štucin o Cerkljanski pod Francozi, Anita Vidic-Grah pa o župni cerkvi Sv. Ane v Cerknem. V literarnem bloku se predstavijo Robi Pajer, Janez Podobnik in Andrej Lutman. Zelo zanimivo je razmišljanje geologa dr. Ladislava Placerja o metodologiji geoloških raziskav. Obsežen je blok, ki predstavlja »Srečanje slovenskih ge-

ologov« v Idriji. Zanimivi so tudi članki, ki obravnavajo ekološko problematiko (npr. smetišče v Ljubevču ali npr. katarster divjih odlagališč odpadkov v občini), predstavitev raznih publikacij, najdemo pa še poročilo o raziskavah prisotnosti živega srebra v ozračju in nekatere druge informacije. Likovne priloge so delo akademskega slikarja Rudija Skočirja iz Idrije.

Naj članek zaključim z mislijo dosedanjega glavnega urednika dr. Jožeta Čarja, ki zaradi pre zaposlenosti prepušča svoje mesto mlajši kolegici, etnologinji Ivani Leskovec: »Menimo, da so Idrijski razgledi koncipirani tako, da so v stalnem izpopolnjevanju. Revija je že doslej ustvarjala slovenski kulturni in strokovno-znanstveni mozaik, nadejamo se, da bodo njeni bodoči posegi v slovenski duhovni prostor številčnejši in predvsem kvalitetnejši.«

SB

PAGONOVA HIŠA BO SPET ZAŽIVELA: Ko bo vreme dopuščalo, najkasneje pa maja, bo idrijski Zidgrad začel obnavljati nekdanjo vaško gostilno na Črnem vrhu nad Idrijo. V pritličju bodo uredili poslovne prostore za banko in Zavarovalnico Triglav ter zasebno trgovino. V zgornjih treh nadstropjih, ki jih bodo podrli, pa bodo uredili 12 apartmajev oziroma stanovanj, med 20 in 50 kvadratnimi metri velikosti. Za kvadratni meter bo treba odšteti 18 tisočakov. Ureditveni projekt so naredili v idrijski Kamšti in pri tem ohranili enako podobo objekta, ki bo predstavljal tipično notranjsko hišo, seveda na novo ozaljšano in vseljivo do zime. (Foto: F. Šemrl)

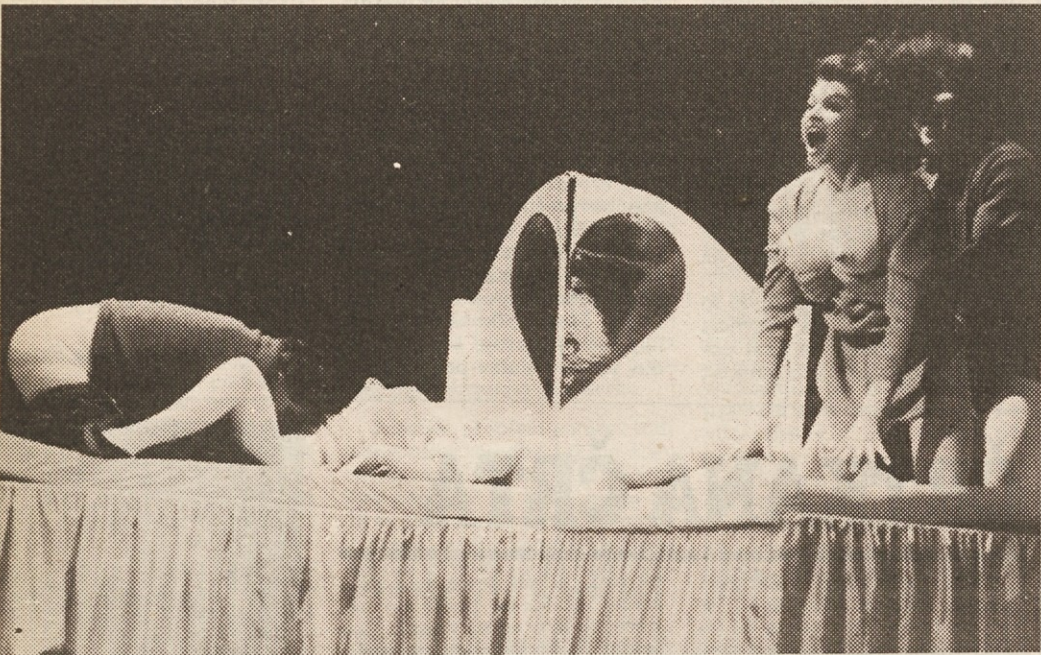
SKRIVNOSTI DIVJEGA JEZERA

V peti številki Notranjskega časopisa, 26. januarja letos je bila objavljena kratka fotoreportaža o Divjem jezeru, naravni znamenitosti blizu Idrije. V tekstu je bilo med drugim zapisano, da so ga jamarji leta 1980 raziskali do globine 50 metrov oz. do dolžine 140 m od vhoda v sifon. Že nekaj dni po izidu časopisa me je poiskal Idrijčan Boris Rupnik in mi pripovedoval o zanimivih dogodivščinah v zvezi z raziskovanjem globin Divjega jezera. Podvodne raziskave Divjega jezera sta pravzaprav pričela dva pogumna domačina. To sta bila prav on, Boris Rupnik in Milan

Štraus, ki sta se 26. julija 1957 v lahko potapljaški obleki prva potopila v skrivnostno globino jezera. Pod vodo sta se zadržala vsak po deset minut, ugotovila sta, da se na najglobljem mestu jezera odpira precej strmo navzdol 3 do 4 m visok in širok vodni rov, ki poteka v smeri NW – SE. Po rovu sta prodirala še kakih 8 do 10 m, seveda dna sifona nista mogla doseči. Od takrat so bila v Divjem jezeru opravljena številna podvodna raziskovanja, v globini so snemali celo s podvodno kamero. Zadnja temeljita raziskovanja so bila leta 1981 in 1982, opravili pa so jih potapljači Društva za raziskovanje

jam iz Ljubljane. Potapljači so dosegli najnižjo možno točko, (seveda z opremo, ki jim je bila na voljo) in sicer kar 83 metrov, ki je od vhoda v sifon oddaljena kar 200 metrov. Z najgloblje dosežene točke se vidi vsaj še do globine 90 m. Skrivnostno podzemlje Divjega jezera bo torej še naprej burilo domišljijo in izzivalo pogumne potapljače. Naj kot zanimivost na koncu zapišemo, da so potapljači odkrili pri svojem delu prave podzemeljske živali, med drugim tudi človeško ribico (Proteus anguinus).

Samo Bevk

PREMIERA JESIOVEGA TRIKOJA: V šestih letih »ljubiteljske« dejavnosti je bila to že osma predstava spodnjeidrijske dramske skupine. Nimalokrat doslej je poslušala očitke, da je pozabila na publiko in jo trpinčila z zateženimi modernističnimi morijami, za katere v današnjem času križev in težav razumljivo ni zainteresirana. Verjetno so se letos prav zaradi tega odločili za »Triko«, imeniten, sočen in začenjen tekst trenutno najbolj popularnega slovenskega dramatika Milana Jesiha. Gre za ljubezen, ki smo jo dolžni tako publiki kot sebi, za preizkus ene od številnih možnosti, kako prikazati vsa sporočila, ki jih besedilo nudi, so zapisali v gledališki listi Trikoja, igre (burke), ki v režiji Jožeta Medleta, neizčrpno in obenem dvomno s klovnovsko norčavostjo izrisuje serijo prototipnih situacij, ki so zabavne in zagatne; štosersko pripoveduje tudi – če ne predvsem – o resnih rečeh.

Čeprav z minimalno igralsko zasedbo (Magda Tušar, Sonja Kovačič, Milan Koželj, Jože Medle) in racionalno sceno ter odlično glasbeno opremo Alda Kumra burka vendar ni za vsak vaški oder. Ali pa. Publiki je namenjena ura zdravega, originalnega humorja in razmislek o licemerstvu, lažnem moraliziranju, malomeščanski mentaliteti, napihnjeni prepotenci... (F. Šemrl, foto J. Pfeifer)

Prvič je samo enkrat

Soško Gozdno gospodarstvo je dalo pobudo, Zadržni svet pa potrdil sklep o likvidaciji gozdarske TOK s sedežem v Idriji. Gre za prvi primer likvidacije gospodarskega subjekta v idrijski občini, ki v prvi vrsti ni posledica izgube, temveč ocene o neoperspektivnosti dejavnosti v prihodnje. Lanski proizvodni načrt so uresničili komaj 76-odstotno, v letošnjih prvih dveh mesecih pa posekali borih 732 kubičnih metrov lesa, kar ne daje zagotovila za izdelavo

gospodarskega načrta, ki bi zagotavljal takšno proizvodnjo, da bi pokrila stroške in ustvarjala dohodek. Izguba bi bila še večja, najmanj 450 dinarjev od vsakega kubika posekanega lesa. Zato je Zadržni svet sprejel sklep o likvidaciji TOK-a. S tem seveda dejavnost ostaja, financirana skozi javno gozdarsko službo, 50 zaposlenih pa se bo ob 70 odstotnem osebnem dohodku znašlo na listi Zavoda za zaposlovanje. Predstavniki idrijske občine so izrazili pomi-

slek glede delitve premoženja in opozorili na morebitno špekulativnost. Za primer so navedli prvo tovrstno likvidacijo pri nas, v okviru Gozdnega gospodarstva Nazarje, ki se je likvidaciji družbenega sektorja izognilo z ukinitvijo TOK-a. Ali je idrijski primer preuranjen in podoben, bi se kazalo vprašati že zaradi tega, ker predlagatelji likvidacije nimajo predloga o novem pravnem nasledniku.

ŠE-F

Pogumni potapljač Boris Rupnik je Mestnemu muzeju v Idriji podaril štiri fotografije prvega spusta v globine Divjega jezera. Eno kot zanimiv dokument svojega časa objavljamo tudi mi.

Kronika tedna

Doklej bo še tako? Upajmo, da še dolgo. Namreč, tudi minuli teden je minil brez prometnih nesreč. Morda zato, ker so bili noč in dan na idrijskih cestah prometni miličniki in niso dali voznikom miru. Pričakovati je, da tudi v prihodnje ne bo boljše, saj je republiška proračunska

malha prej prazna kot polna. In kje se jo da hitreje polniti, če ne na cestah. Toda časi so se spremenili in veliko je takih, ki nimajo denarja za bencin, kaj šele za mandatne kazni, ki bodo kot nam obljubljajo iz poslanskih klopi Republiške skupščine, znatno večje. Belijo si glavo

z najbolj elementarnim vprašanjem, kako preživeti. Da je temu res tako, pričata dva vloma v ulici Boška Dedejčiča v Idriji, kjer je iz kleti izginila le ozimnica. V Cerknem so možje postavili odkrili kaznivo dejanje prepredaje lani ukradenega motornega kolesa, ki je od takrat zamenjal že dva lastnika. V Godoviču pa so pri čiščenju travnika našli naleteli na granato iz vojnih časov, ki ji je bil kos šele pirotehnik.

Spregovorili so...

Skrajni čas je bil, da se začnemo na tej bistriški strani ukvarjati s politiko, kajti vemo, da so bile volitve skoraj pred letom dni, skupščina se je zelo pisano obarvala, v tej občinski areni so prisotne vse »barve« našega političnega prostora. To reportažo sva pripravila predvsem z namenom, da se spomnimo na vse te politične subjekte, ki v občini delujejo. Kdo so ti ljudje, kaj sploh o Bistrici razmišljajo, kaj so izpolnili od svojih predvolilnih obljub, ali sploh vidijo v svojih vizijah prihodnost za to občino, ki je tako popolnoma na psu, da ne zmore niti par dinarjev za dotacijo tega časopisa. Obiskala sva vodilne strankarske prvine, se pravi vodilne vseh strank, ki delujejo v občini in jim postavila tri vprašanja:

- 1. Kaj ste izpolnili od svojih predvolilnih obljub?
- 2. Kakšno je vaše mnenje o delu IS SO Ilirska Bistrica?
- 3. Kako vidite prihodnost občine Ilirska Bistrica?

Odgovori, ki sva jih dobila, so različni, svoje mnenje si pa ustvarite sami.

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA - LJUDSKA STRANKA

(predsednik Ivan Boštjančič, v DPZ 5 mandatih)

1. Odgovor, kaj smo uresničili, je težak, vendar smo nekaj poskusili: uspeli smo preprečiti odtujitev sredstev v kmetijski zadrugi, ker so sedanji vodilni v Kmetijski zadrugi bili mnenja, da bi iz zadruge ustanovili trgovsko organizacijo, s tem bi vzeli sedanja zadruga sredstva in preprečili kmetom reorganizacijo po bodočem novem zakonu. To je bila

Ivan Boštjančič, SKZ-LS

ena od primarnih nalog, ki pa smo jo izpolnili.

Veliko prekanja je bilo okoli lovstva in divjačine, ki dela škodo na naših njivah, tukaj smo imeli zelo malo uspeha, sedanje strukture vlečejo po starih tirih naprej.

Ukvarjamo se še z ekologijo, zdravstveno zaščito kmeta in delavca. Bistriška ekologija je zelo pereča in problematična, ne zavedamo se dejanskega stanja, zato pa so problemi v kmetijstvu. Naredili nismo v bistvu nič, tu ne morem biti zadovoljen.

V skupščini smo se še vključevali v razprave o republiških zakonih.

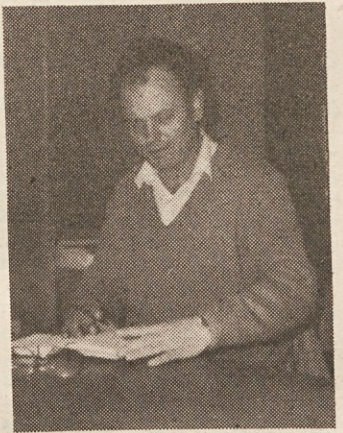
2. Z delom IS SO ne bi mogel biti zadovoljen, čeprav vse ni odvisno od dela teh ljudi. Mislim, da premalo naredijo v smeri, ki sem jo na začetku omenil, da se premalo poglobljajo. IS se nekako izogiba tem problemom in s tem nisem zadovoljen. IS jemljem kot celoto, lani smo poslali pobudo, ki se je nanašala na analizo gospodarstva v občini, a je ostala v predalu in niso nam odgovorili. Menim, da bi moral predsednik IS razmisliti o tem.

3. V SKZ smo se odločili za usmeritev na družinske kmetije, toda spoznali smo, da bo to zaradi razdrobljenosti kmetijstva zelo težko. Največ svojih aktivnosti bomo v bodoče usmerili v pospešeno reorganizacijo kmetijske zadruge. Skozi to reorganizacijo vidim razvoj kmetijstva. Seveda bo trajalo nekaj časa. Več pozornosti moramo usmeriti v ekološke probleme, tako da bi imeli perspektivo za razvoj kmetijstva in turizma. Bistriški ekološki problemi zavirajo takšen razvoj. Kot kmet in vodja stranke menim, da lahko tu poženjemo največ uspeha. Opozoriti moram tudi na nezaposlenost, truditi se bomo morali, da tolikšno število ljudi čimprej pride do kruha.

SLOVENSKA DEMOKRATIČNA ZVEZA

(predsednik Herman Malečkar, v DPZ 4 mandate)

1. Rekel bi takole: predvolilne obljube, bilo jih je dosti, smo vključili v program dela Izvršnega sveta, ta pa naj bi to posredoval skupščini, ki bi te programe uresničila. Vendar od takrat naprej nismo dobili nobenih povratnih informacij, če se je na tem začelo kaj delati. Ne morem pove-

Herman Malečkar, SDZ

dati, kaj se je uresničilo, ker nismo uspeli izvedeti. IS nas je potisnil na stran in nismo bili v stanju delovati.

2. IS kot tak bi moral bolj upoštevati mnenja strank, v svoje pobude bi moral vključevati strankarske predloge. S takšnim načinom dela IS naša stranka ni zadovoljna. Prisoten sem bil na eni od sej IS, kjer sem dobil vtis, da predsednik dobesedno prisiljuje člane IS, da sprejemajo kar on hoče. Predsednik si ne bi smel privoščiti takšnega načina dela.

3. Veste, upali smo, da bomo v prihodnosti za Bistrico nekaj naredili, navsezadnje smo se ustanovili. Bili smo potisnjeni v kot. Upam, da si bomo na novih volitvah ta prostor ponovno pridobili. Naša stranka zajema ljudi različnih profilov in naše delovanje obsega politične in družbene aktivnosti, to se vidi iz našega programa. Upam, da bo naš trenutek prišel vsaj pri naslednjih volitvah.

ZELENI ILIRSKÉ BISTRICE

(predsednik Janko Poklar, v DPZ 3 mandate)

1. Zelena stranka je specifična po svojem delovanju. Izdelali smo si precej obsežen program, ki ga počasi, vendar zanesljivo uresničujemo. Naša najvažnejša naloga je ekološko osvestiti ljudi, da bi se zavedali dejanskega stanja okolja v občini. Organizirali smo okroglo mizo na to temo in nekaj javnih razprav. Pri tem moram poudariti, da se aktivno vključujemo v reševanje ekoloških problemov Ilirske Bistrice. TOK kot najbolj ekološko oporečna tovarna zaenkrat ne onesnažuje več reke Reke in Škocjanske jame imajo možnost nadaljnega obstoja v UNESCO- vem registru svetovnih naravnih znamenitosti. Zdaj poteka raziskovanje kontaminacije poljščin zaradi emisij lesnega prahu, fenola in formaldehida iz Lesonita. Tu so nam pomagali bistriški študentje s svojimi seminarskimi nalogami. Na področju ohranjanja kulturne dediščine smo organizirali nekaj kulturnih in zabavnih prireditev. Tu smo zbrali okrog 7500 nemških mark in jih zavarovali z nakupom obveznic RS. Ta sredstva bomo vložili v obnovo vsaj enega mlina in žage. Naj vas spomnim da smo kot prva občinska stranka predlagali občinski in republiški skupščini, da čimprej izvede demilitarizacijo RS, predvsem

Janko Poklar, Zeleni Ilirska Bistrica

pa občine Ilirska Bistrica. Na sejah skupščine smo vedno prisotni s svojimi pobudami in predlogi.

2. Kljub temu, da je vlada izvoljena z našo pomočjo, smo do njenega dela kritični. Pogrešamo predvsem novih, svežih idej v delu IS, kajti če naj se občina premakne z repa slovenske razvitosti, potem mora vlada v svojem delu uporabljati več inovativnosti. Ugotavljam, da so določeni resorji v vladi preobremenjeni, da ni

prave delitve dela, kar vpliva na učinkovitost. Potrebno bo vložiti veliko več truda s strani vlade, če hoče ravno ta vlada našo zaostalo občino premakniti z mrtve točke. Pogrešam tudi socialnih programov, kajti nezaposlenost že presega slovensko povprečje, a konkretnih akcij ni.

3. Perspektivo Bistrice vidimo v razvoju ekološko čistih in neoporečnih programov za gospodarstvo, vplivati bomo tudi na to, da postanejo mala obrt, kmetijstvo in tranzitni turizem glavne panoge. Pri tem je potrebno upoštevati tudi dolgo zanemarjeno dejstvo, da je naše področje kmetijsko zaledje Kvarnerskega in Tržaškega zaliva. Zato smo pred kratkim organizirali predstavitev idejnega projekta Primorska, ki predvideva takšen razvoj. Dosti bi lahko iztržili iz tranzitnega turizma, toda prej bi morali pregnati JNA iz mesta. Omeniti bi moral še to, da verjetno brez pomoči republike ne bomo zmogli rešiti vseh nakopičenih ekoloških in gospodarskih problemov.

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI

(predsednica Valerija Reberc, v DPZ 4 mandati)

1. Osnovnih smernic našega predvolilnega programa nismo spremenili in jih za nobeno ceno ne bomo. Našo skupno bodočnost želimo graditi na temelju resnice, delavnosti, osebne odgovornosti in strokovnosti. Izhajamo iz človeka in za človeka. V krščanski etiki ni prostora za laži, kraje, krivo pričevanje in pohlep. Ena od naših bistvenih nalog je pomoč pri vrnitvi samostana sestram de Notre Dame. Uporabili naj bi ga za srednjo gospodinjstvo šolo. Našim občanom smo obljubili skrb za izobraževanje in zato intenzivno pri-

Valerija Reberc, SKD

pravljamo program te šole. Naredili smo že precej in upamo, da bo ta šola v šolskem letu 92/93 zaživela. V predvolilnem programu smo zapisali, da se bomo ukvarjali s karitativno dejavnostjo, ki tudi k nam spada. Trenutno v tem šolskem letu pomagamo študentom, ki so brez stipendij. To so študentje teološke fakultete. Tisti, kateri so iz naše občine, dobivajo od naše stranke manjšo pomoč. Pripravljamo tudi ekipo, ki bo skrbela za pomoč ostarelim in osamljenim na domu. To bodo mlajši, saj prav sedaj ustanavljamo sekcijo mladih krščanskih demokratov in to bo njihova glavna naloga. Če bomo uspeli zaključiti vse te dejavnosti, smo veliko naredili.

2. Ne bi se postavljala v vlogo sodnika IS, bolj pravilno bi bilo to vprašati občane, kajti če so ljudje zadovoljni, smo tudi mi zadovoljni. Če bi sedaj kogarkoli na ulici vprašali kaj meni o izvršnem svetu, bi debelo pogledal in rekel: Kdo je to? Kot stranka pa menimo, da je delo pogojeno s strokovnostjo ljudi, ki tam delajo. S to strokovnostjo nismo bili zadovoljni že od vsega začetka in kot kaže, smo pravilno razmišljali. Čutiti je pomanjkanje strokovnosti teh ljudi. Zato jih je težko ocenjevati. Na svojem nivoju najbrž naredijo dovolj, mogoče celo več. Ampak ta čas zahteva veliko sposobnosti in ker tega ni, se potem vse ustavi. Zaman je to kritizirati, če temu niso kos. Mislim, da je največji problem gospodarstvo. Na IS vse do sedaj niti ena seja ni bila posvečena samo temu problemu. Stečaj se ponavlja, okrog 700 delavcev je na cesti. Zdi se mi, da se IS bolj ukvarja z gašenjem požarov kot pa z usmeritvijo k novim programom in projektom. Sicer so podjetju Aring iz Postojne dali delati razvojni plan Ilirske Bistrice, vendar se je nekje zataknilo in projekt niso izdelali do konca. Tu bi IS kritizirala, rok za izdelavo projekta je bil do konca decembra 90, nekje sredi januarja so to obravnavali, vendar ni bilo nič naredjeno, kljub vnaprejšnjim obljubam. Član IS za industrijo gospod Šepić Hektor je bil zelo pasiven, čeprav je gospodarstvo na psu. To so veliki spodrsilaji in tako se ne moremo obnašati.

3. No, če neko specializirano podjetje za izdelavo projektov razvoja prihodnosti Ilirske Bistrice ne vidi in rajši pusti delo, potem jo težko vidimo drugače. Ampak slovenski krščanski demokrati bodočnost te občine vidimo v besedah Valentina

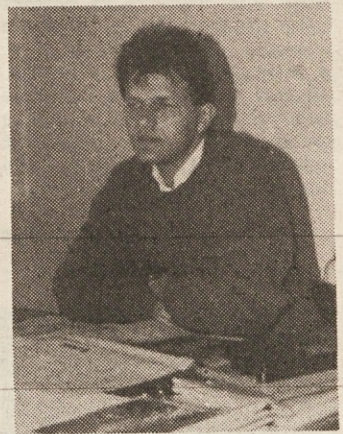
Vodnika: Slovenec, tvoja zemlja je zdrava in pridnim nje lega najprava! Kar pa se bistriške zemlje tiče, ni več zdrava, iz nje smo napravili smetišče in naša prva naloga je to očistiti, da bi Bistričani na njej kaj pridobili. Možnosti so, finančno pa bodo veliki problemi. Tudi izobraževanje je kritično. Spet se moram dotakniti IS, zato, ker ni organiziral nobene oblike izobraževanja ali prekvalifikacije za nezaposlene. Če hočemo iti v zasebno podjetništvo in obrtništvo, moramo te ljudi izobraziti. Ti ljudje niso usposobljeni in njim je nujno potrebna pomoč. Niti na Zavodu za zaposlovanje niso nič ukrenili v tej smeri, nezaposlene samo evidentirajo in to je vse. Ljudje so tiho, ker neko minimalno pomoč dobivajo. Kaj pa, ko je ne bo več? Takrat bodo tudi vprašali kje in kaj je IS.

STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE

(predsednik Zlatko Jenko, v DPZ 2 mandata)

1. Od predvolilnih obljub smo uresničili bore malo, predvsem zato, ker so bile naravnane na našo zmago na občinskih volitvah. Na teh volitvah smo bili poraženi, v skupščini imamo samo dva poslanca, to je premalo za uresničitev vseh naših programov. Če bi zmagali, bi bili verjetno v večji meri odgovorni za sedajšnje stanje v občini, pa tudi pred volilci bi morali uresničevati svoje volilne obljube. Sedaj, ko smo opozicija, skušamo skozi skupščinski sistem speljati te naloge, ki smo si jih zadali skozi volilni program. Sedanje aktivnosti v skupščini se na žalost zelo malo tičejo volilnih programov, ukvarjamo se z manj pomembnimi stvarmi, oziroma si sami delamo probleme, kar se tiče pomembnejših problemov, torej katastrofalnega položaja gospodarstva, pa se skoraj nismo dotaknili. Zaradi takomenavnih »čistk rdečih« je opaziti v naši stranki precejšen osip, v tej vsakdanji borbi za življenje in delovno mesto, se tudi gleda, kdo je bil član ZK in je sedaj član SDP. To je opaziti v vseh sferah, od vodstvenih do običajnih delovnih mest.

2. Težko bi ocenjeval delo IS. Mi kot stranke nismo poklicani, da to ocenjujemo, za to je pristojna skupščina. IS dela pač tisto, kar mu naloži skupščina, tako je po zakonu. Prej sem pa omenil, da se skupščina s pomembnimi vprašanji, to je gospodarstvo, sociala in zdravstveno varstvo, praktično ni ukvarjala. Dobili smo sicer neke informacije, ki so šle mimo tehtnih razprav v skupščini. To kar se dogaja sedaj bi komentiral s prispodobno: v naši občini je vse naravnano v to, da bomo imeli sodoben dom upokojencev, za katerega se že sedaj govori, da bo to en »Predjamski grad«, potem en velik britof in eno Zeleno dolino. Nihe pa se ne sprašuje, kaj bo z gospodarstvom, delovnimi mesti, perspektivo mladih, sploh perspektivo delavske populacije, ki je sedaj v občini. V Bistrici je problem v tem, ker so se začele

Zlatko Jenko, SDP,

stranke Demosa vključevati v reševanje krize v podjetjih, to pa je imelo katastrofalne posledice za ta podjetja.

3. Ze leta nazaj smo si zadali nalogo, kam bi morala težiti Bistrica: k razvoju kmetijstva, drobne obrti in podjetništva ter turizma. Ob tem bi seveda morali reševati ekološke probleme, ki jih imamo, na vsak način pa bi morali vse narediti, da se v teh kriznih časih zadržijo delovna mesta. Način reševanja določenih problemov, npr. ekologije, je rešljiv z zapiranjem podjetij, toda to je izredno slaba perspektiva za občino. Če bo šlo to tako naprej, težko vidim svetlo bodočnost, končalo pa se bo s prispodobno, ki sem jo prej omenil. To ni nikomur potrebno. Srečo imamo le, da se je financiranje šolstva in zdravstva preneslo na republiški proračun. Če bi to ostalo skozi plačevanje prispevkov na ravni občine, bi občina že zdavnaj bankrotirala. Zaskrbljujoče je tudi to, da so vsa gospodarska podjetja v občini poslovala z izgubo. To je katastrofalno.

LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA

(predsednica Sabrina Pirih, v DPZ 3 mandati)

1. V svojem volilnem programu smo opredelili dosti stvari in lahko bi rekla, da smo se vsi z novimi volitvami šele začeli učiti, kako te stvari potekajo. Določene zadeve, za katere smo se zavzemali v svojem programu, npr. davčna politika, ki bo

razbremenila gospodarstvo, smo uresničevali skozi seje skupščine. Tukaj pa nastane problem. Zakaj? Predvsem zato, ker te zakonske rešitve niso vezane na občino ampak na Republiko, tam pa imamo zelo majhen vpliv. Torej, veliko stvari, ki smo jih zagovarjali v svojem dosedanjem delu je povezanih s sprejemom ustrezne republiške zakonodaje. Kar se dela tiče, moram povedati še to, da je bilo osredotočeno na obdelavo gradiva za seje skupščine, tam smo zelo aktivni s svojimi mnenji, predlogi in pobudami. Tu bi omenila pobudo za demilitarizacijo. Poleg tega se ukvarjamo še sami s seboj – reorganizacija glede na zadnje kongresne usmeritve. Precej stvari iz našega programa pa ni več aktualnih, a po našem mnenju se je potrebno vedno prilagajati aktualnim zadevam in biti vedno na tekočem.

2. Okrog dela IS ne bi dajala nobenih izjav, ker imamo naslednji teden predvideno sejo odbora naše stranke, kjer bomo poskušali analizirati ce-

Sabrina Pirih, LDS

lotno delo izvršnega sveta. Pavšalno ne bi ocenjevala, ker moramo najprej videti, kaj vse je bilo zastavljeno, kaj od tega se je uresničilo in kaj se sedaj dela.

3. Naša stranka se precej ukvarja z bistriškim gospodarstvom, ker je pač življenje ljudi pogojeno s tem. Situacija je zelo zaskrbljujoča, kot v vsej republiki, pri nas pa še posebej. Dejansko smo »nerazviti jug«

Slovenije, zato smo tudi na obrobju. Če se bo takšen gospodarski trend nadaljeval, nas čaka katastrofa. Vedno večje število ljudi na zavodu za zaposlovanje, nobene novoustanovljene firme, ki bi kaj proizvajala, le nekakšni servisi za uslužne dejavnosti. Kritično je tudi to, da bo naš bistriški strokovni kader zaradi takšnih razmer odšel drugam, to se že dogaja, posledice pa bodo daljnosežne. Druga stvar je v financah, dejansko ni nobenega upanja za kakršnokoli financiranje gospodarstva.

ZVEZA SOCIALISTOV - SOCIALISTIČNA STRANKA

(tajnik Vojko Maglica, v DPZ 1 mandati)

1. V predvolilnem času nismo zapisali niti ene obljube. V programu so bila le naša videnja najaktualnejših občinskih problemov, ki so precej starejši od zadnjih volitev in zamisli o reševanju le-teh. Temeljne točke so bile (in so še): nova delovna mesta, čisto okolje in krajevna samouprava. V nekaj manj kot letu dni so nam prsti ene roke preveč za štetje rezultatov. In še ti so v občinskem merilu bolj posledice spremenjene družbene klime, kot pa neposrednega vpliva političnih strank. Sicer objektivno pogojeno, vendar namesto pozitivnih premikov ugotavljamo (in občutimo) ravno nasprotno. Ne da bi se opravičevali, dejstvo pa je, da so možnosti vpliva naše stranke na odločitve v skupščini minimalne.

2. Izvršni svet je po začetnih krčih začel s konkretnim delom po sprejetem programu. Verjetno bi bil v normalnih časih in pogojih tudi bolj učinkovit. To velja tudi za področja, ki jih je v svoj program vnesel na zahtevo strank. Tako pa mu je usojeno, kot marsikateremu organu ali ustanovi, le gašenje žarišč, katerih vzroki so še najmanj v njegovi pristojnosti.

3. Prihodnost naše občine, je trenutno zelo malo odvisna od nas občanov in političnih strank. Smer razvoja družbe in težnje nastajajoče države, ki je nujno pogojena s precejšnjo mero centralizma, ne vpliva veliko optimizma za bližnjo prihodnost. Kljub temu verjamem, da bodo po logiki razvoja slej ko prej prišle do izraza nekatere geografske in naravne prednosti tega dela Primorske. Le preživeti bo treba.

tekst: MS
foto: MG

Popravila in montaža žaluzij, rolet in rolojev

Brane BUH, Smeljevo naselje 41, Stari trg pri Ložu, tel. (061) 707-256

VAS ZANIMA,

KAJ SE DOGAJA

V SVETU MODE?

NI VAM

TREBA V PARIZ,

PRIDITE NA

VELIKO MODNO REVIO

ki bo v SOBOTO, 23. marca ob 20

v Narodnem domu v Logatcu.

Predstavili se bodo:

Konfekcija Logatec,

samostojna kulturna delavka Branka Mišavec,

Ivica Glušič,

Rosana,

Optika Krstič

in

Plesna šola Urška iz Ljubljane.

KDOR DA KAJ NASE, BO ZAGOTOVO PRIŠEL!

Podelitev februarских priznanj

Na sobotnem koncertu Logaškega okteta, ki je bil posvečen J. P. Gallusu in W. A. Mozartu, je SO Logatec podelila dve priznanji. Za življenjsko delo na področju kulture ga je prejela Marija Šebenik, za izjemne kulturne dosežke pa Tone Kompare.

Avgusta bo enajst let, odkar živi Tone Kompare v Logatcu. Njegovo delo je zelo očitno, vsak ki se pelje skozi vas, opazi obnovljeno župnišče, župnijski dom, urejeno okolico cerkve in kdor stopi vanjo, vidi, da je obnovljena tudi notranjost. Kdor pa brska po knjižnih policah, je pred meseci gotovo naletel na knjigo Logatec. To so tiste stvari, zaradi katerih je Tone Kompare dobil priznanje.

Napisati knjigo o nekem kraju, njegovi zgodovini verjetno pomeni, da imaš rad nek kraj, da si nanj navezan.

Ce si celostno angažiran, če je pred teboj človek kot celota in če imaš rad poklic, potem postanejo delo in okoliščine nekaj domačega. Če smo verni, je v ozadju vedno nekdo, ki vodi življenje. Potem ni slučaj, da si poslan v nek kraj, srečaš ljudi, ki so ustvarjeni zate, s katerimi se ujaš. Ko odkriješ, da je v ozadju ljubezen, moraš vedeti, da je treba vsak trenutek izkoristiti. In če to sprejmeš, potem sploh ni več vprašanje ali boš sprejel živ ali ne. Izhajam iz tega, da sem bil pravi trenutek na pravem mestu.

In kako odmaknjen je začetek nastajanja monografije Logatec? Leta 1981 ob blagoslovitvi župnišča smo že poskusili zbrati nekaj podatkov. Ko smo razmišljali, kaj ob obletnici fare, smo se odločili, da izdamo monogra-

fijo. Najprej je bila zamišljena bolj ozko. Knjiga ni znanstveno delo, ampak zbir podatkov. Vsako področje bi bilo treba ponovno preverjati, analizirati, osvetliti. Sicer pa, kaj je znanstveno? Je znanstveno tisto, čemur damo etiketo znanstvenega, nekaj kar je preverjeno, ali nek

terna, na pravem mestu, v pravem trenutku. Tu je bilo veliko pametnih mož, ki so želeli obnoviti staro, kajti to je podoba Notranjske. Načrt so dali narediti arhitektu Kvaterniku in ko sem prišel, so se bali, kakšen človek bo to. Bo zagrabil ali bo cinal?

Zadeva je tekla tako čudežno prav zaradi načela, čimbolj združiti energijo, ki je razdeljena ljudem.

Tone Kompare, si boste v bodoče odpočili od doseženega, ali pripravljate že nove stvari?

Letos je začel delati Karitas. Kam ga bomo stacionirali? Kje bo imel svoje osnove? Stvar, ki je trajna, ne sme sloneti na eni osebi. Iskati je treba oblike, ki najbolj zagotavljajo stalnost. Kaj pa če pride nekdo, ki bo drugačen, ki mu vse to ne bo mar in bo ves trud vržen v veter. Lahko je reči, da bomo imeli vrtec. Vendar je nujno gledati naprej. V dejavnostih, ki se spodevajo, mora biti resnost, hkrati pa tveganje. Ni v moji moči, kako bo dejavnost živela naprej.

podatek, ki se ujema z resničnostjo. Ves čas se mi zastavlja vprašanje, kaj je znanstveno.

»Vaš« del Logatca je gotovo najlepši, še pred desetimi leti pa je imel trg zanemarljiv videz.

Tu se spet ponovi izhodišče, tisto, ki stimulira in pogojuje tudi to. V Logatcu sta bila pred mano le dva župnika in zanimivo je, da kakšnih posebnih gospodarskih dejavnosti nista razvijala. Ko sem prišel v Logatec, sem ugotovil, da bi ljudje to radi, samo da rabijo nekoga, ki bi vzvel stvari v roke.

Ni moja zasluga, da se je tako razvijalo. Ljudje so bili glavna

Tega človek ne more. Ostanje le tisto, kar naredi človek resnično nesebično, potem ima to dejanje vrednost. Tu vidim globoko utemeljitev človekovega življenja. Jaz ne morem odnehati, ker je treba vsak dan odgovoriti na božji klic. Tudi ko že dosežeš neke uspehe – če so to uspehi – nisem nikoli mislil, da bi se s svojo dejavnostjo afirmiral. Vendar tisto, kar na zunaj ne želi velikega uspeha, dajansko povzbuje. Jaz samo poskušam odgovoriti na dan. Carpe diem me je spremljalo še pri študiju.

Ingrid Kovač Brus

Nagrajenka nagrad ob kulturnem prazniku

Marija Šebenik

Le malo je ljudi, ki vse svoje življenje, moč, veselje in voljo posvetijo amaterski kulturi v tolikšni meri in s tako zagnanostjo kot gospa Marija Šebenik iz Laz. S svojim kulturnim udejstvovanjem je začela s šestnajstimi leti, ko je igrala vlogo stare mame v domu prosvetnega društva v Planini.

Veliko let je že preteklo od takrat pa vendar so spomini Marije Šebenik tako sveži in živi, kot da se je vse skupaj zgodilo včeraj...

Rodila se je v Lazah in pri devetih mesecih starosti izgubila mamo, oče pa se je nato poročil z mamino sestro. Kljub vsej nesreči Marija ni bila za ničesar prikrajšana, prej nasprotno.

Ob razumevanju družini je vedno našla dovolj časa, da se je posvetila igranju, režiranju, pravi kostumov, pisanju skečev in drugih tekstov, igranju na harmoniji, petju in še bi lahko naštevali!!! Ko so leta 1930 dogradili prosvetni dom in osnovno šolo v Lazah, so se igre kar vrstile, resda je bilo včasih težko pa vendar volja do igranja v Mariji ni niti za trenutek poenajala. Na vprašanje ali je bilo težko igrati, je odgovorila:

»Jaz sem iz srca rada igrala, nisem pa marala, da bi me kdo hvalil. Če igraš nepriljeno, z veseljem potem ni težko, drugače pa ne uspe.« Ob tem so ji

oči toplo zasijale in človek tiho pomisli v sebi samo eno besedo – skromnost. Seveda pri igranju iger ni šlo brez smešnih zapletov, enega takih je Marija takole opisala: »Najbolj se spomnim, ko sem igrala v igri z naslovom – Poslednji mož – vlogo žene. V enem delu mi je moral mož dati žličko vode, o kateri je prebral, da koristi, če jo da ženi vsako jutro... No pa se mi je zaletelo in sem se začela smejati... Nastopiti bi moral tudi sin, pa ga ni bilo od nikoder. Kaj sedaj? Šla sem za oder in videla, da išče suknjič. Rekla sem si sedaj se bomo pa zmotili. Hitro se spomnim in mu zavpijem, da naj pohiti, ker ga kliče oče, čeprav tega ni bilo v tekstu. Drugič pa je bilo, ko smo igrali neko igro, kjer so nastopile žanjice. V prizoru, ko bi si morale obrisati čelo v predpasnike, je ena namesto tega dvignila krilo. Začeli smo se tako smejati, da smo morali prekiniti igro...« Seveda Marija Šebenik ni bila samo igralka ampak je tudi režirala. Omenimo igre: Miklova Zala, kjer je bila dvorana v Lazah leta 1932 nabito polna, Samo gasilca hočem, Prisega opolnoči, Ciganska sirota, Črna žena, Zakonci stavkajo, leta 1982 pa igra Lovski tat v režiji Marije Šebenik. Napisala je tudi vrsto skečev, kajti kot pravi sama, po vojni ljudje niso preveč radi hodili na proslave, če so bile same recitacije, dvorana je bila polna le, če je bil zraven dodan tudi skeč. Marija pravi: »Napisala sem jih

veliko – na primer – Po nevesto, Fantje na vasi in še in še. Skeč Fantje na vasi sem napisala po spominu na očeta, ki je vsak večer s svetilko in helebardo hodil po vasi in pazil na požar ter opozarjal na to, koliko je ura. Takrat je moral biti po deseti uri zvečer mir, fantje pa so radi kljub temu peli... in tako je nastal ta skeč. Zadnji skeč pa nosi naslov – Krjavelj.«

Poleg Marije Šebenik se je kulturno udeleževal tudi njen mož, ki je igral, skrbel za kulise in pel, prav tako pa tudi njegov brat. Seveda ne gre pozabiti na njeno pevsko dejavnost, poleg petja je vodila tudi moški, mešani, ženski in otroški zbor. Njeno veselje do glasbe je opazil tudi župnik v Planini in ji nekoč, ko je že bila poročena, ko je stala pod cerkvenim korom dejal: »Kaj ne boš šla na kor pet, ali misliš, da tega ne smeš več početi odkar si poročena?« Marija Šebenik je bila dobra pevka, zato je cerkveni organist svetoval njenemu očetu, naj ji omočiči študij glasbe.

Vendar ga je oče zavrnil, da je za ženske kuharica in šivanka, ne pa glasba in tako ni glasbe nikoli študirala. Vendar ji nikoli ni bilo žal. »Človek ne more vsega,« pravi sama. Naučila se je tudi igranja na harmoniji in ob tem dejala, da je bilo to zelo naporno in je včasih vadila tudi pozno v noč.

Pa ji je uspelo... Uspelo ji je tako kot mnoge druge stvari, ki jih je s srcem počela. Kljub težavam in nesrečam, ki so jo spremljale, je ostala vedra, preprosta in polna spominov, ki so tako bogati in slikoviti, da bi jih človek samo poslušal... Veliko zdravja vam želimo gospa Šebenik, srečno!!!!

Mitr

KOT ŽAREK, DA RAZLOČI DAN OD NOČI

Glasbeni večer v znamenju Gallusa in Mozarta in še koga

Tisto – nekaj se vselej pričakuje, ko se napoveduje nastop Logaškega okteta. Ta je prejšnjo soboto s koncertom načel svojo 20-letnico. Običajno je oktet sicer vse doslej posvečal svoje koncerte Prešernovemu spominu. Scenska zasnova za koncertni večer s podobo Gallusa in Mozarta pa je napovedovala drugačnost; drugačnost se je bila izrazila tudi v repertoarni in programski odločitvi: to pot vse zaradi počastitve štiristoletnice smrti Jakoba Petelina Gallusa in dvestoletnice Wolfanga Amadeusa Mozarta.

Umetniški vodja okteta Janez Gostiša je pripravil s pevci vsebinsko zaokrožen prvi del sporeda zgolj z deli Gallusa. Tudi tehtnost izbora skladb za drugi

del, ki so ga zaobjela dela Ravnika, Ipavcev, Bučarja in Adamiča, je izpričala pogum in zrelost, ki oktetu vsekakor gre. Interpretacijski del izvajanih skladb je na vsak način prednjačil pred zvokovno intonacijskim segmenti, ki so mestoma načelnjali zanesljivost nastopa, kar velja zlasti za renesančni delež koncerta. Velja pa ob tem posebej opozoriti na solistično svežino mladega pevcu Lovra Groma, ki je s svojim nastopom nakazal možnost preprostega, jasnega, a učinkovitega muzikalnega izraza.

Med prvim in drugim delom oktetovega sporeda je nastopila mlada obetavna sopranistka Alenka Slokar iz šole Irene Baar; mlado umetnico sta

spremljali violinistka Katarina Jurca in pianistka Eva Bohte. Nenavadni trio iz ljubljanske Srednje glasbene šole, ki mu je mentor Tomaž Lorenz, je resnično dobro izvedel Mozartovo skladbo Schön lacht der Holde Frühlung.

Koncert je navdušil poslušalstvo, ki je z gromkimi aplavzi odobravalo nastop okteta, tria in oba prejemnika »Februar-skega priznanja« za kulturne dosežke Marijo Šebenik in Antona Kompareta.

Bilo je veliko lepega. Pa se tudi tako dogaja, da se celo lepota težko prebija v nas, kot se dogodi, da težko razloči žarek noč od dneva. Vendar je žarek potreben. Tudi en sam žarek.

maš

MALO ČRNEGA LOGATCA

Prejšnji teden so logaški policaji v enodnevnih akcijah po vsej občini kaznovali 65 voznikov zaradi prehitre vožnje, 7 pa so jih zaradi prekoračitve hitrosti nad 30 km/h predlagali sodniku za prekrške.

V postopku so 4 Logatčani, za katere se sumi, da so organizirano ilegalno prevažali tujce do in preko državne meje ter po Italiji. Seveda so to počeli za denar. Trije so dejanje priznali, četrtri je zahteval odvetnika, enega pa še iščejo. Omenjeni 4 osumljenci so prepeljali okrog 50 tujcev ilegalno preko državne meje, logaški policaji pa so 73-im sami preprečili ilegalno potovanje.

Prejšnjo sredo je neznanec (ali več njih) okradel nekaj ljudi v Zdravstvenem domu, na občini in v Gradniku.

Ljudje so se pritožili nad razvoženo zemljo na Cankarjevi cesti sredi Logatca. Po intervenciji gasilcev so se pritoževali tudi nad ravnanjem gasilcev. Več mokrih in umazanih.

Parkiranim vozilom na Pavšičevi je neznanec pobral nekaj brisalcev in celo žarometov.

Mladoletni S. T. iz Logatca je v Lomu 2 odlomil z nekega avtomobila stransko ogledalo, šel na most čez avtocesto in natančno pociljal z ogledalom v vetrobransko steklo spodaj vozečega tovornjaka, ki pa je prevažal nevarne snovi. Le priselnosti voznika gre zahvala, da ni prišlo do kake ekološke katastrofe.

Pretep v gostilni v Lazah. Trije so pretepli enega. Ker se je to zgodilo ob 5.45, so policaji prijaviteli ne le nasilnež, ampak tudi lastnika gostilne, ker je točil zunaj delovnega časa.

V potoku Hotenja je neki otrok našel italijansko ročno bombo iz druge svetovne vojne. Naslednjega dne jo je (bombo namreč) uničil pirotehnik.

V prejšnjem tednu sta bili na logaških cestah dve prometni nesreči z manjšo materialno škodo.

KRAS + PM

Nov poslovno trgovski center v Logatcu

Na Cankarjevi ulici v Logatcu je investor Božidar Jereb pričel obnavljati starejšo kmetijo. Večino stavbe in gospodarskega poslopja je porušil. Na njenem mestu namerava zgraditi poslovno trgovski center, ki bo pesteril ponudbo različnega blaga in olepšal izgled ulice. V gradbenem dovoljenju je tudi določilo, da mora celotno gradnjo izvesti v sodelovanju z Regionalnim zavodom za varstvo naravnih in kulturne dediščine v Ljubljani. Prav sodelovanje z zavodom bo zagotovilo, da se bo novi poslovno trgovski center vklopil v strnjeno del naselja. Po predvidevanjih investitorja naj bi objekt bil zgrajen že letos.

Seveda pa je potrebno ob tem opozoriti investitorja na osnovno pravilo gradnje in zahtev, da ne onesnažuje ulice po kateri je v zadnjem času veliko blata.

dm

SEJEM BIL JE ŽIV...

...je znan začetek Aškerčeve balade, ki se je najbrž marsikateremu Logatčanu utrla 12. marca letos in prejšnja leta in upajmo še vsa, ki prihajajo. Takrat se namreč Cankarjeva cesta spremeni v prizorišče semanjih nakupov, barantanja in ogledovanja, tisto pač, kar v majhni meri počnemo vsak dan, če ne drugače, vsaj v srcih. Pač nimamo časa.

Danes, 12. marca, na Gregorjevo, ko se ptički ženijo, ko se torej nakazujejo prvi spomladanski sončni žarki, je sredi Logatca vrela. Ulica je žuborela od smeha, otroci so takoj po pouku zavili med stojnice in se zapodili med nogami odraslih, ki so kupovali vse mogoče. Tradicija semanjega dne na Gregorjevo se je kljub mnogim ukinjenim in na novo postavljenim datumom obdržala. Saj jo veže spomin na star običaj, ko so kmetje in kmetice z okoliških vasi in hribovja prinesli »tistim spodaj, v mesto« semena in nekatere izdelke, ki so jih napravili čez zimo. Tudi mnogo dišav smo lahko našli med vrečicami, sadike sadnega drevja, ki tako težko požene v vetrovnem Logatcu, so nekateri nesli na svoj vrt, lahko si kupil odejo ali celo plašč in ruto, včasih tudi kakšen dober nakit. Tokratni sejem je sicer obdr-

žal videz in šelest vaškega sejma, tudi sadik, semen in domačih izdelkov je bilo nekaj, a vendar je prevladovala krama. S tem mislim na izdelke sumljivega porekla s Ponte rossa ali »umetniške slike« neznanih avtorjev s solzavimi deklicami in Marijami in ženskimi akti. Usnjenih denarnic je bilo toliko, da bi človek pomislil, koliko denarja nam izrabi vsako leto denarnic. Pa še pasovi, plastične igrače, avtomobilčki, razni ptički in drugo »pavje perje«. Ti kramarji vedo za vsako »Gregorjevo« pri nas, saj jih srečamo ob vsaki podobni vaški veselici. Težko je reči, kakšen je bil za-

služek. Mnogi so mi dejali, da so dobili, kar so iskali. V teh primerih je šlo za čebulico ali sivko, za grahovo seme ali za čaj, ki dobro očisti črevesje.

Marsikak radovednež je kupil kakšno malenkost, ne da bi prav ponjo prišel na sejem. In zato naj sejem ostane. Imamo sicer različne okuse, kaj je lepo in dobro, mnogim pa, poleg tega, da so vendar nekaj kupili, pomeni semanj dan tudi priložnost naklepetati se, ogledati zadnje dogodke in kritizirati politiko. In če tolikokrat pravimo, da se nam tako mudi, se čas na takem semanjem dnevu nekako ustavi in teče v ritmu, ki so ga poznala prejšnja stoletja. Tako naj tudi ostane. Vsaj ta dan.

KRAS

Foto: S. Rantov

Gozdarska srednja šola v Postojni

Povsem novi učni programi

Ekološko-krajinska in turistična usmeritev kot povsem nova gimnazijska usmeritev v Postojni. Ob gozdarski in kmetijsko-gospodinski usmeritvi nova možnost izobraževanja.

Strokovni svet Zavoda za šolstvo Republike Slovenije je na svoji seji 21. februarja sprejel gimnazijski program ekološke in krajinsko-turistične usmeritve, ki ga je predlagala delovna skupina učiteljev Gozdarske srednje šole iz Postojne z zunanjimi sodelavci. Projekt je s strani šole vodil profesor Silvo Marinšek, vanj pa je delovna skupina vložila veliko truda. Tako so do podrobnosti obdelali program, ki ga ne poučujejo še na nobeni srednji v Sloveniji. Tisti, ki bodo tovrstno izobraževanje v Postojni končali z maturο, bodo imeli odprto široko

Zmaj med porcelanom

...Predvsem pa so to zdravi ljudje. Zdravnikov ne potrebujejo. V vseh boleznih so si pomagali z zdravilnimi čaji in zvariki.

Hrastovo listje, urhove rože, brinovne jagode, roženkravtova persesa, tavžentroža. Med zdravili so imeli tudi kavο – tako v Šmihelu, Malem in Velikem Ubeljškem, Stranah. Povsod so spočetka kupovali kavο le kot zdravilo, kmalu pa so gospodinje postale strastne »kofetarice«. Kavο so štele na zrna, saj je bila predraga, da bi z njo razmetavale.

Sedem zrn je moralo zadostovati za eno skodelico. Za barvo pa malo Franckove cikorije. Če so

Združenje razlaščencev

Postojna, 16. 3. (sobota)

(bd) – Na pobudo posebnega inciativnega odbora bodo danes ob 16. uri v prostorih stare Jamske restavracije v Postojni ustanovili združenje lastnikov razlaš-

Marko Smole

2. nadaljevanje

Lahko trdim, da večina zagovarja politiko trde roke na Tibetu in se strinja, da je Tibet kitajska zgodovinska usoda. Dopusčam sicer možnost, da sem se pogovarjal premalo, vendar močan vtis o vzgoji mladih kadrov kitajske bodočnosti in usode Tibeta sem le dobil.

Mladci podpirajo tudi politiko »nove politike« na Tibetu in idejo združništva, ki je imela na planoti še poseben odmev, kajti pred letom 50 je bilo 90 % zemlje v rokah petih odstotkov ljudi, kar je bilo za socialistično kitajsko oblast nedopustno, tako da je sprožila proces konfiskacije in kolektivizacijo, spet pod krinko miroljubne liberalizacije. Preskočili so stotine let v razvoju, iz revnega fevdalizma v še bolj reven socializem. Leta so tekla, obljubljenega blagostanja pa od nikoder. Postajalo je vedno težje. Kitajci so ob pomoči vedno prisotne vojske in policije krepili centralno oblast, iz že tako revnega področja izvažali hrano, ljudem ukazovali gojiti pšenico (kitajsko hrano) namesto ječmena (tibetanska hrana), ki je na tukajšnjih poljih uspeval stoletja, zapirali so upornike in kar je najhujše za tibetansko ljudstvo – ukinjali moč in funkcijo samostanov, ki so bili vedno kulturni in možganski generator dogajanj na Tibetu.

Bolj kot vse drugo daje pečat Tibetancu vera. Pred budizmom, ki je prišel v sedmem stoletju, so imeli Tibetanci svojo vero. O njej vemo le malo, vendar je poskušala zanesljivo zadovoljevati veliko število nadnaravnih bitij. Imeli so skrbno izoblikovane podobe obredov, v katerih središču so bili takratni tibetanski kralji. Nekaj sestavin te vere so prevzeli tudi v budizmu, ki se je mešal z lokalnimi verami in se je do 13. stoletja, ko je popolnoma prevladal na Tibetu, počasi transformiral v lamaizem. Ime izhaja iz naziva »lama«, kar v tibetanščini pomeni »višji« in je častni naslov popolnoma posvečenega duhovnika. Mahajski budizem ali lamaizem je prišel na Tibet iz Nepala in iz Indije. Tibetanski budisti verjamejo, da je usoda človeških bitij nenehen dolg in žalosten krog življenja in smrti in ponovnih rojstev. Končni cilj, ki ga nameravajo doseči, pa je dokončno uničenje člove-

srednjo šolo, niti za Srednjo tehniško in naravoslovno šolo v Postojni.

Sicer pa so se na gozdarski šoli odločno lotili prenove vseh gozdarskih programov in oblikovanja novega kmetijsko-gospodinjskega programa. Tako naj bi v šolskem letu 1991/92 na Gozdarski srednji šoli v Postojni vpisali 2 prva letnika »ekološke« usmeritve, en prvi letnik gozdarstva in en prvi letnik kmetijsko-gospodinjske šole. Ob tem bi ostalo še 7 dosedanjih gozdarskih oddelkov tako, da bi šola skupno imela 11 oddelkov z okrog 300 dijakov. Takšne so torej zamisli, za katere upajo, da se bodo uresničile – tudi zato, da bi v sedanji krizi gozdarstva ne izginilo povsem tudi gozdarsko srednje šolstvo.

Branko Dobranič

Danes si ob hitro postreženi kavī iz avtomata pravimo popolnoma drugačne pravljice.

Razmišljamo o črni borzi preživetja, besede tečejo o politiki in nakupu avtomobilov. V kavi je včasih manj kot sedem zrn in veliko preveč vode.

Velikokrat sploh ni časa za kavο. Včasih so si sosedje med seboj pomagali, skupaj so preživljali večere ob prebiranju fižola in izdelavi kolin. Dandanes pa se zapiramo v svoje hiše, pred svoje televizorje. Izginja prijetna toplota besed v pogovorih, kdo ve, morda bo ob prihajajočem družinskem prazniku vendarle drugače. Naj pogovori o nakupih semen graha, radiča, peteršilja, korenčka, solate preženejo prepire. Otroška razposajenost otrok naj poživi družinske večere. Poskušajte preživeti večer brez televizorja. Večer v igri z vašim otrokom. Prisluhnite mu, kaj vam želi povedati takrat, ko hitite v službo, v trgovino, ali berete nove zakone o davkih.

Zmaj

Leto 1990 na UNZ Postojna

Nadvse dinamično

Uprava za notranje zadeve Postojna skrbi za splošno, prometno in protikriminalno varnost občin Cerknica, Ilirska Bistrica in Postojna. Med 13-timi UNZ v Sloveniji je postojnska glede varnosti v samem vrhu.

Notranjska regija torej sodi med relativno zelo varna območja v Sloveniji pa naj gre za vprašanja in probleme javnega reda in miru, kriminalitete in tudi prometa. Ima pa Notranjska tudi svoje posebnosti. Tako se denimo skoraj ne pojavljajo kraje dragocenejših osebnih avtomobilov, s čemer se v večjih urbanih središčih pogosteje srečujejo. Značilnost tega območja je izrazito tranzitna lega, kar po svoje pogojuje tudi delovanje na kriminalističnem področju. Dejstvo je, da v letu 1990 opažajo okrepljeno »dejavnost« kriminalnega podzemlja iz Ljubljane in tudi Reke, nekoliko bolj »vešči« pa so tudi tovrstni domačini.

Kar zadeva promet in prometno varnost – kot nam je na tiskovni konferenci na Upravi za notranje zadeve v Postojni – povedal načelnik inšpektorata Jelko Bajt – bi na Notranjskem z 10 % zmanjšanjem števila prometnih nesreč v letu 1990 lahko bili zadovoljni. Toda žal so posledice obravnavanih prometnih nesreč na območju cerkniške, ilirsko bistriške in Postojnske občine bistveno težje kot v letu 1989.

Kar zadeva javni red in mir velja ocena, da se v letu 1990 ni dogajalo nič pretresljivega, saj so prekrški v splošnem upadli. Zanimivo pa je, da se je povečalo število prekrškov z okrepljenimi znaki nasilja. Alkohol je tudi pri prekrških javnega reda in miru eden poglavitnih dejavnikov za »večjo korajžo« storilcev. Še ena zanimivost: kaže, da se notranjski miličniki ne zgledujejo po televizijskih primerih ukrepanja policije v nekaterih drugih krajih naše domovine. Pri vzdrževanju javnega reda in miru na območju Cerknice, Ilirske Bistrice in Postojne so prisilna sredstva uporabili v sedmih primerih. Poznejša ocena je pokazala, da so v šestih primerih prisilna sredstva uporabili upravičeno, v enem pa neupravičeno. V omenjenem obdobju – torej v letu 1990 – so se občani v osmih primerih pritožili zoper postopek miličnikov. 6 pritožb je bilo po oceni ustreznih organov neupravičenih, 1 pa upravičena. Še nikoli do leta 1990 pa na Upravi za notranje zadeve v Postojni niso dobili pritožb zaradi neukrepanja miličnikov.

V omenjenem obdobju sta prišli dve taki pritožbi.

Območje Uprave za notranje zadeve Postojna sodi med bolj »oborožena območja« v Sloveniji, seveda pa imajo nosilci raznega – predvsem lovskega orožja – ustrezna dovoljenja. Zaradi nezakonite posesti orožja, nabojev in petard so sodniku za prekrške v letu 1990 predlagali 7 oseb. Niso zabeležili nobene zlorabe orožja, bilo pa je nekaj nesreč z najdenimi strelnimi predmeti, pri čemer so bili zlasti ogroženi otroci.

Mladina – še posebej v Postojni – pa žal postaja tudi kriminalno dejavnejša – skrbi pa

– po besedah Mira Znidaršiča – vodja oddelka za zatiranje kriminala – občutnejši pojav narkomanije, saj so v letu 1990 zabeležili 13 primerov te vrste. Tako glede kriminalitete kot narkomanije, gre za premajhno osveščenost mladih. Prav zato se bodo – kot je na tiskovni konferenci dejal načelnik UNZ Postojna Alojzij Pavlič – še posebno trudili za čim tesnejšo povezavo s šolami, socialnimi in zdravstvenimi službami ter starši. Verjetno pa ne bi bilo prav nič odveč, da bi se nad življenjem mladih – zlasti v Postojni, Ilirski Bistrici in Cerknici – zamislila vsaj katera od številnih političnih strank.

Branko Dobranič

NOTRANJSKI ČASOPIS

NIC d.o.o.
NOTRANJSKA 14
61370 LOGATEC

CENIK OGLASNEGA PROSTORA

Osnovna cena za cm/kolono je:	
Cena za 1 cm	110,00
1/1	21600,00
1/2	10800,00
1/4	5400,00

OBJAVE NA PRVI STRANI

- pasica po širini od 1 do 6 kolon, po višini od 2 do 5 cm
- vložek ob centralnem naslovu v velikosti največ 5 cm

– širina × višina 4 cm	
pasica 1 cm/kolono	270 din
vložek 1 cm (5 × 4 cm)	2900 din

OGLASI Z DODATNO BARVO	+40%
prva stran	+100%
zadnja stran	+50%

POPUSTI PRI PONOVI VAH OGLASOV	
3×	20%
5×	30%
6× in več	40%

Stroške oblikovanja oglasov zaračunavamo posebej, v skladu z zahtevnostjo opravljenega dela.

na silo ne. Marsikdaj pa mi je kateri portret ušel ali pa se sramežljivo skril. Prepričan sem, da Tibetanci niso agresivni zaradi svobode slikanja ali slikanja okoli domov in templjev, vendar ko gre za verska čustva ali za svete podobe Dalaj lame ali Pančen lame, takrat je Tibetanec drugačen in to čuti kot napad na tisočletne kulturne pridobitve naroda in kot osebni napad. Ko je Mao leta 1965 v času kulturne revolucije prišel na plano s parolo »religija je strup«, je v narodu zavrelo in se je uprl. Kitajci so hoteli razorožiti plemenske poglavarje Khampa, kjer se je upor začel, in oblegali so samostan Litang, kamor se je zateklo več tisoč ljudi, menihov in okoliških kmetov. Z bombniki so Kitajci samostan zrnali z zemljo.

Ni znano, koliko ljudi je v tem masakru izgubilo življenja, vendar se podatki (uradni) precej razlikujejo od govoric in od podatkov, objavljenih v knjigi MY LAND AND MY PEOPLE, ki jo je Dalaj lama objavil v New Yorku leta 1965. »Desettisoče naših ljudi so pobili, tako upornikov kot tudi civilnih prebivalcev. Pobili so jih brez sodišč, le zaradi suma, da nasprotujejo komunizmu, ki jim je bil vsiljen. V bistvu pa je šlo za iztrebljanje naroda in vere. Ljudi so mučili, obešali, stradali, križali in jih žive sežigali, in to javno, marsikdaj pred očmi mladoletnih otrok«. Vse v imenu rdeče zvezde in kot ponavadi, miroljubne liberalizacije. Omenjen je tudi podatek, da je v taborišču Draapchi pri Lhasi izgubilo življenje morda celo 10 tisoč ljudi. Ne bi bilo pošteno od mene, če ne bi omenil tudi uradnega komentarja ob dogodkih na Tibetu, ki je izšel v pekiški reviji Beijing Review, komentar pa prepuščam bralcu. Takole pravi: »Imperialisti in majhna skupina reakcionarnih elementov pod vodstvom klike, se ne more sprijazniti z miroljubno liberalizacijo Tibeta in njegovo vrnitvijo v matično domovino. Reakcionarni elementi vodijo oborožen boj proti podpisu pogodbe in zahtevajo odcepitev od Kitajske in so kljub prepričevanju kitajskih oblasti v marcu 1959 prešli v organiziran oborožen upor. Ampak, ravno nasprotno z njihovimi željami, bo ta upor pospešil propad reakcionarnih sil in na Tibet prinesel svetlobo, demokracijo, socializem, še prej kot je bilo pričakovati.«

Vojaška navzočnost stotisočev kitajskih vojakov (ocene so nekeje med 100 tisoč in 500 tisoč), ogromna vlaganja v cestne povezave, gigantski vojaški konvoji in garnizoni pričajo o dejstvu, da Kitajci tega ozemlja niso pripravljeni na lep način spustiti iz rok.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Oh ta mladina...

... Enajsta šola pod bazenom!

Kdor za konec tedna obiše Vrhniko, je priča mrtvili in tu-robnih praznostih; občasno je moč videti starejše sprehajalce, pa morda gručo čakajočih pred kinom in posamezne skupinice vo-jakov, ki tavajo sem ter tja in to je tudi vse. Življenje kot da je davno odšlo od tod. Ulice so pu-ste, bolj podobne dnevu žalova-nja kot kraju, ki upa na razcvet turizma. Včasih si človek ne more razložiti, kam se tako uspešno »poskrije« vrhniško prebivalstvo, kam se zatečejo mladi?

Nekoliko bolj živahno je po-navadi pod vrhniškim bazenom. Tam je, verjame ali ne, zbira-lišče in nekakšno zatočišče mla-dih. Kotiček je lani zaslovel po trinajstih posredovanjih poli-cije, ker so se pijani gostje stepi in med njimi tudi mladoletniki. Poleg tega so miličniki obravna-vali še osem kaznivih dejanj, v glavnem tatvine in poškodova-nje tujih stvari. Sušlja se tudi, da pod bazen zahajajo prepro-dajalci lahkinih mamili in uživalci le-teh. Tu lahko srečate mlade iz Ljubljane, Vrhniko in Logatca in vse več je tistih, ki hočejo temu zbirališču prilepiti črn predznak. O tej pisani družini in posebnostih »Enajste šole pod bazenom« so govorili celo na ob-činskem Izvršnem svetu. In zo-pet je vse skupaj ostalo pri raz-pravi, ugotovitvah in že obrab-ljenih besedah. Bilo je veliko modrih besed in nič dejanj.

Očitno je marsikomu težko ra-zumeti mlade in se znebiti stare prispodobe, češ nekoč smo živeli drugače, bila je revščina, starši so bili strogi in da ne naštevamo naprej. A kaj bi mislili na prete-klost, ko vendar zmeraj bolj sa-njamo o Evropi?! Kje se danes sploh lahko zbira vrhniška mla-dina? Ali lahko mladim ponu-

dimo kaj več, kot je pajzlasti ko-tiček pod bazenom ali šank ka-tere od gostiln? Se je že kdo vprašal, kaj pomenijo napisi v lokalih: »Vinjenim in mlado-letnim gostom ne točimo alko-holnih pijač« in zakaj tega le-pega gesla takorekoč nihče ne spoštuje?! Tega se nihče ne vpraša, nekako ob strani pa puš-čamo tudi probleme mladine, kot da to niso problemi vseh nas. Vse mogoče in nemogoče dekla-racije, sprave in podobno, so ustoličevale to našo preljubo de-mokracijo, v kateri kot da se mladi niso najbolje znašli. Pre-prosto so odrinjeni od vseh do-gajanj, nič se jih ne vpraša. Izgo-vor prejšnje oblasti, je tudi izgo-vor današnje – preprosto ni de-narja. Mladi Vrhničani tako še naprej ostajajo brez ustreznih prostorov, za svoje ekscese pa zagotovo niso krivi sami. Velik del krivde nosi družba v celoti in politika z indolentnim odnosom do problematike mladine, šol-stva, zaposlovanja in še česa...

Vrhniška socialna služba meni, da pod bazenom ni le-glo zla, saj je jedro mladih zdravo. Posamezniki, ki z neprimernim vedenjem motijo vse ostalo, ne morejo metati temne sence na vrhniško mladino.

Neumestno je govoriti o »pre-polni riti«, kajti problematika mladih je veliko globlja. Pamet-neje je razmišljati, kaj vse jim manjka, kaj bi jim lahko nudili, pa jim ne, zakaj jih puščamo na obrobju... Že res, da lahko igrajo šah, gredo v telovadnico ali na duhovne vaje, a radi bi počeli še kaj; se družili in zaba-vali. Najbrž bomo Vrhničani

imeli prej javno hišo kot prostor, namenjen zabavi in dejavnosti mladih.

Potem bomo seveda zopet ka-zali s prstom, češ kakšna neki je ta mladina. Ne bo nas pekla vest, da zanj pravzaprav nismo storili ničesar. In dokler ne bomo, so besede v to smer odveč, četudi na samem Izvršnem svetu; zgolj seznanjanje z raz-merami, bi dejal predsednik ob-činske skupščine. Je pa že bolje, da se kakšen večer gospodje sami odpravijo pod bazen in se prepričajo, kako se zabavajo mladi. Tam nikomur ne piše na čelu čigav in kakšen je, pride po sili razmer, ker druge izbire nima, vseskozi pa ne more čepeti doma. Zal so vmes tudi taki, ki morajo včasih sesti v marico... Drugače od kakšne kmečke ve-selice v preteklosti, ko si pobral svoje zobe in odšel domov sam s svojimi mislimi...

T. F.

tuljčka in hlače na rob, da se dama ureže med plesom. Če si namreč oblečen športno ali bolj po domače, te prijazno odslavimo že na vratih.

Kljub visokemu nivoju smo se nekako zrinili noter, čeprav ne ravno po modi oblečeni, prija-telj, oblečen v trenirko nas je potrpežljivo čakal zunaj. Pri-voščili smo si hladen pišček in »firbčno« škilili na vse strani.

Nič posebnega. Dva parčka sta se po kačje zvijala pod sojem utripajočih reflektorjev po ple-sišču, očitno brez pravega po-sluha za glasbo. Simpatična to-čajka je prizadevno menjavala kasete v glasbenem stolpu, da so bili plesalci že čisto izčrpani, mi pa smo uživali ob njenem globo-kem dekolteju in namakali oči v tistih globinah.

Tisti moziček, ki se je zvijal, kot bi bil iz same gumice nare-jen, je imel na sebi ponošene kavbojke; precej bedneje so iz-gledale, kot trenirka našega pri-jatelja, za katero je odšel tristo mark, a očitno premalo, da bi lahko vkorakal v nočni bar...

V vrhniškem je pač red. Vsak si ga zamišlja po svoje, v Ljub-ljani pa je bilo drugače. Naš pri-jatelj je sedel z nami in nihče se ni oziral na njegovo trenirko, če-prav ni lepo, da športniki pose-dajo v barih...

Melkijer

KAM Z ODPADKI?

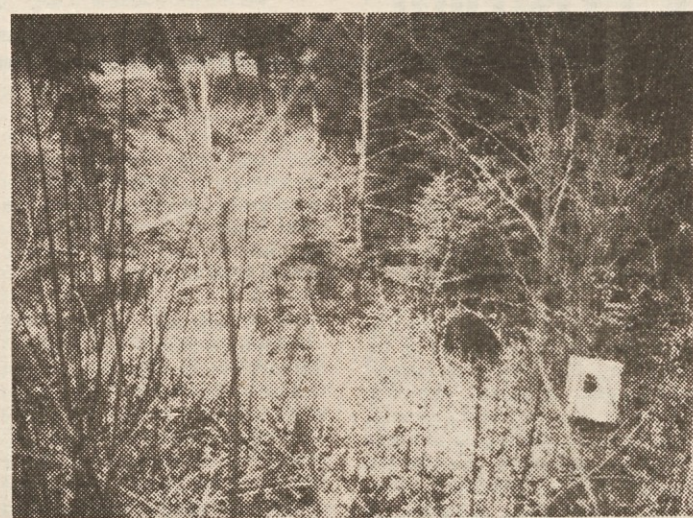
Poplesavanje okoli vrele kaše, ki lahko postane političen problem.

Komunalni in industrijski od-padki predstavljajo danes na Vrhniko kar precejšen problem. Potrebno se bo dogovoriti, kam z njimi, to pa niti slučajno ne bo lahko. Po približnih ocenah bo vrhniška deponija čez dve leti polna.

Predstavniki Ljubljane in pri-mestnih občin Grosuplje, Kam-nik in Vrhniko so sedli za eno mizo, da bi se pogovorili o mož-nosti izgradnje skupne regijske deponije. Načeloma so se vsi strinjali, da je takšno odlaga-lišče nujnost (vsi imajo enake probleme z odpadki), vsi pa se branijo morebitne lokacije na svojem občinskem ozemlju. Tako se vsi motajo okoli vrele kaše, kajti nobena občina neče sprejeti deponije, ki bi jo upo-rabljali tudi drugi, še posebej ne vrhniška, ki si v prihodnosti ve-liko obeta od turizma.

Za vrhniško občino je med drugim nesprenjmljivo, da bi pristopila k sofinanciranju sa-nacije deponije na Braju. Od-padke bi namreč tja odlagali le kratek čas, hkrati pa bi morali finančno podpreti tudi razi-skave in širitev deponije. Poleg tega so za Vrhniko stvari ča-sovno preveč odmaknjene, kajti je že v stiski, kam z odpadki. Ima tudi precej industrijske nes-nage, katere se povsod izogi-bajo. Seveda ni drugje nič dru-gače.

Kot se pri nas rado zgodi, bo načrtovanje regijskega smetišča,

hoteli ali ne, kaj kmalu postalo politični problem in da bi se mu izognili, so Vrhničani že začeli proučevati možnosti za izgrad-njo nove, lastne deponije. Ena od teoretičnih zamisli je, da bi izkoristili opuščeni glinokop na-sproti Komunalnega podjetja, ki bi Vrhniko omogočal dobrih 50 let odlagati odpadke. Ko so tam-kajšnji prebivalci izvedeli za možno varianto, so odločno pro-testirali. Nihče neče imeti smeti pred svojim pragom.

Razgovori med predstavniki Ljubljane in okoliških občin se bodo nadaljevali. Občine morajo pripraviti poročilo možne loka-

cije skupne regijske deponije na svojem območju. Dolžne so pri-praviti tudi podrobnejšo študijo komunalnih in industrijskih od-padkih. Odkritosrčnost je pred-pogoj, da do pdogovorov sploh ponovno pride, obenem pa je po-polnoma jasno, da se bo Vrh-nika, katere razvojna strategija je v turizmu, na vse kriplje ote-pala skupne deponije v svojem okolju. Če bodo občinski pred-stavniki povedali jasno in od-ločno mnenje o taki deponiji, potem se bodo predvideni raz-govori tudi hitro končali.

F. T.
Foto: S. R.

ČIGAVA SO MNENJA!?

Ob poplavi najrazličnejših mnenj in ocen se sprašujemo, čigava sploh so: v režiji posamez-nika, predsedstva stranke, stranke ali koga drugega?! Vse pogostejše doživljamo, da se v ož-jih krogih nekaj »stensta«, lju-dem pa se o tem ne sanja kaj dosti.

Predsedstvo občinske Social-demokratske stranke je kritično ocenilo Likov leasing nakup avtomobilov. Očitno se vrhniški socialdemokrati ne zavedajo, da je Liko v zadnjih desetih letih sodil med najbogatejše organi-zacije na področju lesno-prede-lovalne industrije v Sloveniji in da bi ob pogojih, ki jih imajo tovrstne organizacije na Za-hodu, tudi preteklo leto zaklju-čil z dobičkom. Trditve o ne-kakšnem kradinju in ropanju delavcev nimajo nikakršne pod-lage, niti ekonomskih argumen-tov o napačnem ravnanju.

DEMOS-ova oblast, v kateri imajo socialdemokrati vidnejšo vlogo, gospodarstvu ni ponudilo nikakršnih pogojev za boljše delo; celo obratno, bolj se je po-svečala raznim političnim zdra-ham, kadrovskim spremembam in preteklosti. Vlačiti Liko po zobeh zaradi nakupa avtomobi-lov, po sistemu, ki je na Zahodu docela uveljavljen in bi se po racionalnosti morali po njem zgledovati (Zahod nam je vse-skozi nekakšen vzor), je popol-noma nesmiselno in neupravi-čeno. Liko je organizacija, ki že desetletja daje kruh Vrhniča-nom, lani pa je samo na račun katastrofalne politike izgubil okoli osem milijonov dolarjev in namesto da bi razvil nove de-lovne programe, ki bi vsem za-poslenim zagotavljali dovolj

kruha in dela, se je znašel v te-zavah. Spričo tega pa Liko ne more in ne sme postati poligon za politične igrice, predvsem ne take, ki mu bolj škodijo kot ko-ristijo. Vrhniški socialdemo-krati se s svojo kritično oceno niso obrnili neposredno na od-govorne ljudi v Liku, ker za svoje trditve očitno nimajo ni-kakršnih dokazov, zato pa so brez zadržkov očitali delavcem podjetja pasivnost.

Delavci se za obstoj podjetja bojijo; ni jim vseeno, kaj se bo zgodilo z njimi in na koncu kon-cev tudi s podjetjem. DEMOS-ova oblast jim ni ponudila niti vsestranskih socialnih progra-mov (enako ne ostalim), vrhniški socialdemokrati pa za demokra-cijo in participacijo zaposlenih v Liku (obljubljeno je bilo, da bo participacijo uredil zakon, tega pa ni od nikoder) tudi niso sto-rili ničesar.

Nihče neče spoznati, da je do-volj eksperimentiranja in iska-nja samo nam lastnih formul ter da je zadnji čas, da se začnemo učiti od sodobne Evrope. Kdor s svojim političnim delovanjem ne more pomagati podjetjem, naj jih vsaj pusti pri miru. Liko se bo znašel tudi brez njihovih nasvetov in rušilnih kritik. Sicer pa se ne hote pojavlja primerjava med okorelimi partijskimi se-kretarji in mladim valom social-demokracije in ob takšnih izda-njih, kot je bilo tisto o Liku, lahko ugotovimo, da ni med njimi nobene razlike. Namesto da bi se krčevito borili za vse, kar imamo, za podjetja, ki nam dajejo kruh, za njihov uspeh in razvoj – veselo potapljammo la-djice... Dokler ne bomo nekega dne vsi skupaj pristali na splavu in odpluli proti Balkanu...

Foto: S. R.
F. T.

V NOČNI BAR...

... z metuljčkom in »speglan«...

Pa smo ga dočakali... Nočni bar sredi Vrhniko namreč. Pri-čakovanja so bila večja od ner-gajočih krajanov, ki so se jezili nad preglasnimi gosti sredi noči in njihovo »moško moč« ob bližnjih vogalih hiš; čisto »ta-pravi« nočni bar ni kar tako in tudi za vsako srajco in hlače ni...

Največji problem so seveda plitki žepi in v nočni bar tudi ne moreš brez fičnikov. Nasploh je nekaj posebnega. Tudi v super-gah nimaš vstopa; v trenirki si izločen že na vhodnih vratih, ra-zen če katerega tam notri hudi-čevu dobro poznaš. Biti moraš uglajen in fin. Še najmanj pro-blemov je, če si natakneš me-

vargalant

- varjenje barvnih kovin
- varjenje glave motorja, motornih blokov in ostala popravila in varjenja
- strojna obdelava
- avtomobilski zgloboi
- premonihalne roke

NAŠE GESLO JE KAKOVOST

OTO PREBIL, Lošca 48,
61360 VRHNIKA, tel. (061) 752-170

VRTEC V BOROVNICI!

V soboto, 9. marca so se od-prla vrata novega vrtca v Borov-nici. V njem bo našlo svoj pro-stor okoli 100 malčkov, vključno s tistimi, ki so v preteklem ob-dobju bivali v dotrajanih pro-storih starega vrtca. Za Borov-nico je to pomemben dogodek in ogromna pridobitev, ki so jo še posebej veseli starši in otroci, seveda pa tudi vzgojiteljice, saj bodo imele bistveno boljše po-goje za delo...

Onstran klovнового nasmeha

Sredi mesta se pojavi cirkus. Deževne popoldneve, pogovore o vojni, kruhu in bližajoči pomladi prekine premišljevanje, kdo so ti ljudje. Pridejo in sredi noči postavijo šotor. V krog zapeljejo avtomobile, prikolice, tovornjake, mesto prelepijo z velikimi plakati, ki vabijo na predstave. Kdo so ljudje, ki so ves čas življenja na skrivnostnem potovanju? Iz mesta v mesto, iz države v državo, kakšna magična sila jih nenehno vleče v postavljanje in podiranje šotor, v predstave na meji mogočega?

Cirkus zakoncev Gärtner je te dni gostoval v Postojni. Temperamentna sta in polna energije. Mož je vedno kje na poti. V vlogi lastnika mora poskrbeti za kup drobnih stvari, brez katerih ni pravega cirkusa, ni klovnov, ni nevarnih razpletov na trapezu. Zato je razgovor z Roso Gärtner (ostali člani cirkusa jo kličejo naša direktorica) razkril le drobne kamenčke zanimivega mozaika cirkuskega življenja

Nihče od otrok nikoli ne razmišlja, da bi cirkus nekoč zapustil. To je poseben način življenja, ki ima svojo večno skrivnost, ki ostane v krvi.

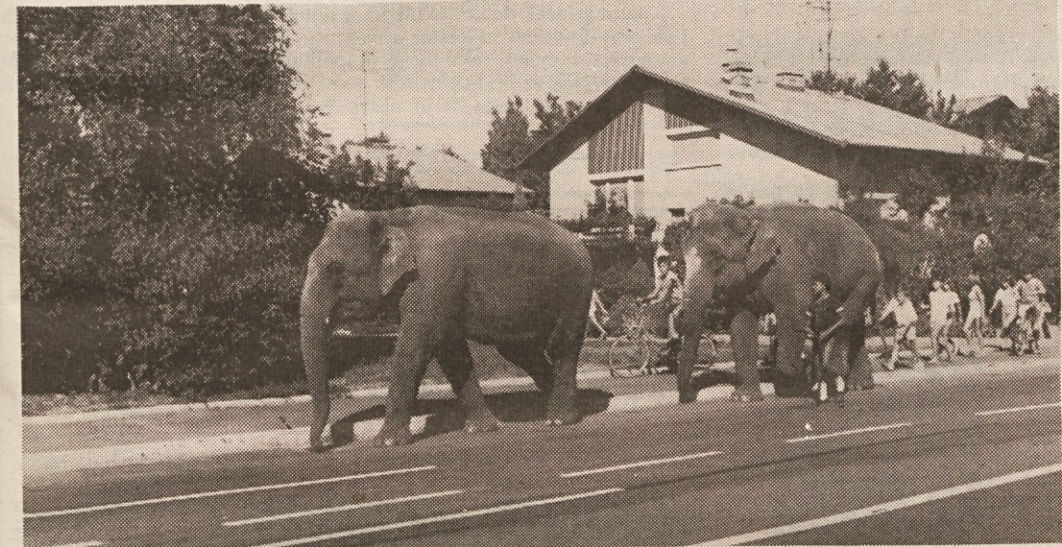
Pripoveduje, da ni nikoli videla Indije, daljne Indije, kjer živi njena babica, kjer so spomini in zgodnje otroštvo. Vroča želja po otroških spominih jo vleče nazaj. Pred leti so dobili zanimivo ponudbo za petletno gostovanje v Bangkoku, toda odločitev je bila pretežka. Morda nekoč, ko...

Ostali artisti nastopajo v cirkusu pogodbeno, za določen čas, na primer od aprila do oktobra, ko je glavna sezona. So iz Bolgarije, Romunije, Nemčije, Avstrije, tokrat sta poleg tudi dva Jugoslovana, ki pomagata pri organizacijskih zadevah v Jugoslaviji, za celotno cirkusko življenje pa skrbi Združenje artistov, ki ima sedež v Zagrebu. združenje poskrbi tudi za vse tiste, ki želijo postati artisti. Vendar brez sprejemnega izpita tudi tukaj ne gre.

lobe. To je čisto preprosto, pravi. »Dresiram lahko vse živali, toda srečen sem le pri konjih. Moji golobi vozijo kolo po žici, vrtijo vrtljak. Kot klovni sem bil znan po vsej Jugoslaviji, veliko časa sem nastopal v državnem cirkusu.«

Opazujem ga med pripovedovanjem. Pod obleko je čutiti telo atleta, telo, polno energije, ki noče priznati poraza. Nevaren padec s trapeza pred desetimi leti je žal pustil prehuje bolečine. Resnično velja, da klovni v duši pogosto jočejo.

»Konec je, vsega je konec. Prišla so leta. Sedaj počneva to, kar počno vsi ostareli artisti. Upokojeni artist prevzame luna park ter živi s spomini, če pa zdravje dopušča, se priključi cirkusom, ki potujejo mimo. Mlajšim pokaže drobno klovnovsko skrivnost, potrplja mladega konja, privije vijak... Na koncu je vse dobro. Spomini, aplavzi, fotografije. Nekje izgubiš, drugje dobiš...«

pod razpetim platnom šotor, kjer odmeva smeh, solze pa ostanejo skrite.

Pripoved steče v mladostne spomine, v dni, ko je s cirkusom svojih staršev prišla iz daljne Indije v Avstrijo, kjer je zaključila osnovno šolo. Kot šestnajstletna deklica se je poročila s fantom iz druge cirkuske družine, kot doto svojih staršev pa je dobila tri slone. In sedaj že dvajset let potuje po Evropi in Afriki. Mati štirih otrok je, starejša hči in sin sta že prevzela nastope s sloni, dvanajstletni sin pa nastopa s konji. Cirkusko življenje in vse njegove skrivnosti spoznava tudi najmlajši otrok (eno leto star), ki nastopa v točkah s konji. Poleg tega, da skupaj z možem vodita cirkus, učiata otroke cirkuskih veščin. Cirkuske skrivnosti se tako prenašajo iz generacije v generacijo. Njihov cirkus živi že šest generacij. Vendar je danes popolnoma drugače: s seboj imajo tudi učitelja, ki skrbi za njihove otroke.

Imeti moraš trenerja, ki te uči in vadi s teboj od zgodnje mladosti. V pogovor se vključuje Erika Sliva, nekoč slavna artistka. Sedaj je le občasni spremljevalec cirkusov, ki pridejo v Jugoslavijo. Skupaj z možem Robertom sta delovala v več cirkusih, kjer je bil mož klovni in artist. Nastopala sta v skupnih točkah na trapezu do leta 1959, ko je z državnim cirkusom Adrija gostovala v Gradcu. Nevaren padec s trapeza. Poškodbe glave, rok in nog ter štiri mesece kome in bojevanja za življenje. Ostala je invalid in morala se je posloviti od aktivnega nastopanja. Srečna sem tu med mojimi, ko je vsega konec, se spet vrneva v Slavovski Brod, kjer imava hišo. Družina pa je kot vsaka cirkuska družina razmetana po celnem svetu.

Pripoved njenega moža je podobna pripovedim vseh artistov. »Klovni v penziji sem. Prej sem dresiral konje in z njimi tudi nastopal. Konji so moja velika ljubezen. Sedaj pa dresiram go-

Povprašam o obisku v Postojni.

»Presenečenje, veliko presenečenje. Zelo slab obisk. Deset, največ dvajset ljudi. Dve predstavi prvi dan, potem pa poseda in čakanje.« Presenečeni so nad tem mrtvilom. V Novi Gorici, od koder prihajajo, je bil obisk velik, sedaj odhajajo v Ilirsko Bistrico, morda bo tam bolje. Spet bodo podrl šotor, postavili karavano in odpotovali. Slovo je vedno najtežje. Nervoza, nova pričakovanja, aplavz, smeh, morda spet prazen šotor ali nevaren padec. Morda prijeten družinski praznik, takšen, kot je bil te dni ob krstu najmlajšega otroka »naše direktorice«, kar mi ob slovesu razkrije Erika, ko hiti s pripravljanim cvetja, peciva, daril.

Plakate bo počasi spral dež, obledeli bodo v soncu, cirkus bo pozabljen. Spet se bomo pogovarjali o vojni, pomladi, morda tudi o cirkusantih, ki potujejo mimo naših vsakodnevnih skrbi.

ROCK RAPORT

Miloš Grega, It's not for sale

Sobota, 9. 3. V MKNŽ rock in spet rock. Nastopila sta dva benda: IT'S NOT FOR SALE, Laško in SKOL iz Zagreba. Poslušalcev okrog stodvajset. Dva tria: bobni, bas, kitara. Prvi so nastopili It's not for sale. Stari znanci, tu so igrali že pred dvema letoma, lani na Novem Rocku. Če se spomnim, so se takrat, v trendu ortodoksnega hard cora, razlikovali od ostalih bendov, imeli so bolj mehak zvok. Sedaj so prišli njihovi časi. Melodični kitarski riffi, ojačani z ostro ritem sekcijo. Občutek, ko jih publika prosi še, še, je prav gotovo zelo prijeten. Skol, Zagreb. Ostri, trdi, ogorčeni. Ne vem nad čim. Vsekakor so se trudili, vendar niso prepričali poslušalcev. Prostor pred odrom se je izpraznil med njihovim igranjem. Pravega kontakta s publiko ni bilo. Bo drugič boljše. tekst: MS foto: MG

NOČ POP'S

1. REKLA JE NE - DON MENTONY BAND	9. CANDY - IGGY POP & KATE PERSON
2. JUSTIFY MY LOVE - MADONNA	10. INNUENDO - QUEEN
3. IT TAKES TWO - TINA TURNER & ROD STEWARD	11. COMING OUT OF THE DARK - GLORIA ESTEFAN
4. LOVE WILL NEVER DO (WITHOUT YOU) - JANET JACKSON	12. MIRACLE - JOHN BON JOVI
5. ZA SVOBODO - PETER PAN	13. SMOKVICA - TAJČI
6. KNOCKIN' ON HEAVEN'S DOOR - GUNS' N' ROSES	Na tej lestvici je kar nekaj novosti. Dve novosti ste predlagali vi, dragi bralci NOČ-a, tri pa DJ Niko iz discotece Selšček, kjer lahko v soboto poslušate celo lestvico.
7. BELI PORSCHE - CHRISTINE	Pravilnih odgovorov je bilo ta teden veliko, nagrado pa dobi: Alenka Kenda, Sp. Kanomlja 42, 65281 SPODNJA IDRIJA
8. UNCHAINED MELODY - THE RIGHTEOUS BROTHERS	

TEKMOVANJE MLADIH GLASBENIKOV

V sredo se je na Vrhniki in deloma tudi v Ljubljani začelo jubilejno 20. tekmovanje učencev in študentov glasbe v kategorijah pihala, solo petje in harmonika. Sodeluje kar 45 glasbenih ustanov iz vse Slovenije in 252 tekmovalcev. Prvič so se prijavili tudi mladi umetniki iz slovenskih šol v Trstu, Gorici in Celovcu. Tekmovanje bo potekalo do nedelje, ko bo v vrhniškem Cankarjevem domu koncert nagrajencev v vseh kategorijah. Vrhniska glasbena šola zasluži vse priznanje za organizacijo tega pomembnega tekmovanja, ki je že uveljavilo slovenske glasbenike kot študente v domovini in tujini. KRAS

NOČ POP'S

GLASUJEM ZA PESEM

Nagradno vprašanje: Kdo je pevec na sliki? (celo ime)?

Moj naslov:

Emina Pleho, 6.a, OŠ E. Kardelj, Logatec: Hram kulturne dediščine, 1991

Črtomir Nagode, 6.b, OŠ E. Kardelj, Logatec: Naša muca, 1991

- Grafični listi so izdelki šestošolcev iz O.Š. Edvarda Kardelja v Logatcu in sicer so nastali pri rednem pouku likovne vzgoje.

- V likovni kvaliteti so dela toliko močna, da bomo z njimi upali konkurirati na tradicionalni elitni prireditvi - Jugoslovanskem grafičnem bienalu mladih v Kostanjevici (letos).

- Naši učenci tu že vrsto let dosegajo priznanja, celó bronasta medalja se nam je pobleščala.

Slavka Sark

JANEZ PRAPROTNIK

Spomini na Notranjsko

8. nadaljevanje

Z najdenim ali skritim orožjem je bila povezana še marsikatera zgodba tistih prvih poveljnih let v naših hribih okrog Grmade.

Brat Pavle je med vojno služil pri Mežnarju na Snici, malo za pastirja, malo za hlapca. Ravno čez Mežnarjeve pašnike zadaj za Grmado pa je tekla okupatorska meja. Ker je bila tukaj črta med Italijo in Nemčijo daleč od stalnih vojaških postojank, je bilo v njej tudi nekaj zanimivih prehodov z ene na drugo stran. Uporabljali so jih partizani in kontrabantari, pa tudi ljudje, ki so hoteli samo domov, tako kot na primer moji dve sestri, ki sta obe služili na italijanski strani.

Zato so partizani ali skrivajoč večkrat razstrelili ali kako drugače razminirali mejo na tem mestu. Nemci pa so jo zmeraj na novo spet zašili in nastavili nove mine in bombe. Brat, ki je tam pasel, je videl, kako so Nemci vedno znova vezali prestržene žice, zapomnil si je pa tudi, kam so navezali nove mine in kam so jih zakopali.

Otrok je otrok, Pavletu je bilo takrat kakih devet ali deset let, glavo ima kot vošek, vse ostane v njej, kar je nevarno in prepovedano, ga pa še bolj zanima.

Čim so nemški vojaki popravili mejo in se namenili naprej proti Gradcu ali proti Katarini, čim so se skrili v gmajni za robom, je bil že ob žici. Tako previdno in spretno, kot so Svabi nastavljali svoje mine, jih je Pavle pobiral iz ograje. S spretnimi prsti je odmotal drobno žičko. Ta ga je pripeljala do mine, in skrbno, kakor je videl delati Nemce, ki so mino postavili in zakrili, je izgrebel nevarno reč izpod suhe trave ali jo izbežal izpod ruše. Vseh vrst min in bomb je spoznal pri tem delu in ko je posel skrbno opravil, je začel biti svojo vojko. Ovce je zapodil za rob, sam se je pa ulegel za veliko skalo, zložil nabrane mine in bombe poleg sebe in začel ofenzivo proti Italiji. Pokalo je kot na Soški fronti in fant je užival, ko je videl, kako frči v zrak tisto bodičasto notno črtovje, ki se je vlekle od nekod izpod Črnega Vrha, se ovilo okrog sončnih pobočij od naše lepe Grmade in se razpotegnilo tja dol nekam proti Ljubljani. Meja ga je jezila, ker se je, namesto da bi na paši užival in raziskoval in sanjaril, zmeraj bl, kdaj mu bo razneslo kakšno ovco. Nenehno jih je moral odganjati od žice, ovce so pa zmeraj spet rinile tja, kjer so prav tam okrog meje poganjali najbolj zeleni in najbolj sočni šopi dišeče planinske trave.

Pa tudi sicer se mu je zdelo vse to bodeče in rjaveče železje tuje in grdo na tej svetli, beli in zeleni in s pisanim cvetjem obloženi Grmadi. Gora se mu je videla onečaščena, oskrunjena, po krivici ranjena in omadeževana.

Pri tem veselim bombardiranju ga nikoli niso zalotili ne Nemci ne Italijani, katere je včasih tudi videl sprehajati se tam za mejo. So ga pa nekega dne presenetili partizani. Počakali so v grmovju, da je bojevitemu pastirju zmanjkalo streliva, in ko se je dvignil izza skale in začel gledati za ovcami, so, še zmeraj oprežno, začeli lesti skozi razcufano žico proti njemu.

Nič ni bežal, saj je videl, da Nemci niso, Italijani tudi ne, za vse druge pa je vedel, da jim je meja samo v napoto, tako kot njemu. Počakal jih je med svojo čredo zadaj za robom in med njim in pisano družino gmajnarjev – pri nas partizanom nismo nikoli drugače rekli kot gmajnarji – je stekel pogovor, katerega nasledek je bila naslednja pogodba: Kobilcov Pavle iz Mačkovega grabna, zdaj Mežnarjev pastir na Grmadi, se odpoveduje najbolj razburljivemu delu svoje pastirske zabave. Še zmeraj bo gledal, kam Nemci postavljajo mine, še zmeraj jih bo tudi pobiral, vendar jih ne bo več metal nazaj na mejo, temveč jih bo skrival na določeno mesto – sam jim je pokazal dobro skrito in suho luknjo pod skalo, kamor se je med pašo večkrat zatekel pred dežjem ali pred vročim soncem –, oni, gmajnarji pa bodo sproti prihajali ponje.

Pavle se je pogodbe držal, gmajnarji tudi. Nemci so še zmeraj nastavljali svoje »štilarice«, včasih tudi Italijani svoje »paradažarice«, tisti Pavletov prehod pod Grmado pa je bil zmeraj odprt za živahen maloobsejni promet. Med Notranjsko in Gorenjsko. Med Mussolinijevo Italijo in Hitlerjevo Nemčijo.

Figo, pa slavna nemška natančnost: Na nobeni karti ni tega mejnega prehoda.

O tisti Mežnarci, pri kateri je služil, je vedel Pavle v kasnejših letih marsikatero bridko povedati. Pravzaprav ne toliko o njej, kolikor o njenem sinu in njegovi ženski, pa tudi o njihovih sosedih.

Tri kmetije so se razložile tam v južnem naročju Grmade. Kot na širokem predpasniku jih drži Grmada pred sabo in gleda čeznje daleč proti morju. Čisto na robu te police so se ugnezdile tri kmečke

hiše s kozolci, svinjaki in hlevi, zadaj za njimi pa so se po široko upognjeni in le rahlo dvigajoči se dolini daleč tja do prepadnih sten Strmice zvijugali travniki in njive. Bele ostrine Strmice stojijo za njimi negibno in svetlo kot bleščeča se kulisa za Finžgarjevega Divjega lovca. Spodaj, pod to obdelano, skoraj ravno polico, pa se globoko dol v dolino Božne spet spušča strmina, čezinčez poraščena z zacuknjanim gostim grmovjem, le tu in tam, v bolj senčno zamaknjenih drčah, tudi z lepšim in bolj gladkim bukovjem.

Skoz to gmajno se vijugasto prebija iz pogradske doline gor z listjem nastlana kolovozna pot, do nedavnega edina zveza s svetom. Po tej poti so tamkajšnji ljudje vsako nedeljo padli dol k fari, otroci vsak drugi dan v šolo, potem pa so se zopet zagnali po ilovnatem in skalnatem kolovozu nazaj na svojo polico. Tista strma pot jih je menda naredila vse nekam potegnene in dolgo krake in naprej nagnjene. In tako predse upognjeni so ostali tudi, če so prišli kdaj v dolino. Če si na kak cerkveni praznik, ko so štacune odprte, kmetje pa ne delajo, sredi Miklošičeve ceste v Ljubljani od daleč zagledal dolgega, naprej nagnjenega človeka, prelomljenega v kolenih in poganjajočega se naprej za svojo senco, si lahko zanesljivo sklepal. To bo nekdo s Snice, ki je prišel v mesto po opravkih.

Daleč od sveta so si ti ljudje ustvarili čisto svoj svet, ki je bil drugačen od tistega našega v grabnu in tudi od sosedah do sosedah drugačen. Čeprav so se njihove tri hiše tiščale skoraj skupaj na robu tiste police in so imeli tudi njive in travnike razložene na soncu pod Grmado drug zraven drugega, si nikoli niso bili kakšni posebno dobri sosede. Živeli so vsak zase in vsak po svoje.

Mahačk, na primer, je slovel po tem, da je imel lepo živino in lepo ženo. Kar zadeva živino, bi to ne bilo nič posebnega, saj smo še za kakšnega kmeta v pogorju govorili isto. Toda, če je kdo rekel: Ta in ta ima lepo živino, smo zmeraj vedeli, da so njegove krave in telce in junci veliki, močni, lepo rejeni, okroglih stegen in ravnih hrbtov in krepkih prsi, torej dobro hranjeni in oskrbovani, morda tudi ostrigli in skrtačeni in brez odvečnih prisušeni »piškotov« na stegnih in po vampu.

Mehačkova lepa živina pa je bila drugače lepa. Morala je biti enostavno lepa – lepo pisana, šekasta, čistih in jasnih in kontrastnih barv. Kakšne dolgočasne sivorjave dimke bi ne privezal k svojim jaslom, tudi če bi mu jo kdo zastojal ponujal.

Njegov parček juncev je bil zmeraj kot iz pravljice. Tisti na »bú« in tisti na »lès«, levi in desni, prisebni in odsební, sta morala biti kot enojajčna dvojčka, tako da ju je ločil samo gospodar ali pa še ta le s težavo. Nekoč je leta in leta redil neko jalovo telico, ker je bila »tako lepa«. Kaj zato, če je jalova, jo je pa zato veselje pogledati.

Se nadaljuje

KATARINA IVANČIČ

3. NADALJEVANJE

PELE SO ŽAGE LOGAŠKE

Leta 1852 je bila zgrajena prva parna žaga na Kranjskem. Žago v Travniku v Loškem potoku je zgradil Karel Obreza, ki je bil lesni trgovec v Cerknici. Sprva je žaga zaposlovala petnajst do dvajset delavcev. Leta 1857 je imela 14 žagarjev, dva pomočnika in 7 pomočnic. Karel Obreza je 1866 žago prodal kočevski graščini za 20.000 goldinarjev. Verjetno so k temu prispevali slabši gospodarski pogoji, zlasti izkoriščenost gozdov v okolici. Po dveh letih je vzel žago v zakup Franc Trevisan, leta 1900 Franjo Žagar, lesni trgovec iz Markovca pri Ložu, po prvi svetovni vojni pa jo je prevzel Ivan Rus.

Registrirane so bile še naslednje žage:

1863 – Ignacij Lavrič, Rakek
1878 – A. Gaspari, Rakek
1878 – Borsolo Tomšič, Rakek

1878 – Alojz Pogačnik, Cerknica
1889 – Anton Gaspari, Rakek
1897 – Franjo Žagar, Lož pri Rakeku

in še več manjših žag in trgovcev z lesom.
Središče lesne obrtnije na Notranjskem je bil Rakek. Tu je bil vsak četrtek lesni sejem, les se je

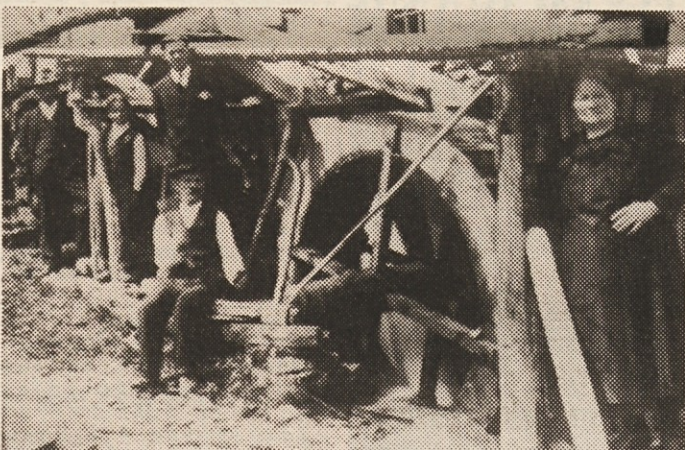

Foto: Božo Strgulec

IZDELKI NARAVE IN NAS
ZA HIŠE, DOMOVE – ZA VAS

**LESNE OBLOGE,
TRAMOVI IN DESKE**

žagalo na parnih žagah g. Fr. Lavriča, ki so bile napravljene leta 1874. Sicer so bile prve žage v sedanem Rakovem Škocjanu, t.i. »Ževške žage in Rakovske žage«. Kronika Okrajnega glavarstva navaja, da je bilo leta 1889 v občini Stari trg pri Ložu kar 9 žag ob potoku Obrh, več žag oziroma lesoreznic kronika navaja tudi v Sv. Vidu nad Cerknico. Tudi v Sv. Trojici je bilo več žag, ki so žagale les trojiških prebivalcev, ki so les kupovali

v Auerspergovih gozdovih. Unčani so služili z izvažanjem lesa iz graščinskih gozdov. Ževške žage, ki so že prej omenjene, so bile last Haasberške graščine. Ževšani so krole spuščali po eni strani dol, žaganice pa so zopet z velikim trudom znosili ven. Žaga je bila opuščena in popolnoma podrt, prav tako tudi Rakovski žagi, menda zato, ker graščina ni hotela izkazovati lesa za kupčijo. Tudi v ostalih občinah glavar-

stva so se ljudje precej ukvarjali z lesno trgovino in žagarstvom. Proti koncu 19. stoletja se ponekod že vidijo posledice čezmernega sekanja gozdov, zlasti okrog Hotedršice.

Čufarji pa so že občutili konkurenco, saj so italijanski kupci kupovali les iz Galicije.

(Se nadaljuje)

PREVEDEL IN PRIPRAVIL: MATJAŽ MIŠIČ

Irene Winner:

PODLISTEK 8. NADALJEVANJE

SLOVENSKA VAS – ŽEROVNICA 1971

Izseljevanje in družinske vezi

Zaradi nizke stopnje mehanizacije v kmetijstvu so za obdelovanje zemlje potrebovali veliko število delavcev. Ta problem je postal pereč v času gospodarskih kriz leta 1890 in 1930, ko je bodisi gospodar ali njegov sin naslednik bil prisiljen, da je odšel za zaslužkom, da je lahko vzdrževal kmetijo. Ta emigracija je bila le začasna, medtem ko so se razdedinjili sinovi večkrat za stalno izselili iz vasi. Vaščani so najprej hodili delat v gozdove v sosednjo Hrvaško. Tam so ostali le kratke čase z izjemo nekaterih, ki se niso vrnili nazaj v vas. V 70-ih letih prejšnjega stoletja pa so se začeli izseljevati v ZDA, kjer so ostajali po več let.

Gospodar je tako dvakrat, trikrat ali celo štirikrat odšel tja delat v rudnike in gozdove. Med vaščani prevladuje mišljenje, da so sorodniki, ki so ostali v Ameriki kot kmetje, že rešili borbe za preživetje. Ime Cleveland, ki je nekakšen center slovenskih priseljencev, je znano vsem vaščanom, prav tako v mnogih hišah visijo razne slike ter spominki ameriških sorodnikov. Vsi gospodarji, ki so odšli za zaslužkom, so se vrnili na svoja posestva. Prav tako nihče izmed njih ni pomislil, da bi svojo kmetijo zapustil. Stiki s sorodstvom so dobri, tako da obiski sorodnikov iz Amerike niso redkost.

Izseljevanje v Ameriko se je nadaljevalo do 30-ih let tega stoletja, ko je le-ta omejila število doselitev. Na njeno mesto pa je nato stopila Francija. Danes se nekateri vaščani odločajo za začasno delo

v ZRN, toda to ni več tista oblika izseljenstva kot načina življenja v prenaseljenem področju, saj je delovnih rok velikokrat premalo, ker moderna mehanizacija v veliki meri še ni prodrla v vas. To spremembo sta povzročila manjše število rojstev ter čedalje večje zaposlovanje v industriji. Če bi mehanizirano kmetijstvo postalo dostopno kmetu, bi se premajhna naseljenost podeželja hitro spremenila v tehnološko nezaposlenost kmeta. S tem mislim na ameriški primer, ki je znan vsakemu kmetu. Mnogi pri tem navajajo primer brata ali nečaka v ZDA, ki sam, oziroma z malo pomočjo, obdeluje površino, ki je enaka celotni oziroma večini žerovniške.

Družinske zgodovine in struktura vasi

Najstarejša oblika družine v Žerovnici je bila verjetno zadruga. Te družine so, kakor kaže, živele v osrednjem delu vasi in se kasneje razširile po sosedi. V poznem srednjem veku je z uvedbo dedovanja prvorojenca prevladala razširjena družina. Le-to sedaj zamenjuje nuklearna družina, čeprav je veliko število družin še vedno sestavljeno iz treh generacij, nekatere pa vključujejo tudi sorodnike. To stališče dokazujejo številni statistični podatki o družini 19. in 20. stoletja, legenda o nastanku vasi, zgodovinske rekonstrukcije ter podatki, zbrani na podlagi priimkov in hišnih imen, prostorske strukture vasi ter zgodovine osrednje vaške družine od leta 1730 do danes.

Vaščani menijo, da družine, ki imajo enake priimke, niso nujno v krvnem sorodstvu. Le-to lahko odkrijemo s pregledovanjem družinskih knjig, v katerih je po letu 1840 zapisan tudi kraj rojstva ter hišna številka. Posebno pozornost zaslužijo priimki, ki so skupni več gospodarjem v vasi, katerih predniki so imeli v lasti iste kose zemlje od leta 1780, torej časa prvih popolnih cerkvenih zapisov. Taki so štirje priimki, ki jih srečamo v 17 hišah, vendar bi le podatki izpred leta 1780 lahko pomagali razkriti ali so iste priimke nosile tudi družine prvih naseljencev, lastnikov cele zemlje, ki je bila kasneje razdeljena.

Vaščani so mnenja, da so hišna imena izpeljana iz priimkov prvih naseljencev. Od leta 1780, časa prvih cerkvenih zapisov, se je spre-

menilo le osem hišnih imen. Takrat je bilo povezanih 11 priimkov in hišnih imen takratnih gospodarjev, kar nakazuje, da so se hišna imena pojavila že pred poznim 18. stoletjem.

Pregled hišnih imen vodi do dveh zaključkov. Ko so sorodni gospodarji osnovali samostojne domačije, je eden, verjetno najstarejši, ohranil prvotno hišno ime. Da bi se izognili mešanju hišnih imen, so hišnemu imenu dodali še opisni pridevnik. Tako se pri drugi Petričevi hiši reče »Petrič zgornji«, pri eni od Janeževih pa »Njivec zgornji«. Drugi zaključek pa je ta, da se je hišno ime obdržalo, čeprav se je lastnik večkrat zamenjal. V nekaterih primerih pa se je hišno ime zamenjalo.

Glede na prve zapise lahko sklepamo, da so se v začetku priimki in hišna imena pokrivala. Raziskava kaže na tri priimke, katere so nosile družine v preteklosti. Janež, Gornik in Petrič so edini priimki, ki se danes, seveda z variantami, pokrivajo s hišnimi imeni in označujejo, da sta vsaj dve družini obdržali zemljo od časa prvih zapisov. Nakazujejo pa tudi na medsebojno povezanost njihovih domačij. Dve Gornikovi domačiji imata isto hišno ime, pri Petričevih imamo »zgornjega« in »dolnjega«, hišna imena, ki se navezujejo na Janeževe pa so: Njivec, Njivec zgornji, Toninec, Brinar, Ulec, Janež dolnji, pri Petru, Gričar, Lovre, Brinarjev Lovre in pri Njivcem Antonu. Ti trije priimki so ob koncu 18. stoletja označevali deset gospodarjev, katerih domačije so imele povezana hišna imena, družine pa so glede na prve cerkvene zapise imele v lasti vsaj 1/4 zemlje. Leta 1969 so na sedmih domačijah prebivale iste rodovine kot leta 1780. Danes se ti priimki nanašajo na 15 hiš v vasi. Če so 10 domačij, katerih hišna imena so v povezavi s priimki, v resnici zgradili potomci prvih naseljencev, bi lokacija le-teh lahko potrdila legendo o nastanku vasi, ki pravi, da so se prvi prebivalci naselili v centru vasi, njihovi potomci pa so zgradili svoje hiše v bližini. Kasnejši naseljenci naj bi zavzeli gričevnat rob na južnem delu vasi. Legenda o nastanku vasi tako ni v nasprotju s sedanjimi ugotovitvami. Še več, te nakazujejo, da so bile družine Gornik, Janež in Petrič med 12 prvotno naseljenimi družinami v vasi.

(Se nadaljuje)

NOČ IN DAN V...

Tudi danes v naši rubriki »Noč in dan v CERKNICI, IDRIJI, ILIRSKI BISTRICI, LOGATCU, POSTOJNI in na VRHNIKI« seznanjamo z dežurstvi v ZDRAVSTVENIH DOMOVIH, VETERINARSKIH AMBULANTIH...

Obveščamo vas o kulturnih prireditvah in še o marsičem drugem. Če želite našo rubriko dopolniti, nas lahko pokličete na telefonsko številko (061) 741-414, vsak dan, razen sobote in nedelje od 8. do 10. ure, ali pa nam jih pošljite na naslov uredništva: NOTRANJSKI ČASOPIS, Logatec, p. p. 28.

Bojana Pivk

CERKNICA

Zdravniška dežurstva

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA NZD – SPOŠNA AMBULANTA

dela vsak dan do 20. ure.

Redno dežurstvo ob koncu tedna je od sobote ob 18. ure do ponedeljka od 6.30. Tel. 791-013.

Dežurna veterinarska služba

VETERINARSKA AMBULANTA, tel. 791-384

Sprejema naročila veterinarskih pregledov vsak dan od 7. do 8.30. V času od 2. 2. 1991 do 9. 2. sta dežurna veterinarja: JANEZ USENIK, tel. 798-022 in veterinar MARTIN FELICIJAN, tel. 791-069.

Knjižnice

KNJIŽNICA JOŽETA UDOVIČA, CERKNICA, tel. 791-078

Ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 18. ure.

POSTOJNI

Zdravniška dežurstva

NZD – ZDRAVSTVO POSTOJNA

Dežurni zdravnik je na voljo vsak dan od 20. do 7. ure zjutraj naslednjega dne.

Ob sobotah se začne dežurstvo ob 14. uri in traja do ponedeljka do 7. ure. Informacije o dežurnem zdravniku dobite na tel. št. (067) 22-401.

Dežurna veterinarska služba

VETERINARSKA AMBULANTA, tel. 22-171.

Opravlja redno veterinarsko službo vsak dan od 7. do 14. ure.

Dežurni veterinar: 16. in 17. 3. Srečko Križmanič, Pivka, Cesta 27. Aprila 19, tel. 51-211. od 18. 3. do 24. s. Aljoša Mijović, Prekomorskih brigad 7, Postojna, tel. 21-490. Če veterinarja ni doma, kličite recepcijo hotela Kras, tel. 21-071. Naročila za osemenjavanje sprejemajo med 7. in 8. uro zjutraj, na tel. številki 22-187 in 22-171.

Kulturne prireditve

FILMSKO GLEDALIŠČE

16. 3. JEZUS IZ NAZARETA, I. del, ob 17.30. uri, zgodovinski. VELIKE OGNJENE ŽOGE, ob 20. uri, ameriški glasbeni.

17. 3. VELIKE OGNJENE ŽOGE, ob 16. uri, ameriški glasbeni.

JEZUS IZ NAZARETA, I. del, ob 18.30. uri, zgodovinski.

IDRIJI

Zdravniška dežurstva

NZD – ZDRAVSTVO IDRIJA

Tedenska dežurna služba

Sreda od 7. do 15. ure.

V knjižnici lahko kupite naslednje knjige: PRAPROTNIK, Janez: 1689 Bloke 1989

DEŽELA BO CERKNIŠKEM JEZERU

ČEPLAK, Ralf: Občina Cerknica (Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja – 20. stoletje)

GUČEK, Svetozar: Slovenija, Zibelka smučanja v srednji Evropi.

ENOTA STARI TRG

Ponedeljek od 14. do 18. ure.

Sreda od 13. do 15. ure.

ENOTA NOVA VAS

Četrtek od 14. do 16. ure.

ENOTA ŽILCE

Nedelja od 9. do 11. ure.

ILIRSKI BISTRICI

Zdravniška dežurstva

NZD – ZDRAVSTVO ILIRSKA BISTRICA

Dežurni zdravnik je na voljo vsak dan od 20. do 6.30 naslednjega dne. Ob nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 7. ure zjutraj do 7. ure naslednjega dne. Dežurnega zdravnika pokličite po telefonu (067) 81-475.

Dežurna veterinarska služba

dela štiriindvajset ur dnevno, na tel. št. (067) 81-010 vam bodo povedali naslov dežurnega veterinarja.

LOGATCU

Zdravniška dežurstva

NZD – ZDRAVSTVO LOGATEC, tel. 741-217

16. 3. – 18. 3. dr. Zoran Vodopivec, tel. 741-173,

18. 3. – 19. 3. dr. Katarina Turk, tel. 741-494,

19. 3. – 20. 3. dr. Tonja Gomzi – Hrabar, tel. 741-217,

20. 3. – 21. 3. dr. Zoran Vodopivec, tel. 741-173,

21. 3. – 22. 3. dr. Blagica Džaič, tel. 741-327,

22. 3. – 23. 3. dr. Tonja Gomzi-Hrabar, tel. 741-217.

Stalna pripravljenost traja med tednom od 20.00 ure do 6.30 ure naslednjega dne. V soboto pa od 14.30 do 6.30 ure v ponedeljek.

PREKO DNEVA SE POSLUŽUJE SPLOŠNE AMBULANTE!

V primeru naknadne spremembe razporeda je obveščena Postaja milice Logatec, tel. št. 741-202.

NUJNA ZOBOZDRAVSTVENA POMOČ

Vsak delavnik, nedeljo in praznik v prostorih TOZD Center, Zdravstveni dom, Ljubljana, Metelkova 9, soba št. 50.

Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih ob delavnikih od 19. do 23. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 7. do 23. ure.

NA VRHNIKI

Zdravniška dežurstva

NZD TOZD ZDRAVSTVO VRHNIKA

Nega bolnikov na domu vsak

ner in hooch, ob 20. uri, ameriška komedija.

17. 3. TURNER IN HOOCH, ob 19. uri, ameriška komedija.

19. 3. PTICA NA ŽICI, ob 19. uri, ameriški akcijski.

20. 3. PTICA NA ŽICI, ob 19. uri, ameriški akcijski.

22. 3. BRATSKA KRI, ob 19. uri, ameriška kriminalka.

23. 3. BRATSKA KRI, ob 18. uri, ameriška kriminalka. PLESALEC STEPA, ob 20. uri, ameriški glasbeni.

Knjižnice

MESTNA KNJIŽNICA IN ČITALNICA V IDRIJI

Izposoja knjig in video kaset ponedeljek, sreda in petek od 11. do 19. ure, v torek in četrtek od 7. do 14. ure, v soboto in dan pred praznikom od 7. do 12. ure.

KNJIŽNICA V SPODNJI IDRIJI

Odprta v ponedeljek, torek in sredo od 11. do 19. ure.

KNJIŽNICA V CERKNEM

Odprta je vsak dan, razen ponedeljka in sobote od 11. do 19. ure.

Dežurna veterinarska služba

Uradne ure od 7.00 do 8.30

Od 8.30 do 15. ure kličite na tel. 218-789 ali 218-911, od 15. do 7. ure naslednjega ne skrbi za naročila dežurnemu veterinarju Varnost Ljubljana, tel. 268-543.

Veterinarskega higienika kličite na tel. 752-765.

16.–17. 3. dipl. vet. Andrej Brus, Hotedrsica n. h., tel. 769-100, UKV 44.

18.–22. 3. dipl. vet. Ivan Kobal, Titova 7, Logatec, tel. 741-260, UKV 35.

Kulturne prireditve

V četrtek, dne 21. marca bo ob 17. uri za cicibane v Cankarjevi knjižnici na programu pravljica Klara Jarunkova: O TOMAŽU KI SE NI BAL TEME.

Servis Cerknica

Knjižnica Jožeta Udoviča vabi najmlajše na lutkovno predstavo Milna Pavlika »Trije snežaki«

Predstava bo v čitalnici v soboto 16. 3. 1991 ob 18. uri.

XX. TEKMOVANJE UČENCEV IN ŠTUDENTOV GLASBE REPUBLIKE SLOVENIJE

PIHALA

I.–VI. kategorija SOLOPETJE

I.–IV. kategorija HARMONIKA

I.–IV. kategorija KONCERT PRVONAGRAJENCEV:

SOBOTA, 16. 3. 1991

8.30 sestanek komisije – flavta, klarinet V., VI., kat.

8.30 sestanek komisije – oboa, fagot, saksofon

8.30 sestanek komisije – harmonika

9.00 začetek tekmovanja – flavta, klarinet V., VI., kat.

9.00 začetek tekmovanja – oboa, fagot, saksofon

9.00 začetek tekmovanja – harmonika

9.00 nadaljevanje tekmovanja – flavta, III., IV., kat.

19.30 koncert prvonagrajencev NEDELJA, 17. 3. 1991

9.00 nadaljevanje tekmovanja – flavta, klarinet V., VI., kat.

9.00 nadaljevanje tekmovanja – harmonika

Dežurna veterinarska služba

DEŽURSTVO VETERINARSKEGA ZAVODA, tel. 751-260

16. – 17. 3. dipl. vet. Andrej Brus, Hotedrsica, n.h., tel. 769-100 UKV 44.

18. – 22. 3. dipl. vet. Ivan Kobal, Titova 7, Logatec, tel. 741-260, UKV 35.

Kulturne prireditve

Servis NOČ LOGATEC

Koncert Mažoretne skupine DMG Logatec bo v soboto 16. 3. 1991 ob 19. uri v Narodnem domu. Sodeluje vojaški ansambel »Plava krila«.

Knjižnice

MATIČNA KNJIŽNICA LOGATEC

Odprta od ponedeljka do četrтка od 9. do 12. in od 15. do 19. ure. Ob petkih od 15. do 19. ure. ROVTE.

Vsako nedeljo ob 8. do 10. ure. HOTEDRSICA.

Vsak četrtek od 17. do 18. ure.

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

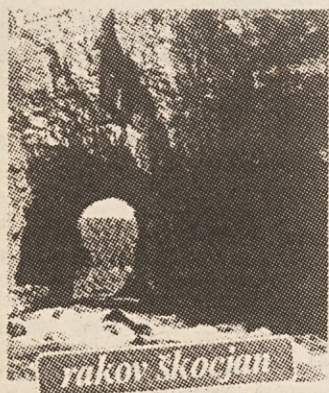
18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PESMI, s pevcem Marjanom Zgoncem, ob spremljavi ansambla LIRA iz Ljubljane in nastop plesnih parov z LATINSKOAMERIŠKIMI PLESI.

Program bo povezovala Boža Starešinič.

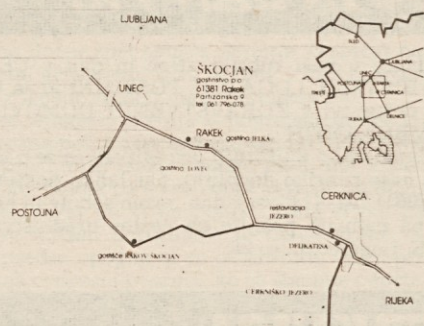
23. 3. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert mešanega pevskega zbora IVAN CANKAR in moškega pevskega zbora POSTOJNA.

Dežurna veterinarska služba

18. 3. bo ob 19.30 v CANKARJEVEM DOMU VEČER NAPOLITANSKIH IN LATINSKOAMERIŠKIH

PODJETJE ŠKOCJAN, GOSTINSTVO P.O. RAKEK

*Nudimo vam lovske specialitete: košuta, divji prašič
in ostalo po naročilu, najkvalitetnejša vina in ostale
pijače*

*Goste prosimo, da svoj obisk obvezno najavijo
Telefon (061) 791-066 med 10. in 19. uro*

*Za večje zaključene družbe pripravimo tudi posebno
prehrano, pijačo in glasbo*

ODPRTO VSAK DAN OD 10. DO 20. URE.

Mercator – Nanos – Trgovina d.d.

maloprodaja in gostinstvo

Mercator-Nanos – trgovina d.d. Rakek
tel. (061) 796-010 ali (061) 796-015

Po ugodnih cenah van nudimo

– kolo z motorjem A 35 L	samo 13.280,00 din brez davka
– kolo z motorjem A 35 SL	samo 15.310,00 din brez davka
– kolo z motorjem BT 50 S	samo 23.370,00 din brez davka

Dober nakup vam želimo v naših poslovalnicah

– Tehnični material Rakek	796-047
– Blagovnica Cerknica	791-511
– Železnina Stari trg	708-370

V naših poslovalnicah z gradbenim materialom na Rakeku in Iga vas
vam nudimo po tovarniških cenah vse iz programa strešne kritine
STREŠNIK Dobruška vas.

Dober dan, Mercator za cenejši vsak dan.

SKUPŠČINA OBČINE IDRİJA
KRAJEVNA SKUPNOST IDRİJA
PIHALNI ORKESTER RUDARJEV

vabi k sodelovanju

DIRIGENTA

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba glasbene smeri,
- sposobnost dela z ljudmi, sposobnost vodenja orkestra in oblikovanje programa,
- vsaj 5-letne dirigentske izkušnje

Kandidat naj ob pisni prijavi predloži tudi program dela in vizijo razvoja orkestra.

Prijave pošljite do 25. 3. 1991 na naslov: Krajevna skupnost Idrija, Trg m. Tita 2, Idrija.

O izbiri kandidata vas bomo obvestili po občnem zboru orkestra, predvidoma v začetku meseca aprila 1991.

SERVIS DIESEL TLAČILK PITTERLE

Kontrola, nastavitve in popravilo diesel tlačilk: BOSCH, Lucas, CAV, FIAT, CIPA, O.M.A.P., IPM, MOTORPAL, RIKARD BENCIC in drugih.

Pregled in nastavitve šob.

STARA VRHNIKA 83
61360 VRHNIKA
tel. 061/752-872

Delovni čas:
PON.-PET. 17h-20h
SOBOTA 8h-12h

HOROSKOP

kratko in jedrnat (od 16. 3. 1991 do 22. 3. 1991)

♈ KOZOROG 22. 12.–20. 1.

Nekdo vam bo nekaj iskreno povedal. Poslušajte ga!

♉ VODNAR 21. 1.–19. 2.

Čeprav se vam zdi, da vam nihče ne more zmešati glave, se motite. Blizajo se pestri dnevi.

♊ RIBI 20. 2.–20. 3.

Pazite na zdravje in predvsem se morate malo sprostiti.

♋ OVEN 21. 3.–20. 4.

Zaradi pretirane vneme se boste znašli v neprijetni situaciji.

♌ BIK 21. 4.–20. 5.

Če se boste pravočasno lotili dela, boste zadovoljni z rezultatom.

♍ DVOJČEK 21. 5.–21. 6.

Po pomladi dišeči dnevi vas bodo razmigali.

♎ RAK 22. 6.–22. 7.

V prihodnjih dneh se boste preveč jezili. Brez vzroka!

♏ LEV 23. 7.–23. 8.

Blizajoča pomlad vas navdaja z novimi močmi.

♐ DEVICA 24. 8.–23. 9.

Končno spet prihajajo dnevi, ko se boste prijetno počutili.

♑ TEHTNICA 24. 9.–23. 10.

Spet vas bodo postavili pred težko odločitev.

♒ ŠKORPIJON 24. 10.–22. 11.

V tednu, ki je pred vami, se boste ukvarjali z zanimivimi posli.

♓ STRELEC 23. 11.–21. 12.

Obveznosti, ki so vam, jih naložili, se vam zdijo odveč. Kljub temu jih boste opravili, kot se spodobi.

Mali oglasi

Ugodno prodam Citroen AX 11, letnik 87/8, srebrno kovinske barve, 3 vrata, 5 prestav, 41.000 km, radiokasetofon. Dirkalno kolo RQG Personal, 10 prestav, lepo ohranjen – tel. (061) 741-711, int. 365, od 7. do 14. ure.

Prodajam Zavazo 101 letnik 1976, je registrirana in lepo ohranjena. Tel. (061) 791-523

Prodajam dvosobno stanovanje, 60 m², v 1. nadstropju, v Logatcu, ali ga zamenjam za hišo (z doplačilom). Naslov v uredništvu.

Prodajam parcelo, cca 1200 m², v bližini Logatca. Parcela je zazidljiva, sprememba namembnosti že plačana. Naslov v uredništvu.

Prodajam zidano garažo na Tovar- niški v Logatcu. Julij Sedej, Mali most 12, 61370 Logatec (Martinj hrib)

Prodajam Yugo Koral 55 star dve leti, lita platišča, 28.000 prevoženih km, rdeče barve. Grassi Kar- men, Rozmanova 19, Idrija – tel. (065) 71-011, interna 277.

Prodajam dyane letnik 79, klepar- sko in ličarsko obnovljeno, za 800 dem in spačka letnik 75 za 1000 dem. Tel. (061) 791-179

Ugodno prodam TV color Iskra, model 5684, nov in telefonsko taj- nico SANYO, z daljinskim uprav- ljalcem staro eno leto. Telefon (061) 791-302 (TV SERVIS)

Zamenjava – Komfortno dvo- sobno stanovanje (60 m²) v Lo- gatcu in veliko zazidljivo parcelo v bližini Logatca zamenjam za no- vejšo hišo ali oboje prodam. Na- slov v uredništvu.

ČESTITKA:

NEJKI MOLJK z Martinj hriba v Logatcu želijo za 26. rojstni dan, ki ga praznuje v soboto, 16. marca, vse najboljše, veliko sreče in zdravja sosedje in svak Franci.

MARČNI VREMENSKI PREGOVORI

Če ne prej, na Jedert (17. marca) gorka sapica pihlja
Jedert lepa, dobro letino obeta
Če je lepo vreme na Jože-

fovo, veselo bo srce kmetovo
Kakor je vreme na Jožefovo, bo do Matevža (21. IX.)
Jožef lep in jasen, dobre le- tine prerok prijazen.

NOČ

Kupon za brezplačni mali oglas

Prosim, da v Notranjskem časopisu objavite mali oglas z naslednjo vsebino:

IME IN PRIIMEK NAROČNIKA:
NASLOV:
TELEFON:
PODPIS:

Astronomski koledar za dni od 18. do 24. marca 1991

Ponedeljek, 18. marca. Danes bo svetlo minuto dalj kot 12 ur. V tednu, ki se je začel se bo dan podaljšal za 19 minut. Sonce bo obsijalo Slovenijo ob 6.10, temniti se bo začelo ob 18.11. Luna bo vzšla ob 6.38, na našem nebu bo ostala do 21.10.

Torek, 19. marca. Sonce bo nad obzorjem danes od 6.08 do 18.13 svetli dan bo trajal tako 12 ur in 5 minut. Dolgo bo na našem nebu Luna. Vzšla bo ob 7.06, zašla pa šele ob 22.29.

Sreda, 20. marca, zadnji dan koledarske zime in 79. dan v letu. Ob 6.06 bo vzšlo Sonce, po našem nebu se bo pomikalo do 18.14. Luna bo nad obzorjem osrednje Slove- nije od 7.40 do 23.41.

Četrtek, 21. marca. Zgodaj davi oziroma natančneje ob 4.01 je Sonce prestopilo nebesni ravnik in začela se je pomlad za severno poloblo, jesen pa za južno. Sonce bo

danes nad obzorjem v Ljubljani 12 ur in 11 minut. Vzšlo je ob 6.04, nad južno točko obzorja bo ob 12.09, zatonilo pa bo ob 18.15. Luna bo vzšla ob 8.23, zašla pa šele jutri 5 minut pred eno.

Petek, 22. marca. Pogled k planetom. Svetla Večernica bo zašla drevi ob 21.18. Mars bo prešel nebesni poldnev- nik ob 17.39, zašel pa jutri ob 1.39. Jupiter bo najvišje na nebu ob 20.31, z nami pa bo do 4.09 jutrišnjega dne. Ob 4.03 pa bo vzšel Saturn. Sonce se bo pokazalo nad obzorjem ob 6.02, zašlo bo do 18.16. Luna je zašla ob 0.55, na naše nebo se bo vrnila ob 9.18.

Sobota, 23. marca. Luna je zašla ob 1.56, prvi krajec bo ob 7.03 pred ozvezdjem Dvojčkov. Vzšla bo ob 10.23. Sonce se bo prebudilo natanko ob 6. uri. Poslovalo se bo 17 minut po 18. uri.

Nedelja, 24. marca. Dnevne svetlobe bo danes za 12 ur in 20 minut. Sonce je vzšlo minuto pred 6. uro, zašlo bo ob 18.19. Luna je zašla ob 2.45, videli jo bomo spet po 11. uri in 36 minut. Prihodnjo nedeljo pa bo začel veljati poletni čas.

Kako bomo načrtovali ureditev letošnjega vrta

Vonj pomladi, prvi regat na tržnicah, zvončki... Vse to dokazuje, da je pred vrati tudi koledarska pomlad. Marsikatera gospodinja, vsaj tiste, ki imajo »krpico« zemlje, že razmišljajo, kaj bodo letos od vrtnin pose- jale.

Kakšne so cene vrtninam vedo dobro vsi, ki so odvisni od na- kupa vsega korenčka in peterši- lja. Torej, potrudimo se in, kot smo včasih dejali: »Obdelajmo vsako ped zemlje.« Sicer pa, naj- brž ne bo odveč če vas bomo spomnili na nekatere podrobnos- ti, zakaj je dobro vrt načrtovati in kako ga bomo načrtovali, da bomo pridelali čimveč.

Pri ureditvi vrta izbiramo predvsem sončne, zračne in za- vetne lege. Za intenzivno vrt- narjenje je voda nujno potrebna, zato je bližina luže ali vodo- vodne napeljave ugodna. Kako velik bo vrt, je odvisno od tega kaj bomo v njem pridelovali. Najbolje je, da se ravnamo po tem, koliko zelenjave potrebu- jemo v posameznih letnih časih. Kolikor manjši je vrt in so po- trebe po zelenjavi večje, toliko bolj intenzivno bomo vrtnarili in izkoristili vsak košček zemlje.

Prav pa je, da je na vsakega družinskega člana na voljo 80 m² vrta. Navade družine vplivajo na to, kakšen del vrta bo zasedla posamezna vrtnina. Če je vrt večji, kot je potrebno pridelati zelenjave za svežo rabo, zase- jemo ali posadimo del vrta z vrt- nino, ki jo lahko vskladimo za zimo ali spravimo v zamrzoval- nik (korenček, peso, zeleno, por, grah, fižol, zelje, ohrovt, kolera- bico).

Ko imamo okvirno določeno, katere vrtnine in v kolikšni meri jih želimo v posameznih letnih časih pridelati, se lotimo razpo- reditve setev in saditev v vrtu. Pri razporeditvi vrtnin v vrtu moramo upoštevati nekatera os- novna načela. Vrtnine so raz- lično zahtevne glede gnojenja in rodovitnosti zemlje.

Le-to bomo ohranjali, če bomo skrbeli za pravilno gnoje- nje vrta in pravilno izmenjavo vrtnin ali kolobarjenje. S pravil- nim kolobarjenjem zmanjšu-

jemo enostransko izrabo zemlje, širjenje škodljivcev in bolezni. Približno vsake štiri leta naj bi prišla ista vrtnina ponovno na gredico. Nekatere vrtnine so bolj, druge manj občutljive na to, če jih gojimo zapovrstjo na isti gredici. V majhnih vrtovih, kjer vzgajamo samo vrtnine, se ravnamo v glavnem po tem, kakšno gnojenje zahtevajo, če- prav to ni edino merilo. Neka- tere vrste vrtnin potrebujejo zelo hranljivo zemljo in zahte-

V prvem letu se razkroji 50 % hlevskega gnoja, ostalo v na- slednjih letih. Zaradi poenosta- vitve dela in če imamo dovolj hlevskega gnoja, razdelimo vrt na dva dela ali poljini, ki jih menjaje gnojimo s hevskim gno- jem. Na prvi poljini gnojimo vrt- nine, ki močno izčrpavajo zem- ljo in prenašajo hlevski gnoj – n. pr.: kumare, buče, paradižnik, zelje, ohrovt, cvetača, por, novo- zelandška špinača, mangold, so- late... Na drugo poljino, ki jo

Posamezne vrtnine potrebu- jejo več ali manj časa, da dozore. Nekatere vse leto zasedejo gre- dice – kot por, črni koren, pozno korenje, peteršilj; pri teh bomo dobili le en pridelek iz grede. Mnoge glavne vrtnine lahko sadi- mo ali sejemo šele v drugi po- lovici maja. Pred njimi lahko posejemo vrtnino s kratko vege- tациjo in dobimo tako iz gredice dva pridelka, n.pr.: redkvico pred čebulo, bob pred zimsko redkvijo, grah pred rano cve- tačo, redkvico pred zeleno, rano kolerabico pred paradižnikom, in špinačo pred brstičnim ohrovtom. Možno pa je pridelati na eni gredici tudi tri pridelke, če za glavno vrtnino sledi še ena setev; kar pa je možno, če je zgodnja pomlad. Nekaj prime- rov take setve: grah-kumare- zimska špinača, grah-solata- radič, rezivka-nikez fižol-mo- tovillec, redkvica-rana cvetača- kolerabica.

Pri tako intenzivni rabi gredic moramo pred vsako setvijo in med rastjo gnojiti z mineralnimi gnojili.

Enako kot ostale rastline se prav tako vrtnine med seboj v rasti dopolnjujejo. Zato lahko take vrtnine, ki se med seboj prenašajo, sadimo skupaj na gredo. Za primerjavo: paradiž- nik-cvetača, zelena-koleraba, solata-fižol ali rano korenje, kumare z nekaterimi kapusni- cami, solata in kumare z grahom in podobno. Pri izbiri vrtnin moramo vedeti, da sadimo vrt- nine tako, da je zemlja vse leto prekrita z rastlinami, ki jo varu- jejo pred izsušitvijo. Manj se zemlja izsuši, intenzivnejše je delovanje mikroorganizmov in s tem je tudi rodovitnejša. Zato kombiniramo setev in saditev tako, da med visoko rastočo vrt- nino posejemo nizko, da z listi prekrije zemljo. Prav tako med počasno rastočo vrtnino pose- jemo hitro rastočo, da čim prej zasenčijo tla. Z vmesnimi sadi- tvami intenzivneje izrabimo gredice, vložimo pa mnogo več truda. Če se bomo držali vseh navodil, ki jih zagovarjajo tudi strokovnjaki, in če bodo še ugodni vremenski pogoji, lahko pričakujemo obilen pridelek in polne shrambe. I. Polanec

vajo močno gnojenje, (kaps- nice, plodovke, solatnice), druge vrste se zadovoljijo z zemljo v stari moči, medtem ko neka- tere ne prenašajo svežega gnoje- nja (vse korenovke in čebulnice). Tako lahko razdelimo vrt na štiri dele, tri dele menjaje gno- jimo (A, B, C), četrti del (D) je izločina, kjer rastejo trajnice.

A = gnojeno s hevskim gnojem
B = gnojeno z rudninskimi gnojili in kompostom
C = negnojeno

gnojimo le z rudninskimi gnojili, sejemo korenček, peteršilj, pa- stinak, čebulo, česen, fižol, grah, enoletna kuhinjska zelišča. Trajnicam pognojimo vsako drugo leto s hlevskim gnojem.

Vrtnine, ki jih še nismo ome- nili, pa gojimo predvsem kot vmesne vrtnine in jih sejemo ali sadimo pred ali po glavni vrt- nini. To pa so predvsem kolera- bice, špinače, rezivka in be- rivka, brstični ohrovt, kitajsko zelje in redkvica.

DROBCI

Malo premišljevanja pa tudi ne škodi

Ne vem, zakaj vozniki, tisti hip, ko sedejo za volan, popol- noma spremenijo svoj značaj. Prijazen in ljubezniv gospod postane v avtomobilu napada- len in agresiven voznik, ki svojo moč in pomembnost meri s številom konjskih moči v motorju vozila, ki ga vozi. Drugače povsem normalni ljudje med vožnjo počno stvari, ki bi jih komaj lahko pripisali gangsterjem v slabih ameriških filmih. Voziijo tako, kot da so sami na cesti, z ge- sdom, da so pešci kasta, ki na

prehodu nima nobenih pravic. Skorajda pravilo je, da morajo ti čudni dvonožci čakati ne- skončno dolgo na prehodu za pešce, preden kdo od voznikov ustavi in jim, ne vem po kakšni milosti, nakloni prednost. Prehitevanje se izrodi v og- njevito dirko kdo bo koga, v kateri odloča velikost in hi- trost vozila, trezna presoja in pamet pa v tej dirki sploh ne štejeta. Pa še nekaj je značilno za take voznike, avtomobiliste; večinoma se za volanom pre-

cenjujejo, tveganje zamenju- jejo z uspešnostjo. Poklic voz- nika pa sovražijo vse dotlej, dokler sami ne presedlajo med voznike, potem pa kategorično zaničujejo pešce, kolesarje in ženske voznice. Na cesti se ob- našajo tako, kot da so oni sami tisti trenutek izumili cestno- prometne predpise, pisane njim na kožo. Sicer pa sami veste, kakšen bes vas prevzame, ko ste na hitro deležni nepričakovane jutranje kopeli, še bolj pa vas razdraži privoščljiv nasme- h

voznika, ki odpelje mimo vas, kot da se ni nič zgodilo.

Slišim tudi vaše jezne psovke, ki jih stresate, ko se greste slalom med avtomobili, ki so zaparkirali pločnik, se pravi površino, ki je name- njena izključno pešcem.

Nikar se ne izgovarjajte na pomanjkanje parkirnega pro- stora, na nevarne situacije ne- pričakovanega zaviranja; vse to je res, drugo pa je naša pro- metna kultura, ki je odvisna od vloge, ki jo trenutno igramo; je že res, da smo danes za volanom, že jutri pa bomo pešci; mi smo tisti, ki izbiramo vlogo, pravila in cesta pa osta- jajo. Mirjam Bevc

BRDAVS

idrijski delegati so na zadnji seji občinske skupščine napadli cestarje in kmečki turizem mar res ne razumejo da skupne ceste in skupen denar pomenijo skupen kmečki turizem

* * *

v rotomatiki se bodo počasi še česa naučili to že dokazujejo s posamičnimi in nič več skupinskimi odpuščanji možnosti za organiziran revolt so minimalne

* * *

ob pregledovanju vojaških karakteristik smo naleteli tudi na naslednjo zabeležko
vojnik je sklon piču i narodnooslobodilačkom ratu

* * *

*odkar so si na račun republiškega denarja v idrijskem rudniku zrihtali odlične plače
ni slišati o zapiralnih delih pa čeprav je letošnje leto odločujoče*

* * *

glavni urednik noča bi po zaužitju krpanove pizze kmalu postal surovina

* * *

v logatcu kjer imamo skoraj vse podružnice slovenskih strank sta najbolj tihi stranki sivih panterjev in stranke za enakopravnost občanov govori se da se ne strinjajo s politiko vodstva strank

* * *

tajnica ks črni vrh in tajnica noča sta sklenili tihi dogovor o štrajku ker ju že toliko časa nismo omenili v brdavsu tudi zdaj ju ne bomo da vidimo ali bo štrajk gladovni ali siti

NOČ PODOBO NA OGLED POSTAVI

(Foto: S. Rančov)

GLEJ »ČUDO« – (ki to ni...)

Da je Logaško polje zares kraško, najbrž ni treba posebej dokazovati. Čeprav ni podobno bolj znanemu in slavnemu Planinskemu polju, pa ga vseeno zaradi mnogih elementov značilnih za kraški svet šteje med kraška polja. Vzemimo za primer ponorne jame v Jacki, vrtače, GREZI in še bi lahko naštevali. Ostanimo pri – grezih. Teh je na logaškem polju precej, vedno znova pa se odpirajo novi in novi. Seveda ne gre za »masovne pojave« udiranja zemlje ter nastajanje vrtač – pa vendar. V zadnjem času sta v bližini magistralne ceste Logatec–Ljubljana nastala dva taka greza na pašniku biotehnične fakultete. Ker sta dobro vidna iz avtobusa ali avtomobila, sta seveda vzbudila pozornost.

Teorije o nastanku grezov so seveda različne – pa bodi dovolj. Grezi so in grezi bodo – to ni nobena posebnost ali čudo. Upajmo, da so jih opazili delavci farme. Kajti lahko se zgodi podobno kot se je zgodilo v sedemdesetih letih, ko je na vsem lepem nastal grez, v katerem se je znašla nič hudega sluteča živina. »Nesrečnika(co)« so seveda uspešno rešili.

Nagrade za križanko št. 12:

1. nagrada 500 din 2. nagrada 300 din 3. nagrada 200 din

Rešitve pošljite do torka, 26. marca 1991 na naslov Notranjski časopis, Notranjska 14, 61370 Logatec s pripisom »Nagradna križanka 12«. Izžrebanec bomo nagrade poslali po pošti.

Nagrajenci nagradne križanke št. 10:

1. nagrada 500 din Uroš Urbas, Dol 5, Logatec
 2. nagrada 300 din Pavla Čančula, Partizanska 16a, Rakek
 3. nagrada 200 din Stane Burger, Spodnja Idrija 30
- Nagrajencem iskreno čestitamo. Nagrade jim bomo poslali p

Nagrajencem iskreno čestitamo. Nagrade jim bomo poslali po pošti.

Rešitev nagradne križanke št. 10:

Vodopravno: MARTIN, EKVADOR, TVARINA, RAČA, AARE, OT, ID, EPIKA, LABA, KA, DONNE, IMAM, RD, OLTAR, NO, PEČ, APO, ANA, ALAMO, ALI, NARIN, PRILIV, FRAN, BE, LEVSTIK, OPIAT, RO, EV, ERNESTO, TOSKANA, DU, SAL.

[illegible]